

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Informace o studijním programu

Tlumočnictví českého znakového jazyka

Filozofická fakulta

Masarykova univerzita

Toto dílo je šířeno pod licencí
CC BY 4.0 Creative Commons Attribution 4.0 International

MUNI

Projekt Masarykova univerzita 4.0,
reg. č. CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002418

Masarykova univerzita

Filozofická fakulta Tlumočnictví českého znakového jazyka

Sestava byla vytvořena: 9. 9. 2019 10:46, pro akreditační období

Obsah

1	Základní údaje o studijním programu	2
1.1	Charakteristika programu	2
1.2	Studijní plány	4
1.2.1	Tlumočnictví českého znakového jazyka (prezenční, jednooborový)	4
1.2.2	Tlumočnictví českého znakového jazyka (prezenční, hlavní)	8
1.2.3	Tlumočnictví českého znakového jazyka (prezenční, vedlejší)	12
2	Charakteristiky předmětů	13
2.1	Základní teoretické předměty profilujícího základu (Z)	13
2.2	Předměty profilujícího základu (P)	21
2.3	Ostatní povinné a povinně-volitelné předměty	55
3	Personální zabezpečení	64
3.1	Garanti profilujících předmětů	65
3.2	Vyučující a cvičící	66
3.3	Struktura pedagogických pracovníků dle věku	67
3.4	Počet zahraničních pedagogických pracovníků	67
3.5	Publikační činnost	67

Sestavu vytvořila: Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D., učo 110155

1 Základní údaje o studijním programu

Tlumočnictví českého znakového jazyka

<i>Garant</i>	Mgr. Hana Strachonová, Ph.D.	<i>Standardní doba studia</i>	3 r.
<i>Fakulta</i>	Filozofická fakulta	<i>Zkratka</i>	B-TCZJ_
<i>Forma</i>	prezenční	<i>Titul</i>	Bc.
<i>Ve spolupráci s</i>	Pedagogická fakulta	<i>Kód</i>	F203
<i>Typ</i>	bakalářský	<i>Vyučovací jazyk</i>	čeština
<i>Profil</i>	profesní	<i>Rigorózní řízení</i>	ne
<i>Oblasti vzdělávání</i>	Filologie (50 %) Sociální práce (50 %)	<i>Stav</i>	v akred. procesu

1.1 Charakteristika programu

Cíle

Studijní program Tlumočnictví českého znakového jazyka má za cíl především přípravu kvalifikovaných odborníků zajišťujících adekvátní tlumočnické a překladatelské služby pro sluchově postižené občany České republiky, na které mají podle platné legislativy tito občané nárok. Z principu jde o mezioborové studium, které kombinuje poznatky teoretické lingvistiky a sociální službu: český znakový jazyk je studován v kontextu lingvistického popisu jiných přirozených jazyků a jeho praktická znalost je využívána ve službách pro neslyšící a nedoslýchavé.

Zaměření studia lze strukturálně rozdělit na tři vzájemně propojené oblasti: i) teoretické znalosti z oblasti obecné lingvistiky; ii) praktické zvládnutí českého znakového jazyka; iii) specifické profesní znalosti a dovednosti tlumočnicka.

Velký důraz, především v první části studia, je kladen na zvládnutí českého znakového jazyka. Vysoká úroveň kompetence v tomto jazyce je základem pro samostatný výkon profese tlumočnicka a překladatele českého znakového jazyka. Zapojení rodilých mluvčích s pedagogickými zkušenostmi na pozici lektorů zajišťuje kontakt studentů s přirozenou podobou českého znakového jazyka. Teoretický lingvistický aparát jim pak umožňuje porozumět tomuto jazyku jako systému s dobře definovanými pravidly, které se i přes rozdílnou fyzikální realizaci ve své abstraktní podobě příliš neliší od ostatních přirozených jazyků. Taková reflexe urychluje a prohlubuje osvojení jazyka na praktické rovině. Odborné nejazykové znalosti jsou získávány především v oblastech sociální práce (tlumočení je v řadě situací ze zákona chápáno jako sociální služba), relevantní legislativy ČR a komunity neslyšících (kulturní a historický kontext, diferenciací příjemců služeb atd.).

Všechny zmíněné vrstvy studia se prolínají v kurzech zaměřených na vlastní tlumočení, ve kterých je kombinována teoretická a praktická příprava. Součástí studia je povinná praxe v organizacích zajišťujících tlumočení.

Program je vhodný jednak pro zájemce přímo o práci tlumočnicka českého znakového jazyka, jednak pro zájemce o sociální práci nebo poznávání přirozeného jazyka. Profilaci si student může určit výběrem kombinace studijních programů (do určité míry i výběrem volitelných kurzů).

Výstupy z učení

Absolvent je po úspěšném ukončení studia schopen:

- rozumět přirozenému jazyku jako systému s pravidly: dokáže analyzovat složité jazykové struktury, vysvětlit a srovnat dílčí gramatické jevy v češtině a českém znakovém jazyce.
- ovládat lingvistickou terminologii a standardní teoretické přístupy z oblasti moderní jazykovědy.
- ovládat český znakový jazyk na úrovni odpovídající stupni B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Komunikuje plynule s rodilými mluvčími a ovládá notaci znakového jazyka systémem SignWriting.
- analyzovat přirozenou promluvu v českém znakovém jazyce z pohledu lingvistiky (jednotlivé jazykové plány: fonologie, morfologie, syntax).
- analyzovat přirozenou promluvu v českém znakovém jazyce z pohledu jazykového standardu (odchylování se od pravidel standardního projevu) a z pohledu socio-kulturního (regionální a sociální příslušnost mluvčího, styl, zdvořilost apod.).
- dobře rozumět kulturním a historickým souvislostem komunity neslyšících v České republice a částečně i ve světě; chápe specifika této menšiny a citlivě s nimi pracuje během zprostředkovávání komunikace mezi neslyšícími a většinovou společností.
- ovládat legislativu z oblasti sociálních služeb, orientuje se v systému tlumočnických služeb v ČR a dokáže samostatně řešit problémy, se kterými se na něj příjemci těchto služeb obracují a které nemusejí nutně souviset jen s vlastním tlumočením.
- ovládat techniky korektního překladu mezi českým znakovým jazykem a češtinou, rozumí oběma jazykům, ovládá je minimálně na úrovni B2 (dle CEFR), je schopný gramaticky správně a v různých situacích adekvátní produkce v cílovém jazyce.
- si uvědomit, že tlumočnická profese je založená na etických principech. Studenti znají standardy kvality poskytování tlumočnických a překladatelských služeb a ovládají etický kodex tlumočnicka českého znakového jazyka.
- reflektovat hodnoty profese a jsou schopni činit informovaná rozhodnutí v oblasti etických problémů a dilemat, které vyvstávají při výkonu tlumočnické a překladatelské práce.

- zpracovávat videa pomocí specializovaného softwaru a užívat webové editační rozhraní na vícejazyčném elektronickém slovníku.
- zvládat kognitivně a motoricky náročné činnosti: osvojil si řadu technik práce s pamětí a paralelním výkonem několika činností; zdokonalil si koordinaci pohybů, práci s výrazy tváře a další pohybové dovednosti nezbytné k projevu ve vizuálním jazyce
- sebevědomě a reprezentativně vystupovat na veřejnosti a před publikem, jeho jazykový projev je na vysoké úrovni.
- ovládat postupy týmové práce a komunikaci s různorodou skupinou lidí v roli klientů; na straně druhé zvládá vlastní time management, samostatnou práci a přípravu. Je vytrénován k tomu, aby podával kvalitní pracovní výkon ve stresových situacích.

Uplatnění absolventa

Studium programu Tlumočnictví českého znakového jazyka primárně směřuje k uplatnění absolventů jako tlumočnicků v rámci systému distribuce tlumočnických a překladatelských služeb českým sluchově postiženým občanům České republiky (tedy k práci přes organizace zprostředkující tlumočení pro tuto skupinu příjemců). Program ovšem vytváří předpoklady pro uplatnění absolventů na jakémkoliv pracovní pozici vyžadující reprezentativní vystupování a dobré vyjadřovací a komunikační schopnosti v mateřském (případně cizím) jazyce. Po zvládnutí teoretických lingvistických přístupů, které jsou částí programu, je absolvent připraven vykonávat nejen úkoly, které předpokládají pochopení struktury mateřského nebo cizího jazyka, ale zastat i jakékoliv jiné pozice, na kterých je vyžadováno analytické myšlení.

Níže je uvedeno několik příkladů pracovních oblastí (I-V) a typů pozic (1-6) vhodných pro absolventy programu.

I) tlumočení v oblasti sociální práce

1. jako tlumočnick při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí sluchově postižených občanů; např. ve zdravotnictví, sociální oblasti (Úřad práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, matriky a další úřady), v soudnictví a při jednání s Policií ČR, dále při příležitosti svateb, narození dítěte, zajištění péče o seniora, dědictví, pohřbů, jednání s pojišťovnami, bankami, právníky, řemeslníky atd.

II) tlumočení v oblasti vzdělávání

2. jako asistent pedagoga při zajišťování integrace/inkluze na běžných i speciálních školách

III) tlumočení v jiných oblastech

3. jako tlumočnick v pracovním prostředí (vnitřní a vnější firemní komunikace, odborný seminář) a na kulturních a společenských akcích (např. konference, plesy, divadelní představení)

IV) překlad

4. jako překladatel mezi češtinou (případně jiným mluveným jazykem) a českým znakovým jazykem (písemná komunikace s úřady a institucemi, překlady zákonů, webových stránek apod.)

5. jako řídicí pracovník v překladatelských agenturách

V) lingvistika

6. jako redaktor, editor, lexikograf, anotátor jazykových dat

Pravidla a podmínky pro vytváření studijních plánů

Bakalářské a magisterské studium probíhá podle celouniverzitního kreditního systému, který je v souladu s pravidly European Credit Transfer System (ECTS). Povinné volitelné předměty jsou ve studijním plánu organizovány do jedné či více skupin; student volí povinné volitelné předměty na základě stanoveného minimálního počtu kreditů v každé skupině.

Na Masarykově univerzitě došlo k celouniverzitnímu konsensu na pravidlech pro tvorbu studijních programů, které zpřesňují pravidla vymezená v metodice Národního akreditačního úřadu Doporučené postupy pro přípravu studijních programů. Pravidla pro tvorbu studijních programů byla schválena ve stejnojmenné směrnici MU (Směrnice MU č. 11/2017: Pravidla pro tvorbu studijních programů) a vymezují šest typů studijních plánů a jejich použití a kombinace v jednotlivých typech studijních programů. Jedná se o

1. jednooborový studijní plán,
2. studijní plán se specializací,
3. hlavní studijní plán (maior),
4. vedlejší studijní plán (minor),
5. studium podle dvou hlavních studijních plánů,
6. plán na dostudování (určen pouze studentům z obdobného studijního oboru, kterému zaniká akreditace).

Premisou pravidel je, že studijní plány umožňují naplnění cílů studia a dosažení profilu absolventa studijního programu. Výjimkou je pouze vedlejší studijní plán, který slouží jako komplementární doplněk hlavního studijního plánu jiného studijního programu. Student nemůže studovat pouze podle vedlejšího studijního plánu.

Praxe

Povinná praxe zahrnuje 480 hodin a je rozdělena na 430 hodin praxe v organizacích zajišťujících tlumočnické služby v 50 hodin tlumočení v komunitních organizacích neslyšících.

První praxi absolvují studenti již ve druhém semestru studia, což jim umožňuje udělat si velmi brzy představu o reálném fungování tlumočnické profese. V rámci praktických kurzů tzv. tlumočnického bloku studia mají studenti možnost se seznámit s řadou pracovišť (exkurze), což jim pomáhá při výběru výkonu povinné odborné praxe ve třetím ročníku studia.

Cílem praxí je i) seznámit studenty s různými typy zařízení a tím zkrátit adaptační období po nástupu do zaměstnání a vytvořit předpoklady pro rychlý odborný růst; ii) zahájit přímé tlumočení studentů v reálných situacích.

Předmět Odborná praxe 1 zahrnuje 40 hodin souvislé praxe v jednom zařízení.

Předmět Odborná praxe 2 zahrnuje 40 hodin souvislé praxe v jednom zařízení, 50 hodin následů tlumočení a 100 hodin přímého tlumočení.

Předmět Odborná praxe 3 zahrnuje 200 hodin přímého tlumočení.

Praxi lze plnit v průběhu celého studia, doporučený studijní plán je ovšem nastaven tak, že počítá s nulovou vstupní znalostí českého znakového jazyka a předpokládá dostatečnou jazykovou úroveň pro výkon tlumočnické praxe (přímé tlumočení) až ve třetím ročníku. V případě studentů, kteří již aktivně jako tlumočníci působí, lze požadovaný počet otlumočených hodin v rámci jejich pracovního poměru uznat jako povinnou praxi nebo její část.

Účelem praxe v komunitě neslyšících (50 hodin) je seznámit studenty s komunitou. Studenti v rámci ní pomáhají při organizaci kulturních a sportovních událostí. Úkoly tohoto typu jsou studenti schopni plnit již od druhého semestru studia. Aby úspěšně ukončili předměty Cvičení v českém znakovém jazyce II, IV a VI, musí splnit praxi v komunitě (17, 17 a 16 hodin).

Cíle kvalifikačních prací

Cílem bakalářské práce je zpracovat zadanou část odborné literatury k vymezenému tématu, sebrat a klasifikovat jazyková data, vztáhnout poznatky odborné literatury k datům a učinit samostatný závěr.

Autor má především ukázat, že zvládá práci se sekundární literaturou, vidí souvislosti mezi teorií a daty, umí strukturovat a adekvátně jazykově vyjádřit vlastní myšlenky, a to ve formě textu splňujícího zadaná kritéria.

Formální požadavky na text:

Minimální rozsah práce je cca 50 000 znaků. Samozřejmě je zachování etických norem vědecké práce, tj. řádné označení pramenů, s nimiž autor pracuje. Není však možné, aby se většina práce skládala z parafrází, byť řádně ocitovaných. Citáty je nutno řádně signalizovat uvozovkami a opatřit bibliografickým údajem, dále je třeba zpracovat závěrečný seznam literatury podle některého z běžných formátů. V práci je nutno užívat jednotného způsobu odkazování a neuvádět zdroje, se kterými autor přímo nepracoval (například, jen o nich slyšel). Jazykem práce je čeština.

Návaznost na další studijní programy

Absolvent bakalářského studijního programu Tlumočnictví českého znakového jazyka může pokračovat ve studiu jakéhokoliv navazujícího magisterského programu. Jako ideální se pro absolventy bakalářského stupně v tuto chvíli jeví zvolit navazující magisterské studium (podle zaměření absolventa):

- a) filologického zaměření (na Filozofické fakultě): programy Obecná jazykověda nebo výběr konkrétní filologie, ovládá-li absolvent příslušný jazyk na požadované úrovni;
- b) pedagogicko-sociálního zaměření (na Pedagogické fakultě a Fakultě sociálních studií): např. Kominkační techniky, Sociální pedagogika a volný čas, Sociální práce.

Motto

„Překonáváme jazykové a kulturní bariéry.“

Další informace

<http://www.phil.muni.cz/jazyk/index.html>

1.2 Studijní plány

1.2.1 Tlumočnictví českého znakového jazyka (prezenční, jednooborový)

Kód	F20301
Zkratka	FBTZJpJ
Forma	bakalářský prezenční jednooborový
Stav	v akred. procesu

Součásti SZS a jejich obsah

SZZ se skládá z obhajoby závěrečné práce a vlastní zkoušky, která se týká ostatních složek oboru v rozsahu, který odpovídá dosud probrané látce a se zvýrazněním vazeb mezi jednotlivými disciplínami.

Tematické okruhy a kompetence:

Studijní program je vnitřně strukturován do tří bloků, ze kterých vychází testované kompetence: jazykový blok, tlumočnický blok, lingvistický blok. SZS ověřuje zvládnutí tematických okruhů ze všech tří bloků. Tyto okruhy jsou pokryty povinnými předměty.

Jazykový blok: ověřuje se schopnost prakticky užívat český znakový jazyk na úrovni B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (povinné předměty Český znakový jazyk I-VI, Jazyková cvičení I-VI); dále pak v češtině popsat jazykové plány českého znakového jazyka (povinné předměty Fonetika a fonologie znakových jazyků, Morfologie znakových jazyků, Syntax znakových jazyků, Lexikologie a lexikografie znakových jazyků).

Lingvistický blok: ověřuje se schopnost použít lingvistickou terminologii k analýze struktur přirozeného jazyka, srovnání mluveného a znakového jazyka; znalost základních teoretických proudů v lingvistice (povinné předměty Úvod do studia jazyka, Obecná fonologie, Morfologie, Úvod do syntaxe, Sémantika).

Tlumočnický blok: ověřuje se jednak praktická kompetence tlumočit mezi češtinou a českým znakovým jazykem (povinné předměty Tlumočnické dovednosti I-III, Tlumočení mezi češtinou a ČZJ I-VI), jednak teoretická znalost profesních postupů (povinné předměty Teorie komunikace, Základy translologie) a související legislativy nutných pro výkon profese v sociálních službách, kam tlumočnická služba pro sluchově postižené spadá (povinné předměty Sociálně-právní minimum pracovníka v sociálních službách, Psychologie a psychohygienu pracovníka v sociálních službách, Odborná praxe 1).

Obecné informace k SZZ a závěrečným pracím lze nalézt na webových stránkách katedry: <https://www.phil.muni.cz/jazyk/studium.htm>

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Vyjadřování negace v českém znakovém jazyce

Vyjadřování pluralitního významu v českém znakovém jazyce

Neurčitá zájmena v českém znakovém jazyce

Distributivita v českém znakovém jazyce

Ikoničnost v mluveném a znakovém jazyce

Spelling a jeho role v tlumočení při terciálním vzdělávání neslyšících

Role druhého znakového jazyka při tlumočení jazykové výuky (angličtiny) pro neslyšící

Tlumočnické strategie při tlumočení neekvivalentních jazykových jevů v jazykové výuce (angličtiny) pro neslyšící

Pojmenování gramatických jevů v českém znakovém jazyce při výuce angličtiny pro neslyšící

Překlad místních jmen

Překlad zadaného stylového útvaru do českého znakového jazyka

Doporučený průchod studijním plánem

Společný univerzitní základ (15 kreditů)

Akademické předměty

K úspěšnému zakončení studia musí student v bakalářských studijních programech získat alespoň 5 kreditů z nabídky Akademických předmětů Filozofické fakulty. Například: Člověk mezi kulturou a přírodou: Základy interdisciplinárního výzkumu, Antika a evropská kultura, Základy argumentace, Mozek a mysl, Informatorium mateřského jazyka, Moc obrazu v raném středověku, Lidská mysl: Úvod do kognitivních věd, Digitální humanitní vědy.

Filozofie

K úspěšnému zakončení studia musí student v bakalářských studijních programech absolvovat předmět Filozofie.

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
PH0001	Filozofie pro posluchače nefilozofických oborů	J. Krob	zk	2/0/0	4	-	-

4 kredity

Jazyky

K úspěšnému ukončení studia má student povinnost absolvovat v bakalářském studijním programu kurz angličtiny, který respektuje požadavek MU na minimální jazykovou kompetenci a je zakončen standardizovanou zkouškou na úrovni B2 dle ERR.

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
CJVA2B	Anglický jazyk pro akademické účely II	M. Šindelářová Skupeňová	zk	0/2/0	4	-	-

4 kredity

TV

Všichni studenti prezenčního studia bakalářských studijních programů mají povinnost během studia splnit podmínky pro udělení dvou zápočtů (1 zápočet = 1 kredit) z předmětů sportovních aktivit, které zajišťuje Centrum univerzitního sportu Fakulty sportovních studií.

Bakalářská práce (10 kreditů)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ65	Seminář k bakalářské práci	H. Strachoňová	z	0/2/0	10	5	Z
TCZJ66	Bakalářská diplomová práce	H. Strachoňová	z	0/0/0	-	6	Z
					10 kreditů		

Povinné předměty (92 kreditů)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ01	Jazyková cvičení I	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	1	P
TCZJ02	Český znakový jazyk I	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	1	P
TCZJ06	Teorie komunikace a základy translatologie	I. Kupčíková	z	2/0/0	2	1	P
TCZJ07	Úvod do studia jazyka	O. Šefčík	zk	2/0/0	3	1	Z
TCZJ08	Obecná fonologie	O. Šefčík	zk	1/1/0	3	1	Z
TCZJ10	Jazyková cvičení II	R. Vojtechovský	zk	0/2/0	4	2	P
TCZJ11	Fonetika a fonologie znakových jazyků	H. Strachoňová	zk	1/1/0	3	2	Z
TCZJ12	Český znakový jazyk II	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ17	Tlumočnické dovednosti I	I. Kupčíková	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ18	Morfonologie a obecná morfologie	O. Šefčík	zk	1/1/0	3	2	Z
TCZJ22	Jazyková cvičení III	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	3	P
TCZJ23	Morfologie znakových jazyků	H. Strachoňová	zk	1/1/0	3	3	Z
TCZJ24	Český znakový jazyk III	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	3	P
TCZJ26	Tlumočení mezi češtinou a ČZJ I	I. Kupčíková	zk	0/2/0	3	3	P
TCZJ27	Tlumočnické dovednosti II	I. Kupčíková	z	0/2/0	2	3	P
TCZJ28	Psychologie a psychohygiena pracovníka v sociálních službách	I. Kupčíková	zk	2/0/0	4	1	P
TCZJ31	Jazyková cvičení IV	R. Vojtechovský	zk	0/2/0	4	4	P
TCZJ32	Syntax znakových jazyků	H. Strachoňová	zk	0/2/0	3	4	Z
TCZJ33	Český znakový jazyk IV	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	4	P
TCZJ36	Tlumočení mezi češtinou a ČZJ II	I. Kupčíková	zk	1/1/0	3	4	P
TCZJ41	Jazyková cvičení V	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	5	P
TCZJ42	Lexikologie a lexikografie znakových jazyků	H. Strachoňová	k	0/2/0	2	5	Z
TCZJ45	Odborná praxe 2	I. Kupčíková	zk	0/0/0 souvislá praxe (190 h).	7	5	P
TCZJ48	Formální sémantika	M. Dočekal	k	1/1/0	4	5	Z
TCZJ52	Jazyková cvičení VI	R. Vojtechovský	zk	0/2/0	4	6	P
TCZJ55	Odborná praxe 3	I. Kupčíková	z	0/0/0 souvislá praxe (200 h).	7	6	P
TCZJ58	Introduction to Czech Syntax	P. Caha	z	2/0/0	4	3	Z

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ60	Sociálně-právní minimum pracovníka v sociálních službách	I. Kupčíková	zk	2/0/0	4	1	P
TCZJ61	Odborná praxe 1	I. Kupčíková	zk	0/0 souvislá praxe (40 h).	4	2	P
					92 kreditů		

Povinně volitelné předměty (minimálně 55 kreditů)

Blok 1: Český znakový jazyk

nutno splnit alespoň 25 kreditů

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ03	Cvičení v českém znakovém jazyce I	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	1	P
TCZJ04	Doplňkový jazykový seminář I	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	1	P
TCZJ05	Konverzace I	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	1	P
TCZJ13	Cvičení v českém znakovém jazyce II	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ14	Doplňkový jazykový seminář II	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ15	Konverzace II	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ25	Cvičení v českém znakovém jazyce III	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	3	P
TCZJ34	Cvičení v českém znakovém jazyce IV	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	4	P
TCZJ35	Konverzace IV	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	4	P
TCZJ43	Cvičení v českém znakovém jazyce V	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	5	P
TCZJ44	Konverzace V	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	5	P
TCZJ53	Cvičení v českém znakovém jazyce VI	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	6	P
TCZJ54	Konverzace VI	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	6	P
TCZJ57	Konverzace III	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	3	P
					28 kreditů		

Blok 2: Tlumočení

nutno splnit alespoň 15 kreditů, z toho alespoň 8 z profilujících kurzů

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ38	Tlumočnické dovednosti III	I. Kupčíková	zk	0/2/0	4	4	P
TCZJ46	Praktické náležitosti tlumočnické profese	I. Kupčíková	zk	2/0/0	2	5	P
TCZJ47	Tlumočení mezi češtinou a ČZJ III	I. Kupčíková	zk	2/0/0	4	5	P
TCZJ56	Tlumočení mezi češtinou a ČZJ IV	I. Kupčíková	zk	0/2/0	3	6	P
TCZJ62	Surdopedie - základy oboru	M. Vítková	zk	0/2/0	4	2	-
TCZJ63	Specializace - Surdopedie I	M. Vítková	zk	0/4/0	8	3	-
TCZJ64	Specializace - Surdopedie II	M. Vítková	zk	0/4/0	8	4	-
					33 kreditů		

Blok 3: Lingvistika

nutno splnit alespoň 15 kreditů

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ09	Notace znakových jazyků	H. Strachoňová	z	0/2/0	3	1	-
TCZJ19	Úvod do syntaxe	M. Dočekal	zk	1/1/0	4	1	-
TCZJ20	SignWriting	H. Strachoňová	z	0/2/0	3	2	-
TCZJ21	Logika a přirozený jazyk	M. Dočekal	k	0/2/0	4	2	-
TCZJ29	Přístupy k jazyku	A. Bičan	zk	2/0/0	4	3	-
TCZJ30	Sémantika znakových jazyků	H. Strachoňová	zk	1/1/0	4	6	-
TCZJ39	Jazyk a společnost	A. Bičan	zk	2/0/0	4	4	-
TCZJ40	Slovo	A. Bičan	k	1/1/0	5	4	-
TCZJ49	Filozofie jazyka	M. Dočekal	zk	2/0/0	4	5	-
TCZJ50	Lexikografický seminář	H. Strachoňová	z	1/1/0	3	5	-
TCZJ51	Negace	M. Dočekal	k	0/2/0	4	5	-
TCZJ59	Approaches to Morphosyntax	P. Caha	z	2/0/0	5	3	-

47 kreditů

Volitelné předměty (minimálně 8 kreditů)

Volitelné předměty si studenti vybírají z nabídky předmětů nad rámec povinně volitelných předmětů; doporučen je výběr předmětů s kódy TCZJ a předmětů z nabídky Ústavu jazykovědy a baltistiky.

*Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

**Profilace značí, zda je předmět „Profilujícího základu (P)“ nebo „Základní teoretický profilujícího základu (Z)“.

1.2.2 Tlumočnictví českého znakového jazyka (prezenční, hlavní)

Kód	F20303
Zkratka	FBTZJpH
Forma	bakalářský prezenční hlavní
Stav	v akred. procesu

Součásti SZZ a jejich obsah

SZZ se skládá z obhajoby závěrečné práce a vlastní zkoušky, která se týká ostatních složek oboru v rozsahu, který odpovídá dosud probrané látce a se zvýrazněním vazeb mezi jednotlivými disciplínami.

Tematické okruhy a kompetence:

Studijní program je vnitřně strukturován do tří bloků, ze kterých vychází testované kompetence: jazykový blok, tlumočnický blok, lingvistický blok. SZZ ověřuje zvládnutí tematických okruhů ze všech tří bloků. Tyto okruhy jsou pokryty povinnými předměty.

Jazykový blok: ověřuje se schopnost prakticky užívat český znakový jazyk na úrovni B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (povinné předměty Český znakový jazyk I-VI, Jazyková cvičení I-VI); dále pak v češtině popsat jazykové plány českého znakového jazyka (povinné předměty Fonetika a fonologie znakových jazyků, Morfolgie znakových jazyků, Syntax znakových jazyků, Lexikologie a lexikografie znakových jazyků).

Lingvistický blok: ověřuje se schopnost použít lingvistickou terminologii k analýze struktur přirozeného jazyka, srovnání mluveného a znakového jazyka; znalost základních teoretických proudů v lingvistice (povinné předměty Úvod do studia jazyka, Obecná fonologie, Morfologie, Úvod do syntaxe, Sémantika).

Tlumočnický blok: ověřuje se jednak praktická kompetence tlumočit mezi češtinou a českým znakovým jazykem (povinné předměty Tlumočnické dovednosti I-III, Tlumočení mezi češtinou a ČZJ I-VI), jednak teoretická znalost profesních postupů (povinné předměty Teorie komunikace, Základy translologie) a související legislativy nutných pro výkon profese v sociálních službách, kam tlumočnická služba pro sluchově postižené spadá (povinné předměty Sociálně-právní minimum pracovníka v sociálních službách, Psychologie a psychohygienu pracovníka v sociálních službách, Odborná praxe 1).

Obecné informace k SZZ a závěrečným pracím lze nalézt na webových stránkách katedry: <https://www.phil.muni.cz/jazyk/studium.htm>

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Vyjadřování negace v českém znakovém jazyce

Vyjadřování pluralitního významu v českém znakovém jazyce

Neurčitá zájmena v českém znakovém jazyce

Distributivita v českém znakovém jazyce

Ikoničnost v mluveném a znakovém jazyce

Spelling a jeho role v tlumočení při terciálním vzdělávání neslyšících

Role druhého znakového jazyka při tlumočení jazykové výuky (angličtiny) pro neslyšící

Tlumočnické strategie při tlumočení neekvivalentních jazykových jevů v jazykové výuce (angličtiny) pro neslyšící

Pojmenování gramatických jevů v českém znakovém jazyce při výuce angličtiny pro neslyšící

Překlad místních jmen

Překlad zadaného stylového útvaru do českého znakového jazyka

Doporučený průchod studijním plánem

Společný univerzitní základ (15 kreditů)

Akademické předměty

K úspěšnému zakončení studia musí student v bakalářských studijních programech získat alespoň 5 kreditů z nabídky Akademických předmětů Filozofické fakulty. Například: Člověk mezi kulturou a přírodou: Základy interdisciplinárního výzkumu, Antika a evropská kultura, Základy argumentace, Mozek a mysl, Informatorium mateřského jazyka, Moc obrazu v raném středověku, Lidská mysl: Úvod do kognitivních věd, Digitální humanitní vědy.

Filozofie

K úspěšnému zakončení studia musí student v bakalářských studijních programech absolvovat předmět Filozofie.

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
PH0001	Filozofie pro posluchače nefilozofických oborů	J. Krob	zk	2/0/0	4	-	-
					4 kredity		

Jazyky

K úspěšnému ukončení studia na FF má student povinnost absolvovat v bakalářském studijním programu kurz vybraného cizího jazyka, který respektuje požadavek MU na minimální jazykovou kompetenci a je zakončen standardizovanou zkouškou na úrovni B2 dle ERR.

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
CJVA2B	Anglický jazyk pro akademické účely II	M. Šindelářová Skupeňová	zk	0/2/0	4	-	-
					4 kredity		

TV

Všichni studenti prezenčního studia bakalářských studijních programů mají povinnost během studia splnit podmínky pro udělení dvou zápočtů (1 zápočet = 1 kredit) z předmětů sportovních aktivit, které zajišťuje Centrum univerzitního sportu Fakulty sportovních studií.

Bakalářská práce (10 kreditů)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ65	Seminář k bakalářské práci	H. Strachoňová	z	0/2/0	10	5	Z
TCZJ66	Bakalářská diplomová práce	H. Strachoňová	z	0/0/0	-	6	Z
					10 kreditů		

Povinné předměty (82 kreditů)

nutno splnit všechny povinné předměty

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ01	Jazyková cvičení I	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	1	P
TCZJ02	Český znakový jazyk I	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	1	P
TCZJ06	Teorie komunikace a základy translatologie	I. Kupčíková	z	2/0/0	2	1	P
TCZJ07	Úvod do studia jazyka	O. Šefčík	zk	2/0/0	3	1	Z
TCZJ10	Jazyková cvičení II	R. Vojtechovský	zk	0/2/0	4	2	P
TCZJ11	Fonetika a fonologie znakových jazyků	H. Strachoňová	zk	1/1/0	3	2	Z
TCZJ12	Český znakový jazyk II	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ17	Tlumočnické dovednosti I	I. Kupčíková	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ22	Jazyková cvičení III	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	3	P
TCZJ23	Morfologie znakových jazyků	H. Strachoňová	zk	1/1/0	3	3	Z
TCZJ24	Český znakový jazyk III	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	3	P
TCZJ26	Tlumočení mezi češtinou a ČZJ I	I. Kupčíková	zk	0/2/0	3	3	P
TCZJ27	Tlumočnické dovednosti II	I. Kupčíková	z	0/2/0	2	3	P
TCZJ28	Psychologie a psychohygiena pracovníka v sociálních službách	I. Kupčíková	zk	2/0/0	4	1	P
TCZJ31	Jazyková cvičení IV	R. Vojtechovský	zk	0/2/0	4	4	P
TCZJ32	Syntax znakových jazyků	H. Strachoňová	zk	0/2/0	3	4	Z
TCZJ33	Český znakový jazyk IV	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	4	P
TCZJ36	Tlumočení mezi češtinou a ČZJ II	I. Kupčíková	zk	1/1/0	3	4	P
TCZJ41	Jazyková cvičení V	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	5	P
TCZJ42	Lexikologie a lexikografie znakových jazyků	H. Strachoňová	k	0/2/0	2	5	Z
TCZJ45	Odborná praxe 2	I. Kupčíková	zk	0/0/0 souvislá praxe (190 h).	7	5	P
TCZJ52	Jazyková cvičení VI	R. Vojtechovský	zk	0/2/0	4	6	P
TCZJ55	Odborná praxe 3	I. Kupčíková	z	0/0/0 souvislá praxe (200 h).	7	6	P
TCZJ58	Introduction to Czech Syntax	P. Caha	z	2/0/0	4	3	Z
TCZJ60	Sociálně-právní minimum pracovníka v sociálních službách	I. Kupčíková	zk	2/0/0	4	1	P
TCZJ61	Odborná praxe 1	I. Kupčíková	zk	0/0 souvislá praxe (40 h).	4	2	P
					82 kreditů		

Povinně-volitelné předměty (minimálně 13 kreditů)**Blok 1: Český znakový jazyk**

nutno splnit alespoň 5 kreditů

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ03	Cvičení v českém znakovém jazyce I	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	1	P
TCZJ04	Doplňkový jazykový seminář I	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	1	P

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ05	Konverzace I	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	1	P
TCZJ13	Cvičení v českém znakovém jazyce II	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ14	Doplňkový jazykový seminář II	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ15	Konverzace II	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ25	Cvičení v českém znakovém jazyce III	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	3	P
TCZJ34	Cvičení v českém znakovém jazyce IV	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	4	P
TCZJ35	Konverzace IV	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	4	P
TCZJ43	Cvičení v českém znakovém jazyce V	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	5	P
TCZJ44	Konverzace V	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	5	P
TCZJ53	Cvičení v českém znakovém jazyce VI	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	6	P
TCZJ54	Konverzace VI	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	6	P
TCZJ57	Konverzace III	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	3	P

28 kreditů

Blok 2: Tlumočení

nutno splnit alespoň 5 kreditů, z toho alespoň 2 z profilujících kurzů

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ38	Tlumočnické dovednosti III	I. Kupčíková	zk	0/2/0	4	4	P
TCZJ46	Praktické náležitosti tlumočnické profese	I. Kupčíková	zk	2/0/0	2	5	P
TCZJ47	Tlumočení mezi češtinou a ČZJ III	I. Kupčíková	zk	2/0/0	4	5	P
TCZJ56	Tlumočení mezi češtinou a ČZJ IV	I. Kupčíková	zk	0/2/0	3	6	P
TCZJ62	Surdopedie - základy oboru	M. Vítková	zk	0/2/0	4	2	-
TCZJ63	Specializace - Surdopedie I	M. Vítková	zk	0/4/0	8	3	-
TCZJ64	Specializace - Surdopedie II	M. Vítková	zk	0/4/0	8	4	-

33 kreditů

Blok 3: Lingvistika

nutno splnit alespoň 3 kredity

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ07	Úvod do studia jazyka	O. Šefčík	zk	2/0/0	3	1	-
TCZJ08	Obecná fonologie	O. Šefčík	zk	1/1/0	3	1	-
TCZJ09	Notace znakových jazyků	H. Strachoňová	z	0/2/0	3	1	-
TCZJ18	Morfologie a obecná morfologie	O. Šefčík	zk	1/1/0	3	2	-
TCZJ19	Úvod do syntaxe	M. Dočekal	zk	1/1/0	4	1	-
TCZJ20	SignWriting	H. Strachoňová	z	0/2/0	3	2	-
TCZJ21	Logika a přirozený jazyk	M. Dočekal	k	0/2/0	4	2	-
TCZJ29	Přístupy k jazyku	A. Bičan	zk	2/0/0	4	3	-

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ30	Sémantika znakových jazyků	H. Strachoňová	zk	1/1/0	4	6	-
TCZJ39	Jazyk a společnost	A. Bičan	zk	2/0/0	4	4	-
TCZJ40	Slovo	A. Bičan	k	1/1/0	5	4	-
TCZJ48	Formální sémantika	M. Dočekal	k	1/1/0	4	5	-
TCZJ49	Filozofie jazyka	M. Dočekal	zk	2/0/0	4	5	-
TCZJ50	Lexikografický seminář	H. Strachoňová	z	1/1/0	3	5	-
TCZJ51	Negace	M. Dočekal	k	0/2/0	4	5	-
TCZJ59	Approaches to Morphosyntax	P. Caha	z	2/0/0	5	4	-
					60 kreditů		

*Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

**Profilace značí, zda je předmět „Profilujícího základu (P)“ nebo „Základní teoretický profilujícího základu (Z)“.

1.2.3 Tlumočnictví českého znakového jazyka (prezenční, vedlejší)

Kód	F20304
Zkratka	FBTZJpV
Forma	bakalářský prezenční vedlejší
Stav	v akred. procesu

Součásti SZZ a jejich obsah

SZZ probíhá v rozsahu, který odpovídá dosud probrané látce a se zvýrazněním vazeb mezi jednotlivými disciplínami.

Tematické okruhy a kompetence:

Studijní program je vnitřně strukturován do tří bloků, ze kterých vychází testované kompetence: jazykový blok, tlumočnický blok, lingvistický blok. SZZ ověřuje zvládnutí tematických okruhů ze všech tří bloků. Tyto okruhy jsou pokryty povinnými předměty.

Jazykový blok: ověřuje se schopnost prakticky užívat český znakový jazyk na úrovni B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (povinné předměty Český znakový jazyk I-VI, Jazyková cvičení I-VI); dále pak v češtině popsat jazykové plány českého znakového jazyka (povinné předměty Fonetika a fonologie znakových jazyků, Morfolgie znakových jazyků, Syntax znakových jazyků, Lexikologie a lexikografie znakových jazyků).

Lingvistický blok: ověřuje se schopnost použít lingvistickou terminologii k analýze struktur přirozeného jazyka, srovnání mluveného a znakového jazyka; znalost základních teoretických proudů v lingvistice (povinné předměty Úvod do studia jazyka, Obecná fonologie, Morfolgie, Úvod do syntaxe, Sémantika).

Tlumočnický blok: ověřuje se jednak praktická kompetence tlumočit mezi češtinou a českým znakovým jazykem (povinné předměty Tlumočnické dovednosti I-III, Tlumočení mezi češtinou a ČZJ I-VI), jednak teoretická znalost profesních postupů (povinné předměty Teorie komunikace, Základy translatologie) a související legislativy nutných pro výkon profese v sociálních službách, kam tlumočnická služba pro sluchově postižené spadá (povinné předměty Sociálně-právní minimum pracovníka v sociálních službách, Psychologie a psychohygiena pracovníka v sociálních službách, Odborná praxe 1).

Obecné informace k SZZ a závěrečným pracím lze nalézt na webových stránkách katedry: <https://www.phil.muni.cz/jazyk/studium.htm>

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Vyjadřování negace v českém znakovém jazyce

Vyjadřování pluralitního významu v českém znakovém jazyce

Neurčitá zájmena v českém znakovém jazyce

Distributivita v českém znakovém jazyce

Ikoničnost v mluveném a znakovém jazyce

Spelling a jeho role v tlumočení při terciálním vzdělávání neslyšících

Role druhého znakového jazyka při tlumočení jazykové výuky (angličtiny) pro neslyšící

Tlumočnické strategie při tlumočení neekvivalentních jazykových jevů v jazykové výuce (angličtiny) pro neslyšící

Pojmenování gramatických jevů v českém znakovém jazyce při výuce angličtiny pro neslyšící

Překlad místních jmen

Překlad zadaného stylového útvaru do českého znakového jazyka

Doporučený průchod studijním plánem

Povinné předměty (60 kreditů)

Nutno splnit všechny povinné předměty.

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah*	Kreditů	Sem.	Profilace**
TCZJ01	Jazyková cvičení I	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	1	P
TCZJ02	Český znakový jazyk I	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	1	P
TCZJ06	Teorie komunikace a základy translatologie	I. Kupčíková	z	2/0/0	2	1	P
TCZJ07	Úvod do studia jazyka	O. Šefčík	zk	2/0/0	3	1	Z
TCZJ10	Jazyková cvičení II	R. Vojtechovský	zk	0/2/0	4	2	P
TCZJ11	Fonetika a fonologie znakových jazyků	H. Strachoňová	zk	1/1/0	3	2	Z
TCZJ12	Český znakový jazyk II	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ17	Tlumočnické dovednosti I	I. Kupčíková	z	0/2/0	2	2	P
TCZJ22	Jazyková cvičení III	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	3	P
TCZJ23	Morfologie znakových jazyků	H. Strachoňová	zk	1/1/0	3	3	Z
TCZJ24	Český znakový jazyk III	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	3	P
TCZJ26	Tlumočení mezi češtinou a ČZJ I	I. Kupčíková	zk	0/2/0	3	3	P
TCZJ27	Tlumočnické dovednosti II	I. Kupčíková	z	0/2/0	2	3	P
TCZJ31	Jazyková cvičení IV	R. Vojtechovský	zk	0/2/0	4	4	P
TCZJ32	Syntax znakových jazyků	H. Strachoňová	zk	0/2/0	3	4	Z
TCZJ33	Český znakový jazyk IV	H. Strachoňová	z	0/2/0	2	4	P
TCZJ36	Tlumočení mezi češtinou a ČZJ II	I. Kupčíková	zk	1/1/0	3	4	P
TCZJ38	Tlumočnické dovednosti III	I. Kupčíková	zk	0/2/0	4	4	P
TCZJ41	Jazyková cvičení V	R. Vojtechovský	z	0/2/0	2	5	P
TCZJ42	Lexikologie a lexikografie znakových jazyků	H. Strachoňová	k	0/2/0	2	5	Z
TCZJ52	Jazyková cvičení VI	R. Vojtechovský	zk	0/2/0	4	6	P
TCZJ58	Introduction to Czech Syntax	P. Caha	z	2/0/0	4	3	Z

60 kreditů

*Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

**Profilace značí, zda je předmět „Profilujícího základu (P)“ nebo „Základní teoretický profilujícího základu (Z)“.

2 Charakteristiky předmětů

Tato kapitola obsahuje charakteristiky povinných a povinně-volitelných předmětů ze šablon studijních plánů.

2.1 Základní teoretické předměty profilujícího základu (Z)

Jedná se o podмноžinu předmětů profilujícího základu (P) (viz 2.2), které jsou pro dosažení profilu absolventa natolik významné, že tvoří zpravidla základní jádro všech studijních plánů studijního programu.

FF:TCZJ07 Úvod do studia jazyka

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Student zná základní cíle a metody lingvistiky.

Výukové metody

teoretická příprava

Metody hodnocení

Písemný test skládající se z 30 otázek a odpovědí s výběrem z více variant; požadovaná úspěšnost 66 %.

Výstupy z učení

Student chápe pojem lingvistického znaku a umí s ním pracovat; rozlišuje synchronní a diachronní metodologii lingvistiky; umí aktivně užít elementární pojmy a metody základních disciplín od fonetiky a fonologie přes morfologii a lexikologii k syntaxi.

Osnova

informace, komunikace, myšlení, řeč - jazyk a mluva, úkoly jazykovědy - struktura plánů jazykovědy a její obory - plán foneticko-fonologický - morfologie, gramatické kategorie - lexikologie a sémantika - syntax - písmo jako zápis promluvy - klasifikace jazyků - genetická, areální - typologie jazyků - historická jazykověda, etymologie - nástin dějin jazykovědy - teorie "menších" oborů lingvistiky - onomastika, sociolingvistika, psycholingvistika etc.

Literatura**doporučená literatura**

ERHART, Adolf. *Základy jazykovědy*. 2. upr. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. 198 s. ISBN 8004246125.

SAUSSURE, Ferdinand de. *Kurs obecné lingvistiky*. Edited by Albert Sechehaye - Charles Bally - Tullio De Mauro, Translated by Fran. Vyd. 1. Praha: Odeon, 1989. 467 s. ISBN 8020700706.

HJELMSLEV, Louis. *Jazyk [Hjelmslev, 1971] : Sproget : en introduktion (Orig.)*. Translated by Miloš Dokulil. 1. vyd. Praha: Academia, 1971. 145 s.

FF:TCZJ08 Obecná fonologie

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojení si základních poznatků z následujících disciplín: klasické fonologie (Trubeckoj, Martinet), harvardský binarismus (Jakobson), klasická generativní fonologie (Chomsky, Halle), rysová geometrie.

Výukové metody

teoretická příprava, cvičení

Metody hodnocení

Písemná zkouška skládající se z 5 otázek zaměřených na základní pojmy disciplíny.

Výstupy z učení

Na konci tohoto kursu bude student schopen analyzovat a aplikovat fonologický materiál pomocí těchto metodologických přístupů: klasické fonologie (Trubeckoj, Martinet), harvardského binarismu (Jakobson), klasické generativní fonologie (Chomsky, Halle), rysové geometrie.

Osnova

Vznik fonologie - pražská škola - definice fonologie - popis fonému - teorie oposic, neutralizace, archifoném - fonologické příznaky konsonantů - fonologické příznaky vokálů - struktura slabiky - suprasegmentální prvky - praktická aplikace Binaristická teorie fonému I - harvardská škola - definice fonologie - popis fonému - distinktivní rysy - praktická aplikace Binaristická teorie fonému II - generativní škola Rysová geometrie (Feature Geometry)

Literatura**doporučená literatura**

CHOMSKY, Noam a Morris HALLE. *The sound pattern of English*. New York: Harper & Row, 1968. xiv, 470 p.

KRČMOVÁ, Marie. *Fonetika a fonologie. Elportál*, Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISSN 1802-128X. URL <http://is.muni.cz/elportal/?id=852835>

KOŘÍNEK, Josef Miloslav a Adolf ERHART. *Úvod do fonologie*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2000. 139 s. ISBN 8020002308.

TRUBECKOJ, Nikolaj Sergejevič. *Grundzüge der Phonologie*. 7. Aufl. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1989. 297 s. ISBN 3525264011.

KRČMOVÁ, Marie. *Fonetika a fonologie českého jazyka [Krčmová, 1987]*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. 110 s.

LASS, Roger. *Phonology : an introduction to basic concepts*. Cambridge: Cambridge University Press, 1984. xix, 362. ISBN 0521281830.

TRUBECKOJ, N. S. *Osnovy fonologii : Grundzüge der Phonologie (Orig.)*. Translated by A. A. Cholodovič. Moskva: Izdatel'stvo inostrannoj literatury, 1960. 371 s.

FF:TCZJ11 Fonetika a fonologie znakových jazyků

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Hana Strachonová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)
PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Cíle předmětu

Kurz slouží jako úvod do studia znakových jazyků z lingvistického pohledu. V kurzu se studenti seznámí především se základními pojmy a problematikou fonetiky a fonologie znakových jazyků. Studenti si osvojí inventář fonémů českého znakového jazyka (částečně v kontrastu s fonémy jiných znakových jazyků), metodu minimálních párů a princip dvojí artikulace v přirozených jazycích. Na konkrétním jazykovém materiálu budou dále pozorovat rozdíl mezi arbitrarností a ikonicitou znakového znaku.

Výukové metody

Seminář vedený částečně v českém jazyce, částečně v českém znakovém jazyce; teoretická příprava, rozbor příkladů, diskuze; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem.

Metody hodnocení

plnění průběžně zadávaných úkolů, aktivita v hodině ústní zkouška: důkladná znalost probrané látky

Výstupy z učení

Na konci kurzu dokáží studenti strukturovat lexikální jednotku českého znakového jazyka na jednotlivé parametry, rozumí roli fonému v přirozeném jazyce a dokáže ji na konkrétním příkladu popsat.

Osnova

1. Úvod: terminologie, systém zápisu glosami; 2. úvodní informace o fonetice a fonologii znakového jazyka, fonémy v audio-orálních jazycích: simultánnost a sekvencnost; 3. typologie znaků znakových jazyků; 4. omezení formy znaků znakových jazyků; 5. artikulace manuálních znaků; 6. tvar ruky – jeden z parametrů znaku; 7. tvar pasivní ruky; 8. místo artikulace – druhý z parametrů znaku; 9. pohyb ruky – třetí z parametrů znaku; 10. slabika v znakovém jazyce; 11. orientace ruky a nemanuální chování jako další parametry znaku; 12. intonace ve znakových jazycích; 13. funkce mluvených a orálních komponentů; 14. fonetické a fonologické změny ve znakových jazycích.

Literatura**doporučená literatura**

Sign language : an international handbook. Edited by Roland Pfau - Markus Steinbach - Bencie Woll. Berlin: De Gruyter Mouton, 2012. xii, 1126. ISBN 9783110204216.

VALLI, Clayton. *Linguistics of American Sign Language : an introduction*. 5th ed. Washington, D.C.: Gallaudet University Press, 2011. xiv, 579. ISBN 9781563685071.

SANDLER, Wendy a Diane C. LILLO-MARTIN. *Sign language and linguistic universals*. First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2006. xx, 547. ISBN 9780521483957.

SUTTON-SPENCE, Rachel a Bencie WOLL. *The linguistics of British sign language : an introduction*. 1st publ. 1999, 8th print 20. Cambridge: Cambridge University Press, 1999. xxi, 299. ISBN 9780521631426.

BRENNAN, Mary, Martin D. COLVILLE a Lilian K. LAWSON. *Words in hand : a structural analysis of the signs of British sign language*. 2nd ed. / revised with the a. Coleford: McLean, 1984. 214 s. ISBN 0946252424.

neurčeno

LACHMANOVÁ, Denisa. Změny ve výšce realizace znaků českého znakového jazyka vlivem koartikulace. Praha, 2016. Magisterská diplomová práce. Univerzita Karlova. Vedoucí práce Klára Richterová.

KLABANOVÁ, Lucie. Vizuální percepce a fonologické formy lexémů českého znakového jazyka (frekvenční analýza vybraných parametrů znaků). Praha, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Klára Richterová.

OBERFALZEROVÁ, Anna. Tvary ruky českého znakového jazyka a typy jeho znaků (frekvenční analýza komunikace českých neslyšících). Praha, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Klára Richterová.

SCHOVÁNKOVÁ, Miroslava. Hamburský notační systém. Praha, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Lenka Okrouhlíková.

SILOVSKÁ, Zuzana. Minimální páry v českém znakovém jazyce. Praha, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Klára Richterová.

RICHTEROVÁ, Klára. Tvary pasivní ruky v českém znakovém jazyce. Praha, 2006. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Alena Macurová.

MAREŠ, Jindřich. Orální komponenty v českém znakovém jazyce. Praha, 2011. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Alena Macurová.

Dictionary of British Sign Language/English. Edited by Mary Brennan - David Brien. 1st pub. Boston: Faber and Faber, 1992. xxxiv, 108. ISBN 9780571143467.

FF:TCZJ18 Morfonologie a obecná morfologie

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Student je schopen formulovat a definovat pojmy morfu, morfému, alomorfu, morfémové alterance a další základní termíny morfo(no)logie.

Výukové metody

teoretická příprava a cvičení

Metody hodnocení

Referát; písemná zkouška skládající se z 5 otázek zaměřených na základní pojmy disciplíny.

Výstupy z učení

Student umí zkonstruovat adekvátní morfemický model pro řešení daného problému morfémové analýzy a užít jej či ilustrovat teoretický problém na konkrétním příkladě.

Osnova

- předmět studia morfologie - znak a morfém - gramatické kategorie sloves, jmen etc. - kmen - kořen - sufixy
- koncovky - alternace morfémů - ablaut - syntagmatické alternace - paradigmatické alternace - reduplikace - kompozita a juxtapozice

Literatura**doporučená literatura**

BUBENÍK, Vít. *An introduction to the study of morphology*. München: Lincom Europa, 1999. ix, 220 s. ISBN 3-89586-570-2.

ERHART, Adolf. *Indoevropské jazyky : srovnávací fonologie a morfologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 1982. 260 p. ; 2.

RUSÍNOVÁ, Zdenka. *Současná česká morfologie*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 119 s. ISBN 8021000872.

FF:TCZJ23 Morfologie znakových jazyků

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)
PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je seznámit studenty se základními pojmy a vybranými problémy morfologie a morfosyntaxe znakových jazyků.

Výukové metody

- seminář vedený částečně v českém jazyce, částečně v českém znakovém jazyce za přítomnosti tlumočníka - teoretická příprava, rozbor příkladů, diskuze - názorně-demonstrativní metoda - práce s obrazem

Metody hodnocení

- plnění průběžně zadávaných úkolů - ústní zkouška: důkladná znalost probrané látky

Výstupy z učení

Student se naučí vnímat jednotky českého znakového jazyka jako komplexní struktury, chápe rozdíl mezi fonémem a morfémem a uvědomuje si gramatické funkce jednotlivých morfémů v českém znakovém jazyce. Postupně se učí vnímat gramatiku jazyka jako systém s pravidly a z této perspektivy umí srovnávat orálně-akustické jazyky (např. češtinu) s vizuálně-motorickými (např. český znakový jazyk).

Osnova

1. morfém ve znakovém jazyce: vymezení, morfém vs. foném 2. gramatický morfém vs. lexikální morfém, volný vs. vázaný morfém; 3. morfologické procesy: slovo tvorné procesy vs. inflexe; 4. slovo tvorné procesy v znakovém jazyce: skládání, afixace, reduplikace; 5. slovní druhy v znakovém jazyce: diagnostika, kritéria; 6. kategorie času ve znakovém jazyce: časové linie, adverbia, lexikální prostředky; 7. kategorie aspektu: model C. Smith (1997), volné a vázané morfémy aspektu ve znakovém jazyce, kombinování času a aspektu, modalita; 8. inflexe: jména (inkorporace), slovesa (shoda); 9. vyjadřování plurality: číslo, koreference, lexikální prostředky

Literatura**povinná literatura**

Sign language : an international handbook. Edited by Roland Pfau - Markus Steinbach - Bencie Woll. Berlin: De Gruyter Mouton, 2012. xii, 1126. ISBN 9783110204216.

ERHART, Adolf. *Základy jazykovědy*. 2. upr. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. 198 s. ISBN 8004246125.

doporučená literatura

KARLÍK, Petr, Marek NEKULA, Jana PLESKALOVÁ, Jarmila BACHMANNOVÁ, Jan BALHAR, Aleš BIČAN, Lenka BIČANOVÁ, Jana BÍLKOVÁ, Petr BISKUP, Ondřej BLÁHA, Izabela BLASZCZYK, Václav BLÁŽEK, Michaela BOHÁČOVÁ, Ondřej BOJAR, Tomáš BOŘIL, Máša BOŘKOVCOVÁ, Ivana BOZDĚCHOVÁ, Pavel CAHA, Václav CVRČEK, Radek ČECH, Marie ČECHOVÁ, František ČERMÁK, David S DANAHER, František DANĚŠ, Jaroslav

DAVID, Mojmír DOČEKAL, Jakub DOTLAČIL, Vít DOVALIL, Věra DVOŘÁK, Eva ECKERTOVÁ, Viktor ELŠÍK, Joseph Embley EMONDS, Adolf ERHART, Francois ESVAN, Dan FALTÝNEK, Masako FIDLER, Fidlerová Alena ANDRLOVÁ, Zbyněk FIŠER, Eva FLANDERKOVÁ, Mirjam FRIED, Markus GIGER, Miroslav GREPL, Jan HAJIČ, Eva HAJIČOVÁ, Ernst HANSACK, Björn HANSEN, Radoslav HARMAN, Milan HARVALÍK, Martin HAVLÍK, Eva HAVLOVÁ, Milada HIRSCHOVÁ, Zdeňka HLADKÁ, Jana HOFFMANNOVÁ, Jiří HOMOLÁČ, Milada HOMOLKOVÁ, Jan HRIC, Jaroslav HUBÁČEK, Jan CHLOUPEK, Leonid IOMDIN, Pavel IRCING, Laura A JANDA, Ilona JANYŠKOVÁ, Tomáš JELÍNEK, Milan JELÍNEK, Lucie JÍLKOVÁ, Filip JURČÍČEK, Michal JURKA, Petr KADERKA, ml Petr KARLÍK, Helena KARLÍKOVÁ, Stanislava KLOFEROVÁ, Martina KLOUDOVÁ, Miloslava KNAPPOVÁ, Robert KOLÁR, Ivana KOLÁŘOVÁ, Marie KOPŘIVOVÁ, Jan KOŘENSKÝ, Pavel KOSEK, Peter KOSTA, Michaela KOŠČOVÁ, Jiří KOTEN, Ondřej KOUPIL, Michal KOVÁŘ, Michala KRÁLÍKOVÁ, Marie KRAPPMANN, Jiří KRAUS, Marie KRČMOVÁ, Susan KRESIN, Michal KŘEN, Michal KŘÍSTEK, Pavel KUBANÍK, Miroslav KUBÁT, Tomáš KUBÍK, Vladislav KUBOŇ, Ivona KUČEROVÁ, Natalia LEVSHINA, Alena MACUROVÁ, Ján MAČUTEK, Jaroslav Artur MALICKI, Petr MAREŠ, Olga MARTINCOVÁ, Jindřich MATOUŠEK, Medová Lucie TARALDSEN, Barbara MERTINS, Roland MEYER, Krzysztof Marek MIGDALSKI, Eva MINÁŘOVÁ, Kamila MRÁZKOVÁ, Iveta MRÁZOVÁ, Richard MÜLLER, Mira NÁBĚLKOVÁ, Olga NAVRÁTILOVÁ, Iva NEBESKÁ, Anna NEDOLUZHKO, Jiří NEKVAPIL, Zuzana NEVĚŘILOVÁ, Stefan Michael NEWERKLA, Mark NEWSON, Pavel NOVÁK, Renata NOVOTNÁ, Norbert Georg NÜBLER, Radek OCELÁK, Karel OLIVA, Ivo OSOLSOBĚ, Klára OSOLSOBĚ, Ludmila PACNEROVÁ, Karel PALA, Zdena PALKOVÁ, Jarmila PANEVOVÁ, Pavel PECINA, Jaroslav PEREGRIN, Anna Maria PERISSUTTI, Ondřej PEŠEK, Vladimír PETKEVIČ, Petr PLECHÁČ, Jan RADIMSKÝ, Paul Richard RASTALL, Alexandr ROSEN, Zdenka RUSÍNOVÁ, Římalová Lucie SAICOVÁ, Tamah SHERMAN, Tobias SCHEER, Boris SKALKA, Radek SKARNITZL, Marián SLOBODA, Olga STEHLÍKOVÁ, Hana STRACHOŇOVÁ, Jana STRAKOVÁ, Roman SUKAČ, Zbyněk SVITÁK, Aleš SVOBODA, Ondřej ŠEFČÍK, Radek ŠIMÍK, Milena ŠIPKOVÁ, Škrabalová Hana GRUET, Dušan ŠLOSAR, Rudolf ŠRÁMEK, Jan ŠTĚPÁN, František ŠTÍCHA, Michaela TABAKOVIČOVÁ, Knut Tarald TARALDSEN, Jiří TRÁVNÍČEK, Vladimír TRPKA, Jana Marie TUŠKOVÁ, Ludmila UHLÍŘOVÁ, Lenka ULIČNÁ, Oldřich ULIČNÝ, Jana VALDROVÁ, Irena VAŇKOVÁ, Ivo VASILJEV, Radoslav VEČERKA, Jarmil VEPŘEK, Ljuba VESELINOVA, Ludmila VESELOVSKÁ, Kateřina VESELOVSKÁ, Jan VOLÍN, Tatána VYKYPĚLOVÁ, Roland Anton WAGNER, James WILSON, Uliana YAZHINOVA, Daniel ZEMAN, Jiří ZEMAN, Šárka ZIKÁNOVÁ, Markéta ZIKOVÁ, Petr ZIMA, Ilse ZIMMERMANN, Zdeněk ŽABOKRTSKÝ, Stanislav ŽAŽA, Gabriel ALTMANN, Jan ANDRES a van der Johan AUWERA. *Nový encyklopedický slovník češtiny*. První vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2016. 2150 s. ISBN 978-80-7422-480-5.

FÁBREGAS, Antonio a Sergio SCALISE. *Morphology : from data to theories*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012. xii, 209. ISBN 9780748643141.

SANDLER, Wendy a Diane C. LILLO-MARTIN. *Sign language and linguistic universals*. First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2006. xx, 547. ISBN 9780521483957.

SMITH, Carlota S. *The parameter of aspect*. 2nd ed. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 1997. xvii, 349. ISBN 0792346572.

FF:TCZJ32 Syntax znakových jazyků

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)
PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Cíle předmětu

Kurz navazuje na předmět Morfologie znakových jazyků a jeho cílem je probrat další klíčové jevy gramatiky znakových jazyků s důrazem na syntaktickou jazykovou rovinu.

Výukové metody

seminář vedený částečně v českém jazyce, částečně v českém znakovém jazyce za přítomnosti tlumočníka; teoretická příprava, rozbor příkladů, diskuze; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem

Metody hodnocení

zápočet: plnění průběžně zadávaných úkolů ústní zkouška: důkladná znalost probrané látky

Výstupy z učení

Na konci kurzu student nahlíží na vybrané jevy analyticky a dokáže rozebrat konkrétní příklady z českého znakového jazyka. Uvědomuje si pravidla v přirozeném jazyce a umí srovnat vybrané jevy ve znakovém a mluveném jazyce.

Osnova

1. slovosled, topic-focus struktura; 2. referenční místa (R-loci), anafora, zájmena; 3. shodová slovesa a pomocné prostředky slovesné shody; 4. klasifikátory: klasifikátory v mluvených jazycích (definice, typy), klasifikátory ve znakových jazycích, srovnání; klasifikátory v českém znakovém jazyce: výčet, užití; 5. specifikátory tvaru a velikosti: definice, užití, srovnání s klasifikátory; 6. distributivita v českém znakovém jazyce: lexikální a syntaktické prostředky (reduplikace, lokalizace).

Literatura

doporučená literatura

Kimmelman, Vadim. Quantifiers in Russian Sign Language. In E.L. Keenan & D. Paperno (Eds.), *Handbook of Quantifiers in Natural Languages volume II*, Springer: 2017. Pp: 803-855. Dostupné na <http://www.uva.nl/profiel/k/i/v.kimmelman>

KOENEMAN, Olaf a Hedzer Hugo ZEIJLSTRA. *Introducing syntax*. First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. x, 301. ISBN 9781107096745.

A matter of complexity : subordination in sign languages. Edited by Roland Pfau - Markus Steinbach - Annika Herrmann. Boston: De Gruyter Mouton, 2016. vii, 262. ISBN 9781501511332.

KARLÍK, Petr, Marek NEKULA, Jana PLESKALOVÁ, Jarmila BACHMANNOVÁ, Jan BALHAR, Aleš BIČAN, Lenka BIČANOVÁ, Jana BÍLKOVÁ, Petr BISKUP, Ondřej BLÁHA, Izabela BLASZCZYK, Václav BLAŽEK, Michaela BOHÁČOVÁ, Ondřej BOJAR, Tomáš BOŘIL, Máša BORKOVCOVÁ, Ivana BOZDĚCHOVÁ, Pavel CAHA, Václav CVRČEK, Radek ČECH, Marie ČECHOVÁ, František ČERMÁK, David S DANAHER, František DANEŠ, Jaroslav DAVID, Mojmir DOČEKAL, Jakub DOTLAČIL, Vít DOVALIL, Věra DVOŘÁK, Eva ECKERTOVÁ, Viktor ELŠÍK, Joseph Embley EMONDS, Adolf ERHART, Francois ESVAN, Dan FALTÝNEK, Masako FIDLER, Fidlerová Alena ANDRLOVÁ, Zbyněk FIŠER, Eva FLANDERKOVÁ, Mirjam FRIED, Markus GIGER, Miroslav GREPL, Jan HAJIČ, Eva HAJIČOVÁ, Ernst HANSACK, Björn HANSEN, Radoslav HARMAN, Milan HARVALÍK, Martin HAVLÍK, Eva HAVLOVÁ, Milada HIRSCHOVÁ, Zdeňka HLADKÁ, Jana HOFFMANNOVÁ, Jiří HOMOLÁČ, Milada HOMOLKOVÁ, Jan HRIC, Jaroslav HUBÁČEK, Jan CHLOUPEK, Leonid IOMDIN, Pavel IRCING, Laura A JANDA, Ilona JANYŠKOVÁ, Tomáš JELÍNEK, Milan JELÍNEK, Lucie JÍLKOVÁ, Filip JURČÍČEK, Michal JURKA, Petr KADERKA, ml Petr KARLÍK, Helena KARLÍKOVÁ, Stanislava KLOFEROVÁ, Martina KLOUDOVÁ, Miloslava KNAPPOVÁ, Robert KOLÁR, Ivana KOLÁŘOVÁ, Marie KOPŘIVOVÁ, Jan KOŘENSKÝ, Pavel KOSEK, Peter KOSTA, Michaela KOŠČOVÁ, Jiří KOTEN, Ondřej KOUPIL, Michal KOVÁŘ, Michala KRÁLÍKOVÁ, Marie KRAPPMANN, Jiří KRAUS, Marie KRČMOVÁ, Susan KRESIN, Michal KRĚN, Michal KRÍSTEK, Pavel KUBANÍK, Miroslav KUBÁT, Tomáš KUBÍK, Vladislav KUBOŇ, Ivona KUČEROVÁ, Natalia LEVSHINA, Alena MACUROVÁ, Ján MAČUTEK, Jaroslav Artur MALICKI, Petr MAREŠ, Olga MARTINCOVÁ, Jindřich MATOUŠEK, Medová Lucie TARALDSEN, Barbara MERTINS, Roland MEYER, Krzysztof Marek MIGDALSKI, Eva MINÁŘOVÁ, Kamila MRÁZKOVÁ, Iveta MRÁZOVÁ, Richard MÜLLER, Mira NÁBĚLKOVÁ, Olga NAVRÁTILOVÁ, Iva NEBESKÁ, Anna NEDOLUZHKO, Jiří NEKVAPIL, Zuzana NEVĚŘILOVÁ, Stefan Michael NEWERKLA, Mark NEWSON, Pavel NOVÁK, Renata NOVOTNÁ, Norbert Georg NÜBLER, Radek OCELÁK, Karel OLIVA, Ivo OSOLSOBĚ, Klára OSOLSOBĚ, Ludmila PACNEROVÁ, Karel PALA, Zdena PALKOVÁ, Jarmila PANEVOVÁ, Pavel PECINA, Jaroslav PEREGRIN, Anna Maria PERISSUTTI, Ondřej PEŠEK, Vladimír PETKEVIČ, Petr PLECHÁČ, Jan RADIMSKÝ, Paul Richard RASTALL, Alexandr ROSEN, Zdenka RUSÍNOVÁ, Římalová Lucie SAICOVÁ, Tamah SHERMAN, Tobias SCHEER, Boris SKALKA, Radek SKARNITZL, Marián SLOBODA, Olga STEHLÍKOVÁ, Hana STRACHOŇOVÁ, Jana STRAKOVÁ, Roman SUKAC, Zbyněk SVITÁK, Aleš SVOBODA, Ondřej ŠEFČÍK, Radek ŠIMÍK, Milena ŠIPKOVÁ, Škrabalová Hana GRUET, Dušan ŠLOSAR, Rudolf ŠRÁMEK, Jan ŠTĚPÁN, František ŠTÍCHA, Michaela TABAKOVIČOVÁ, Knut Tarald TARALDSEN, Jiří TRÁVNÍČEK, Vladimír TRPKA, Jana Marie TUŠKOVÁ, Ludmila UHLÍŘOVÁ, Lenka ULÍČNÁ, Oldřich ULÍČNÝ, Jana VALDROVÁ, Irena VAŇKOVÁ, Ivo VASILJEV, Radoslav VEČERKA, Jarmil VEPŘEK, Ljuba VESELINOVA, Ludmila VESELOVSKÁ, Kateřina VESELOVSKÁ, Jan VOLÍN, Tatána VYKYPĚLOVÁ, Roland Anton WAGNER, James WILSON, Uliana YAZHINOVA, Daniel ZEMAN, Jiří ZEMAN, Šárka ZIKÁNOVÁ, Markéta ZIKOVÁ, Petr ZIMA, Ilse ZIMMERMANN, Zdeněk ŽABOKRTSKÝ, Stanislav ŽAŽA, Gabriel ALTMANN, Jan ANDRES a van der Johan AUWERA. *Nový encyklopedický slovník češtiny*. První vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2016. 2150 s. ISBN 978-80-7422-480-5.

BARBERÀ ALTIMIRA, Gemma. *The meaning of space in sign language : reference, specificity and structure in Catalan sign language discourse*. Boston: De Gruyter Mouton, 2015. xix, 271. ISBN 9781614518662.

Sign language : an international handbook. Edited by Roland Pfau - Markus Steinbach - Bencie Woll. Berlin: De Gruyter Mouton, 2012. xii, 1126. ISBN 9783110204216.

SANDLER, Wendy a Diane C. LILLO-MARTIN. *Sign language and linguistic universals*. First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2006. xx, 547. ISBN 9780521483957.

FF:TCZJ42 Lexikologie a lexikografie znakových jazyků

2 kredity, ukončení k, garant předmětu Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Cíle předmětu

V kurzu se studenti na jedné straně seznámí se způsobem, jak jak se v lingvistice pracuje s lexikální jednotkou; na druhé straně pak s lexikografickým přístupem k ní. Zorientují se v typech slovníků, které jsou dnes standardně používány pro mluvené jazyky, a dostanou základní přehled o slovních českého znakového jazyka, které mohou využít při studiu i vlastním výkonu povolání.

Výukové metody

teoretická příprava, rozbor příkladů, diskuze; práce s pomůckami (tištěné a on-line slovníky)

Metody hodnocení

ústní kolokvium (rozbor individuálně zadaného seminárního úkolu)

Výstupy z učení

Na konci kurzu umí student především reflektovat specifické problémy lexikografie znakových jazyků, chápe strukturu slovníkového hesla a umí zvolit vhodný slovník jako pomůcku pro zadaný úkol.

Osnova

Lexém, jeho vymezení; lexikalizace a gramatikalizace; lexikologie vs. sémantika; lexikální sémantika; lexikografie: typy slovníků, slovníky češtiny; slovníky českého znakového jazyka: historie a současnost (přehled); specifické problémy lexikografie znakových jazyků (jazyková norma, notace a fixace); on-line slovník Dictio.

Literatura**doporučená literatura**

Dictio. Vícejazyčný výkladový slovník online. Dostupný na www.dictio.info

The Oxford handbook of the word. Edited by John R. Taylor. First edition. Oxford: Oxford University Press, 2015. xviii, 864. ISBN 9780199641604.

Sign language : an international handbook. Edited by Roland Pfau - Markus Steinbach - Bencie Woll. Berlin: De Gruyter Mouton, 2012. xii, 1126. ISBN 9783110204216.

Semantics : an international handbook of natural language meaning.. Edited by Klaus von Heusinger - Claudia Maienborn - Paul Portner. Berlin: De Gruyter Mouton, 2011. x s. ISBN 9783110255072.

OKROUHLÍKOVÁ, Lenka. *Rysy přirozených jazyků : český znakový jazyk jako přirozený jazyk ; Lexikografie : slovníky českého znakového jazyka*. Vyd. 1. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 206 s. ISBN 9788087153475.

Manuál lexikografie. Edited by František Čermák - Renata Blatná. Vyd. 1. Jinočany: H & H, 1995. 283 s. ISBN 8085787237.

FF:TCZJ48 Formální sémantika

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Student rozumí základním pojmům formální sémantiky; chápe principy formálního modelování významu; Na základě nabytých znalostí rozumí vnitřnímu fungování jazykového systému a rozdílům mezi sémantikou a pragmatikou jazykových výrazů.

Výukové metody

teoretická příprava

Metody hodnocení

Přednáška, diskuse v hodině. Úspěšné ukočení je podmíněno napsáním písemného testu.

Výstupy z učení

Student umí aktivně aplikovat formální metody na rozbor významů slov, vět a operací, které skládají významy jednotlivých částí do celků.

Osnova

O kruhy: denotace, pravdivost, rozhraní mezi syntaxí a sémantikou, kvantifikace, logická forma, zobecněné kvantifikátory, lambda abstrakce.

Literatura**doporučená literatura**

Lepore, Ernest (2000): *Meaning and Argument. An Introduction to Logic through Language*. Oxford: Blackwell.

Heim, Irene & Kratzer, Angelika (1998): *Semantics in Generative Grammar*. Cambridge, MA: Blackwell.

CHIERCHIA, Gennaro a Sally MCCONNELL-GINET. *Meaning and grammar : an introduction to semantics*. 2nd ed. Cambridge: MIT Press, 2000. xv, 573 s. ISBN 0-262-53164-X.

PEREGRIN, Jaroslav. *Úvod do teoretické sémantiky : principy formálního modelování významu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1998. 206 s. ISBN 8071846856.

PARTEE, Barbara H., Robert E. WALL a Alice ter MEULEN. *Mathematical methods in linguistics*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 1993. xxii, 664. ISBN 90-277-2245-5.

FF:TCZJ58 Introduction to Czech Syntax

4 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Pavel Caha, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Pavel Caha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

The lecture offers an introduction to theoretical syntax on the English/Czech language material. We will go through the basic terminology and ways of representing sentence structure in tree diagrams. I introduce the essential tools of analysis that the students can later use themselves to understand the structure of new examples.

The lecture is mainly aimed at students attending the compulsory course CJA010 (but anyone interested in introduction to syntax is welcome). In the lecture, I introduce the basic tools and methods of syntactic analysis; the seminar will apply them to Czech data. The lecture is also suitable for all language and linguistics students, and those coming within the Erasmus+ exchange program.

Výukové metody

The methods used include lecture, class discussion; reading assigned materials.

Metody hodnocení

There is a written exam at the end (you have to tick a-b-c or d) and one has to have 75 percent answers right. The final exam is in English just like the whole course.

Výstupy z učení

At the end of the course, the student is able to:

- identify sentence constituents;
- correctly label various kinds of constituents and characterise their function;
- draw a phrase-structure tree for sentences and their parts;
- to understand, formulate and formally encode basic rules of syntax;
- analyse the structure of words using head movement;
- structurally depict the rules for question formation, relative clause formation and conditional clause formation;
- understand, describe and formally capture co-reference relations between antecedents and anaphoric elements.

Osnova

1. What is syntax about
2. Ambiguity and structure
3. Constituency diagnostics
4. Binding
5. Head – Complement
- Adjunct
6. Head movement
7. Questions, relative clauses, locality
8. Subject positions

Literatura**povinná literatura**

HAEGEMAN, Liliane M. V. *Thinking syntactically : a guide to argumentation and analysis*. 1st pub. Malden: Blackwell, 2006. xii, 386. ISBN 1405118520.

BÜRING, Daniel. *Binding Theory*. Cambridge: Cambridge University Press. 2005. (kap. 1))

FF:TCZJ65 Seminář k bakalářské práci

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D. (přednášející)
Bc. Jan Fikejs (přednášející)
Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)
Bc. Dana Peňázová (přednášející)
Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D. (přednášející)
PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Cíle předmětu

Individuální konzultace s vedoucím podle potřeby studenta a s ohledem na úroveň a postup rozpracovanosti práce. Diplomová práce řeší dílčí odborný problém odpovídající typu studia. Student v ní musí prokázat schopnost samostatné odborné práce, zvládnutí příslušné odborné literatury a analýzy zkoumaného materiálu.

Výukové metody

konzultace se školitelem, domácí práce, čtení

Metody hodnocení

Vedoucí práce uděluje kredity na základě stupně rozpracovanosti diplomové práce a na základě průběhu konzultací se studentem.

Výstupy z učení

Student umí sestavit text závěrečné práce.

Osnova

Cílem diplomového semináře je pomoci studentům dokončit diplomovou práci a připravit se na její úspěšnou obhajobu. Předmět je organizován individuálně, postup při zpracovávání diplomové práce a účast na konzultacích jsou klasifikovány v daném semestru stupněm započteno či nezapočteno.

Literatura

POKORNÝ, Jiří. *Úspěšnost zaručena : jak efektivně zpracovat a obhájit diplomovou práci*. Vyd. 1. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2004. 207 s. ISBN 807204348X.

ECO, Umberto a Ivan SEIDL. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia, 1997. 271 s. ISBN 80-7198-173-7.

Further literature for the diploma thesis seminar is assigned on an individual basis based on the topic of the thesis. | (in Czech) Literatura pro diplomový seminář je předepsána individuálně podle tématu práce.

Erhart, A. 1984. *Základy jazykovědy*. Praha: SPN.

KUBÁTOVÁ, Helena a Dušan ŠIMEK. *Od abstraktu do závěrečné práce : jak napsat diplomovou práci ve společenských a humanitních oborech : praktická příručka*. 4., přeprac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 90 s. ISBN 9788024415895.

Doporučená literatura se mění podle témat prací.

FF:TCZJ66 Bakalářská diplomová práce

0 kreditů, ukončení z, garant předmětu Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D. (přednášející)
Bc. Jan Fikejs (přednášející)
Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)
Bc. Dana Peňázová (přednášející)
Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D. (přednášející)
PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Cíle předmětu

Odevzdání hotové diplomové práce. Přijetí dokončené práce k obhajobě stvrzuje vedoucí práce hodnocením započteno. Klasifikované hodnocení práce je výsledkem obhajoby, která vychází z posudků oponenta a vedoucího práce.

Výukové metody

individuální konzultace

Metody hodnocení

ústní rozprava nad prací

Výstupy z učení

Student je schopen napsat závěrečnou práci.

Osnova

Tematika prací vychází z aktuální nabídky Ústavu a každoročně se obměňuje. Student může navrhnout i téma vlastní. Konzultantem práce mohou být vedle učitelů oboru i další učitelé fakulty nebo odborníci z praxe.

Literatura

Hjelmslev, Louis. 1971. Jazyk. Praha: Academia.

2.2 Předměty profilujícího základu (P)

Jedná se o povinný nebo povinně volitelný předmět, jehož absolvováním student získává znalosti nebo dovednosti podstatné pro dosažení výstupů z učení studijního programu – obsah těchto předmětů je zahrnut ve státní závěrečné zkoušce.

FF:TCZJ01 Jazyková cvičení I

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

Mirka Tylová (přednášející), PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (zástupce)
Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)
PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je osvojení slovní zásoby strukturované do pěti témat formou interakce s lektorem (rodilý mluvčí). Přestože je největší důraz kladen na osvojení a fixaci okruhu lexikálních jednotek vymezeného tématy, v semináři je reflektována i gramatika probíraná současně v povinném předmětu TCZJ02 Český znakový jazyk I.

Výukové metody

- cvičení vedená v českém znakovém jazyce - práce s lektorem v hodině - názorně-demonstrativní metoda - práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Na konci kurzu student disponuje základní slovní zásobou vymezenou danými pěti tématy. Zvládá pasivně (pořozumění) i aktivně (produkce) jak izolované lexikální jednotky, tak fráze, které se vztahují ke konkrétním situacím.

Osnova

Témata: 1. Já a moje rodina - podtémata: představování sebe a ostatních, rodinní příslušníci, základní popis a vlastnosti členů rodiny, povolání členů rodiny, 2. Prostředí - podtémata: předměty v dané místnosti, barvy, tvary a materiály předmětů, 3. Dům a domov - podtémata: můj dům/byt a jeho okolí; věci, které vlastním; známá města a jejich významná místa, naše země a sousední státy ČR, 4. Každodenní život a časové údaje - podtémata: dny v týdnu, číslovky v časových údajích; můj režim dne, základní druhy jídla a nápojů, měsíce v roce a související činnosti, svátky, 5. Život v městě - podtémata: dopravní prostředky a dopravní situace, základní typy obchodů, základní předměty v daném typu obchodů, základní instituce, cesta do školy/práce /domů (popis cesty).

Literatura**povinná literatura**

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

doporučená literatura

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016. Jazyková cvičení I. Elf: E-learning na FF MU [onl]

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

MACUROVÁ, Alena a kol. 2011. Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk. [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2011.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

ŠEBKOVÁ, Helena - NOVÁKOVÁ, Radka. Číslovky v českém znakovém jazyce - praktická cvičení. [DVD]. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

FF:TCZJ02 **Český znakový jazyk I**

2 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D.

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mgr. Gabriela Pecová (přednášející), Mirka Tylová (zástupce)
Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je seznámit studenty se základními gramatickými jevy českého znakového jazyka. Výuka bude strukturována po tématech tak, aby spolu s gramatickými jevy došlo i k procvičení základní slovní zásoby (slovní zásobě je věnován specializovaný seminář Jazyková cvičení I). Výklad gramatiky je opřen o rozbor videozáznamů s projevy v českém znakovém jazyce.

Výukové metody

- cvičení vedená v českém znakovém jazyce - práce s lektorem v hodině - rozbor příkladů - názorně-demonstrativní metoda - práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Na konci kurzu student aktivně ovládá nejjednodušší gramatické struktury v ČZJ a související slovní zásobu; rozumí gramatickým pravidlům v konstrukcích, které používá, a dokáže je vysvětlit (česky).

Osnova

Témata: 1. Já a moje rodina; 2. Prostředí; 3. Dům a domov; 4. Každodenní život a časové údaje; 5. Život ve městě. Probírané gramatické jevy: číslovky, inkorporace, jmenné znaky, shodová slovesa, nemanuální komponenty, orální komponenty, osobní zájmena, otázky doplňovací, oznamovací věty, prostá slovesa, přivlastňovací zájmena, koordinace, specifikátory tvaru a velikosti, slovosled, negace, znak TYP, aspekt (znak HOTOVO), live space (životní velikost) a small space (zmenšená velikost), wh-výrazy, slovosled nominální fráze, prostorová slovesa, pomocné znaky pro slovesnou shodu, syntaktický prostor, topografický prostor, topikalizace, vyjadřování příčiny, nominální pluralizace, vyjadřování času, reciproční shodová slovesa, slovosled časového rámce, hodiny, znak PRO, specifické znaky (úvod).

Literatura

povinná literatura

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

doporučená literatura

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016. Jazyková cvičení I. Elf: E-learning na FF MU [onl]

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

MACUROVÁ, Alena a kol. 2011. Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk. [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2011.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

ŠEBKOVÁ, Helena - NOVÁKOVÁ, Radka. Číslovky v českém znakovém jazyce - praktická cvičení. [DVD]. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

FF:TCZJ03 **Cvičení v českém znakovém jazyce I**

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)
Mirka Tylová (přednášející)

Cíle předmětu

Tento předmět navazuje na povinné předměty v příslušném semestru: Český znakový jazyk I, Jazykové cvičení I a Konverzace I. Důraz se klade na opakování probírání znakové zásoby na základě pěti témat, porozumění gramatických jevům českého znakového jazyka, především pak na simultánnost a využití prostoru. Výuka se opírá o práci s cvičeními (videozáznamy) v e-learningu (Moodle).

Výukové metody

e-learning (Moodle) názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

aktivita, splněné úkoly, práce v e-learningu.

Výstupy z učení

Student si procvičuje vizuální orientaci skrze vizuální médium a učí se vyjadřovat v českém znakovém jazyce před kamerou. Dvakrát za semestr bude natočen studentův projev v českém znakovém jazyce a následně bude analyzován tak, aby došlo k identifikaci nejčastějších individuálních problémů příslušného studenta.

Osnova

Témata: - Já a moje rodina - Prostředí - Dům a domov - Každodenní život a časové údaje - Život v městě

Literatura**povinná literatura**

Cvičení v českém znakovém jazyce I. Elf: E-learning na FF MU [online].

doporučená literatura

TIKOVSKÁ, Lenka - NOVÁKOVÁ, Radka. Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení. [DVD]. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

ŠEBKOVÁ, Helena - NOVÁKOVÁ, Radka. Číslovky v českém znakovém jazyce - praktická cvičení. [DVD]. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

SERVUSOVÁ, Jana. Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

MACUROVÁ, Alena a kol. 2011. Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk. [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2011.

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

PŮLPÁNOVÁ, Lucie. Kategorizace v českém znakovém jazyce. Praha, 2007. Diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Karlova. Vedoucí práce Irena Vaňková.

ŠŮCHOVÁ, Lucie - NOVÁKOVÁ, Radka. Slovosled a střídání rolí v českém znakovém jazyce - praktická cvičení. [DVD]. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

FF:TCZJ04 Doplnkový jazykový seminář I

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Mirka Tylová (přednášející)

Cíle předmětu

Na rozdíl od mluveného jazyka, který se opírá o audio-orální modalitu, je znakový jazyk realizován vizuálně-motoricky (vnímá se zrakem a produkuje se rukama, hlavou a horní částí trupu). Vzhledem k tomuto aspektu povahy znakového jazyka je nutné u studentů procvičovat i neverbální komunikaci, vizuální komunikaci a pantomimu. Mezi neverbální prostředky se zařazují paralingvistické prostředky, které nemají slovní charakter a užívají se současně s manuálními složkami znaku. Paralingvistické prostředky v znakovém jazyce mají významné místo a nesou převážně gramatické významy (v kontrastu s významy lexikálními). Informace ve znakovém jazyce jsou přijímány a sdělovány vizuálně a u studentů je třeba dbát na zvýšení citlivosti k vizuální informaci a naučit je minimalizovat percepci akustických vjemů. Znakový jazyk, který je artikulován pohyby rukou, hlavou a horní částí trupu, je blízký pantomimě.

Výukové metody

seminář vedený v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; cvičení, rozbor příkladů, diskuze; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem; samostatné výstupy v semináři

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Student má na jedné straně dobře rozvinutou pohyblivost celého těla, na druhé straně zvýšenou vizuální vnímavost a postřeh.

Osnova

Mimika – výrazy tváře; Okulistika – oční kontakt, pohledy; Kinezika – pohyby rukou, nohou a trupu; Gestika – výrazy, pohyby hlavou a rukou; Haptika – tělesný kontakt, dotyky; Posturika – postoj těla; Proxemika – vzdálenost, zaujímání prostorových pozic; Paralingvistika – intenzita verbálního projevu, pauzy a mlčení, tempo řeči, slovní důraz; Vizuální komunikace – komunikace prostřednictvím vizuálních prostředků; Pantomima;

Literatura**povinná literatura**

Doplňkový jazykový seminář I. Elf: E-learning na FF MU [online].

doporučená literatura

STRNADOVÁ, Věra. Specifické neverbální projevy neslyšících lidí. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008

KOVAŘOVÁ, Dominika. Neverbální komunikace ve výuce francouzskému jazyku. Praha, 2008. Dizertační práce. Univerzita Karlova v Praze. Pedagogická fakulta.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Jak si navzájem lépe porozumíme: Kapitoly z psychologie sociální komunikace. Praha: Svoboda, 1988.

JAMBOŘOVÁ, Eva – SMOLÍKOVÁ, Jana – KOSIECOVÁ, Michaela – MILIČ, Robert. Vizuální komunikace – praktická cvičení. [DVD]. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

PFAU, Roland – STEINBACH, Markus – WOLL, Bencie. Sign Language: An International Handbook. Mouton de Gruyter: Berlin, 2012.

MOTEJZÍKOVÁ, Jitka. Simultánnost v českém znakovém jazyce. Praha, 2007. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Vedoucí práce Alena Macurová.

FF:TCZJ05 Konverzace I

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

Mirka Tylová (přednášející)

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Cíle předmětu

Konverzace v českém znakovém jazyce bude vedena jak mezi studenty a lektorem (rodilý mluvčí), tak mezi studenty vzájemně. Výuka je strukturována po tématech tak, aby student využil slovní zásobu a gramatické jevy osvojené v souvisejících povinných předmětech (Jazyková cvičení I, Český znakový jazyk I). Důraz je kladen také na zpětnou vazbu (interakci), tj. na porozumění každodenním výrazům v přímé komunikaci, pochopení otázky a pokynů.

Výukové metody

cvičení vedená v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; rozbor příkladů; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Na konci kurzu je student schopen vést rozhovor s neslyšícím lektorem, tvořit sám krátké věty v českém znakovém jazyce, představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky ke zjišťování informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní. Na podobné otázky umí odpovídat.

Osnova

Témata: Já a moje rodina; Prostředí; Dům a domov; Každodenní život a časové údaje; Život v městě

Literatura**povinná literatura**

Konverzace I. Elf: E-learning na FF MU [online]. Dostupné z: <https://elf.phil.muni.cz/elf3/course/view.php?id=4996>.

doporučená literatura

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

ŠŮCHOVÁ, Lucie - NOVÁKOVÁ, Radka. Slovosled a střídání rolí v českém znakovém jazyce - praktická cvičení. [DVD]. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

PŮLPÁNOVÁ, Lucie. Kategorizace v českém znakovém jazyce. Praha, 2007. Diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Karlova. Vedoucí práce Irena Vaňková.

ŠEBKOVÁ, Helena - NOVÁKOVÁ, Radka. Číslovky v českém znakovém jazyce - praktická cvičení. [DVD]. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

FALTÍNOVÁ, Radka. Vlastní jména osobní v českém znakovém jazyce. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

TIKOVSKÁ, Lenka - NOVÁKOVÁ, Radka. Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení. [DVD]. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

SERVUSOVÁ, Jana. Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

MACUROVÁ, Alena a kol. 2011. Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk. [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2011.

FF:TCZJ06 **Teorie komunikace a základy translatologie**

2 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Bc. Dana Peňázová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je uvést studenty do problematiky mezilidské komunikace a komunikace přes sprostředkovatele - tlumočení. Tzn. představit všechny aspekty mezilidské komunikace, poukázat na jednotlivé faktory, které komunikaci ovlivňují jak z pozice mluvčího, tak z pozice příjemce. Dále přiblížit profesi tlumočnicka co do historických souvislostí, jeho kompetencí, pravidel chování i mentálních procesů probíhajících během tlumočnického výkonu.

Výukové metody

přednáška

Metody hodnocení

závěrečný test

Výstupy z učení

Po absolvování kurzu budou studenti obeznámeni se všemi rovinami komunikace, budou vědět, jak komunikaci ovlivňuje mluvčí a co ovlivňuje porozumění příjemce. Budou obeznámeni také s vývojem tlumočnické profese, jeho mentálními procesy a legislativou, která tlumočnicka českého znakového jazyka ovlivňuje.

Osnova

1. Úvod do mezilidské komunikace.
2. Komunikační model.
3. Příčiny selhání komunikace.
4. Komunikační situace a jejich specifika.
5. Komunikace přes zprostředkovatele.
6. Vývoj tlumočení a překladu.
7. Osobnost tlumočnicka, etika profese.
8. Legislativa ovlivňující tlumočnickou profesi.
9. Informační zdroje a lexikografie.

Literatura

doporučená literatura

KLINCKOVÁ, Jana. Verbálna komunikácia z pohľadu lingvist(i)ky. 1. vyd. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2008, 155 s. ISBN 978-80-8083-626-9

HUMPLEY J, ALCORN B., So You Want to be an Interpreter? Introduciton to sign language interpreting. Seatle, WA:H&H Publishing company.

MÜGLOVÁ, Daniela. *Komunikace, tlumočení, překlad, aneb, Proč spadla Babylonská věž?*. Nitra: Enigma, 2013. 324 s. ISBN 9788081330254.

NAPIER, Jemina, Rachel MCKEE a Della GOSWELL. *Sign language interpreting : theory and practice in Australia and New Zealand*. 2nd edition. Sydney: The Federation Press, 2010. xiv, 239. ISBN 9781862877801.

ČEŇKOVÁ, Ivana. *Úvod do teorie tlumočení*. Vyd. 1. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 101 s. ISBN 9788087153741.

TUBBS, Stewart L. a Sylvia MOSS. *Human communication*. New York: McGraw-Hill, 1991. xv, 490. ISBN 0070654042.

KOŘENSKÝ, Jan. *Komplexní analýza komunikačního procesu a textu : učební text pro výběrové semináře filologických oborů*. České Budějovice: Pedagogická fakulta, 1987. 149 s.

FF:TCZJ10 Jazyková cvičení II

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Mirka Tylová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je osvojení slovní zásoby strukturované do sedmi témat formou interakce s lektorem (rodilý mluvčí). Přestože je největší důraz kladen na osvojení a fixaci okruhu lexikálních jednotek vymezeného tématy, v semináři je reflektována i gramatika probíraná současně v povinném předmětu Český znakový jazyk II. Na konci kurzu student disponuje základní slovní zásobou vymezenou danými sedmi tématy. Zvládá pasivně (porozumění) i aktivně (produkce) jak izolované lexikální jednotky, tak fráze, které se vztahují ke konkrétním situacím.

Výukové metody

Cvičení vedená v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; názorně-demonstrativní metoda - práce s obrazem a videem.

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Student má základní jazykový repertoár, který mu umožňuje, aby se vyjadřoval v rámci každodenních předvídatelných situací, ačkoliv bude muset ve většině případů zjednodušit obsah sdělení a hledat výrazy/znaky.

Osnova

Témata: 1. Rodina - podtémata: příbuzenské vztahy v širší rodině, popis a vlastnosti příslušníků širší rodiny, zvířata - domácí mazlíčci rodiny; 2. Osobní informace - podtémata: Kdo jsem?, můj životopis; 3. Roční období - podtémata: roční období a provozované aktivity, počasí, oblečení podle ročních období; 4. Cestování - podtémata: Česká republika - naše vlast a její kultura, cestování a pobyt, známá města a země světa - jejich kultura, služby při cestování; 5. Práce - podtémata: pracovní činnosti u zaměstnavatele, povolání osob ve službách; 6. Jídlo a nápoje - podtémata: nápoje, jídlo a základní druhy potravin, základní druhy ovoce a zeleniny; 7. Univerzita - podtémata: struktura univerzity a studia, studium a činnosti studenta na univerzitě.

Literatura

doporučená literatura

Po českých hradech a zámcích s průvodcem v českém znakovém jazyce [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2010.

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info

ŠŮCHOVÁ, Lucie a kol. Evropské státy v českém znakovém jazyce [CD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2009.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

FF:TCZJ12 Český znakový jazyk II

2 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Hana Strachonová, Ph.D.

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)
Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)
Mírka Tylová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je seznámit studenty s dalšími základními gramatickými jevy českého znakového jazyka. Výuka bude strukturována po tématech tak, aby spolu s gramatickými jevy došlo i k procvičení základní slovní zásoby (slovní zásobě je věnován specializovaný seminář Jazyková cvičení II). Výklad gramatiky je opřen o rozbor videozáznamů s projevy v českém znakovém jazyce.

Výukové metody

cvičení vedená v českém znakovém jazyce práce s lektorem v hodině rozbor příkladů názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Na konci kurzu student aktivně ovládá nejjednodušší gramatické struktury v ČZJ a související slovní zásobu; rozumí gramatickým pravidlům v konstrukcích, které používá, a dokáže je vysvětlit (česky).

Osnova

Témata: 1. Rodina; 2. Osobní informace; 3. Roční období; 4. Cestování; 5. Práce; 6. Jídlo a nápoje; 7. Univerzita. Probírané gramatické jevy: pomocné znaky pro shodu, inkorporace číselných morfémů, znak HOP, vyjadřování vzdálenosti, nemanuální komponenty pro velikost, řadové číslovky (pořadí podle věku), specifické znaky, intenzifikace pomocí reduplikace, nepřímá pojmenování, časová osa (růst člověka), aspektová modifikace, simultánní artikulace dvou jednoručních znaků, klasifikátory a specifikátory tvaru a velikosti.

Literatura**doporučená literatura**

Po českých hradech a zámcích s průvodcem v českém znakovém jazyce [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2010.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

NOVÁKOVÁ, Radka a Helena ŠEBKOVÁ. *Číslovky v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153048.

NOVÁKOVÁ, Radka a Helena ŠEBKOVÁ. *Číslovky v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153048.

SERVUSOVÁ, Jana. *Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087153079.

TIKOVSKÁ, Lenka a Naďa DINGOVÁ. *Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Edited by Radka Nováková. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153765.

FF:TCZJ13 Cvičení v českém znakovém jazyce II

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)
Mírka Tylová (přednášející)

Cíle předmětu

Tento předmět navazuje na povinné předměty v příslušném semestru: Český znakový jazyk II, Jazykové cvičení II a Konverzace II. Důraz se klade na opakování probírání znakové zásoby na základě sedmi témat, porozumění gramatických jevům českého znakového jazyka, především pak na simultánnost a využití prostoru. Výuka se opírá o práci s cvičeními (videozáznamy) v e-learningu (Moodle). Student si procvičuje vizuální orientaci skrze vizuální médium a učí se vyjadřovat v českém znakovém jazyce před kamerou. Dvakrát za semestr bude natočen studentův projev v českém znakovém jazyce a následně bude analyzován tak, aby došlo k identifikaci nejčastějších individuálních problémů příslušného studenta.

Výukové metody

e-learning (Moodle); názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

aktivita, splnění úkoly, práce v e-learningu

Výstupy z učení

Student bude rozumět frázím a výrazům, které se vztahují k nejnáléhavějším potřebám (např. základní osobní a rodinné informace, nakupování, místopis, zaměstnání), pokud je znakování zřetelné a pomalé. Z produkce českého znakového jazyka student dokáže podat jednoduchý popis nebo prezentaci lidí, životních nebo pracovních podmínek, každodenních zvyklostí, toho, co má a nemá rád atd., a to v podobě krátkého sledu jednoduchých frází a vět spojených do výřtu.

Osnova

Témata: Rodina; Osobní informace; Roční období; Cestování; Práce; Jídlo a nápoje; Univerzita.

Literatura**doporučená literatura**

Po českých hradech a zámcích s průvodcem v českém znakovém jazyce [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2010.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

NOVÁKOVÁ, Radka a Helena ŠEBKOVÁ. *Číslovky v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153048.

SERVUSOVÁ, Jana. *Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087153079.

ŠŮCHOVÁ, Lucie a Radka NOVÁKOVÁ. *Slovosled a střídání rolí v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153499.

TIKOVSKÁ, Lenka a Naďa DINGOVÁ. *Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Edited by Radka Nováková. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153765.

FF:TCZJ14 Doplnkový jazykový seminář II

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mirka Tylová (přednášející)

Cíle předmětu

Kurz klade důraz na hlubší seznámení studentů s klasifikátory a specifikátory tvaru a velikosti, které tvoří zvláštní sémantickou skupinu a vyskytují se v produktivním lexikonu českého znakového jazyka. Klasifikátory fungují jako zástupné znaky za osoby, zvířata a ostatní objekty jako celek, a nebo jen jejich části (např. nohy, tlapy, oči). Specifikátory tvaru a velikosti mají deskriptivní povahu.

Výukové metody

seminář vedený v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; cvičení, rozbor příkladů, diskuze; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem; samostatné výstupy v semináři

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Na konci kurzu student rozumí užití všech skupin klasifikátorů a specifikátorů v českém znakovém jazyce. Nejčastější zástupce jednotlivých skupin sám aktivně užívá ve vlastním projevu.

Osnova

Klasifikátor celého předmětu; Klasifikátor držení/uchopení; Klasifikátor části těla; Klasifikátor doteku; Specifikátor tvaru a velikosti.

Literatura**doporučená literatura**

MOTEJZÍKOVÁ, Jitka. Simultánnost v českém znakovém jazyce. Praha, 2007. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Vedoucí práce Alena Macurová.

PEJŠMANOVÁ, Barbora. Dětská řeč – výskyt klasifikátorů českého znakového jazyka v projevu neslyšícího dítěte. Praha, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Vedoucí práce Jitka Motejzíková.

TIKOVSKÁ, Lenka. Klasifikátory českého znakového jazyka. Praha, 2006. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Vedoucí práce Alena Macurová.

MACUROVÁ, Alena – VYSUČEK, Petr. Poznáváme český znakový jazyk. Klasifikátorové tvary ruky. Speciální pedagogika. 2005, roč. 15, č. 4, s. 22-35.

Sign language : an international handbook. Edited by Roland Pfau - Markus Steinbach - Bencie Woll. Berlin: De Gruyter Mouton, 2012. xii, 1126. ISBN 9783110204216.

OKROUHLÍKOVÁ, Lenka. *Notace - zápis českého znakového jazyka*. Vyd. 1. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 133 s. ISBN 9788087153932.

TIKOVSKÁ, Lenka a Naďa DINGOVÁ. *Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Edited by Radka Nováková. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153765.

VALLI, Clayton a Rob HILLS. *The Gallaudet dictionary of American Sign Language*. Illustrated by Peggy Swartzel Lott - Daniel Renner. Washington, D.C.: Gallaudet University Press, 2005. xii, 558. ISBN 1563682826.

Dictionary of British Sign Language/English. Edited by Mary Brennan - David Brien. 1st pub. Boston: Faber and Faber, 1992. xxxiv, 108. ISBN 9780571143467.

FF:TCZJ15 Konverzace II

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mírka Tylová (přednášející)
Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Cíle předmětu

Konverzace v českém znakovém jazyce bude vedena jak mezi studenty a lektorem (rodilý mluvčí), tak mezi studenty vzájemně. Výuka bude strukturována po tématech tak, aby student využil slovní zásobu a gramatické jevy osvojené v souvisejících povinných předmětech (Jazyková cvičení II, Český znakový jazyk II). Důraz bude kladen také na zpětnou vazbu (interakci), tj. na porozumění každodenním výrazům v přímé komunikaci, pochopení otázky a pokynů.

Výukové metody

Cvičení vedená v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; rozbor příkladů; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem.

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Na konci kurzu student rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o sobě a své rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Student dokáže komunikovat v rámci jednoduchých a běžných činností, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Student umí jednoduchým způsobem podat základní informace o své osobě, popsat bezprostřední okolí a vyjádřit se k záležitostem týkajícím se jeho nejnáléhavějších potřeb.

Osnova

Témata: Rodina; Osobní informace; Roční období; Cestování; Práce; Jídlo a nápoje; Univerzita.

Literatura

doporučená literatura

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

Po českých hradech a zámcích s průvodcem v českém znakovém jazyce [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2010.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

NOVÁKOVÁ, Radka a Helena ŠEBKOVÁ. *Číslovky v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153048.

SERVUSOVÁ, Jana. *Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087153079.

ŠŮCHOVÁ, Lucie a Radka NOVÁKOVÁ. *Slovosled a střídání rolí v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153499.

TIKOVSKÁ, Lenka a Naďa DINGOVÁ. *Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Edited by Radka Nováková. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153765.

FALTÍNOVÁ, Radka. *Vlastní jména osobní v českém znakovém jazyce*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 133 s. ISBN 9788087218327.

FF:TCZJ17 Tlumočnické dovednosti I

2 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)
Bc. Jan Fikejs (přednášející)
Bc. Dana Peňázová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je připravit studenty na praktické tlumočení mezi ČJ a ČZJ a zlepšit jejich schopnosti intralingválního kognitivního zpracování.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická cvičení ve výuce, samostatné výstupy v semináři

Metody hodnocení

průběžné hodnocení a závěrečný test.

Výstupy z učení

Po absolvování kurzu bude student schopen aktivizovat vlastní slovní zásobu před tlumočnickým výkonem, bude vědět jak trénovat paměť tak, aby se zlepšily jeho kompetence při tlumočení, jak zanalyzovat text, aby ho korektně mohl převést do cílového jazyka. Také se bude vědět, jak naložit s chybami, ke kterým dojde během tlumočení.

Osnova

1. Paměť a zapomínání.
2. Aktivizace slovní zásoby, trénování paměti.
3. Analýza a interpretace smyslu sdělení ve zdrojovém kódu.
4. Schopnost vykonávat více úkolů najednou.
5. Predikce obsahu sdělení.
6. Práce s chybou, typy chyb.
7. Shadowing.

Literatura

doporučená literatura

ŠANTRŮČKOVÁ V., Typologie chyb při tlumočení z českého znakového jazyka do češtiny, UK 2011

DINGOVÁ, Naďa. *Paměťová cvičení pro tlumočnický*, 1. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008, ISBN 978-80-87218-07-5

SÝKORA M., *Lepší paměť snadno a rychle*. ISBN 978-80-260-9026-7

TIEFENBACHER, Angelika. *Trénink paměti : osvědčené tipy, metody a cvičení*. Translated by Iva Michňová. První vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 153 stran. ISBN 9788024731773.

Velká kniha technik učení, tréninku paměti a koncentrace. Translated by Zuzana Veselá. První vydání. Praha: Grada, 2009. 226 stran. ISBN 9788024730233.

ČEŇKOVÁ, Ivana. *Úvod do teorie tlumočení*. Druhé, opravené vydání. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 111 stran. ISBN 9788087218099.

FF:TCZJ22 **Jazyková cvičení III**

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Mirka Tylová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je osvojení slovní zásoby strukturované do čtyř témat formou interakce s lektorem (rodilý mluvčí). Přestože je největší důraz kladen na osvojení a fixaci okruhu lexikálních jednotek vymezeného tématy, v semináři je reflektována i gramatika probíraná současně v povinném předmětu Český znakový jazyk III. Na konci kurzu student disponuje slovní zásobou vymezenou danými čtyřmi tématy. Zvládá pasivně (porozumění) i aktivně (produkce) jak izolované lexikální jednotky, tak fráze, které se vztahují ke konkrétním situacím.

Výukové metody

cvičení vedená v českém znakovém jazyce práce s lektorem v hodině názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Student má dostačující vyjadřovací prostředky k tomu, aby mohl komunikovat a aby se pomocí své lexikální zásoby vyjadřoval jen s určitou mírou zaváhání. Má k dispozici dostatečný počet opisných jazykových prostředků v rámci známých tematických okruhů.

Osnova

Témata: 1. Vztahy s osobami - podtémata: mé vztahy s osobami, charakteristika a povahové vlastnosti osob, činnosti osob; 2. Státní svátky, oslavy a významné události - podtémata: státní svátky, významné události v naší zemi; oslavy, přání a vyjádření k událostem; 3. Životní zážitky - podtémata: dobré životní zážitky, špatné životní zážitky; 4. Životní prostředí - podtémata: příroda (příroda a přírodní katastrofy), zvířata (domácí, volně žijící a exotická zvířata); rostliny, zemědělství.

Literatura**doporučená literatura**

POTMĚŠIL, Miloň. Slovník vybraných pojmů znakového jazyka pro oblast přírodopis - botanika. [CD]. Praha: Fortuna, 2005.

Moravské varianty znaků českého znakového jazyka. [DVD]. Brno : Trojrozměr; 3Dimenze, 2009.

Návštěva zoologické zahrady s výkladem v českém znakovém jazyce [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2010

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

Malá encyklopedie zvířátek v českém znakovém jazyce [CD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2007

VYSUČEK, Petr. Specifické znaky. Praha, 2009. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta. Vedoucí práce: Alena Macurová.

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

Pohádky o zvířátkách ve znakovém jazyce [CD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2006

VYSUČEK, Petr - MOTEJZÍKOVÁ, Jitka. Specifické znaky. [učební text pro interní potřebu]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova; Pevnost - české centrum znakového jazyka, 2003.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

ŠŮCHOVÁ, Lucie a Radka NOVÁKOVÁ. *Slovosled a střídání rolí v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153499.

VYSUČEK, Petr. *Specifické znaky v českém znakovém jazyce*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087218242.

FF:TCZJ24 Český znakový jazyk III

2 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Gabriela Pecová (přednášející), Mirka Tylová (zástupce)
PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je seznámit studenty s dalšími gramatickými jevy českého znakového jazyka. Výuka bude strukturována po tématech tak, aby spolu s gramatickými jevy došlo i k procvičení rozšířené slovní zásoby (slovní zásobě je věnován specializovaný seminář Jazyková cvičení III). Výklad gramatiky je opřen o rozbor videozáznamů s projevy v českém znakovém jazyce.

Výukové metody

- cvičení vedená v českém znakovém jazyce; - práce s lektorem v hodině; - rozbor příkladů; - názorně-demonstrativní metoda - práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Na konci kurzu student aktivně ovládá gramatické struktury v ČZJ a související slovní zásobu; rozumí gramatickým pravidlům v konstrukcích, které používá, a dokáže je vysvětlit (česky).

Osnova

Témata: 1. Vztahy s osobami, 2. Státní svátky, oslavy a významné události, 3. Životní zážitky, 4. Životní prostředí.

Literatura**povinná literatura**

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info

doporučená literatura

VYSUČEK, Petr - MOTEJZÍKOVÁ, Jitka. Specifické znaky. [učební text pro interní potřebu]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova; Pevnost - české centrum znakového jazyka, 2003.

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

Moravské varianty znaků českého znakového jazyka. [DVD]. Brno : Trojrozměr; 3Dimenze, 2009.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

VYSUČEK, Petr. Specifické znaky. Praha, 2009. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta. Vedoucí práce: Alena Macurová.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

SERVUSOVÁ, Jana. *Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 77 s. ISBN 9788087218303.

ŠŮCHOVÁ, Lucie a Radka NOVÁKOVÁ. *Slovosled a střídání rolí v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153499.

VYSUČEK, Petr. *Specifické znaky v českém znakovém jazyce*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087218242.

TIKOVSKÁ, Lenka a Naďa DINGOVÁ. *Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Edited by Radka Nováková. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153765.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky : jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Translated by Jaroslava Ivanová. 2. české vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. xviii, 267. ISBN 8024414252.

FF:TCZJ25 Cvičení v českém znakovém jazyce III

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)
Mirka Tylová (přednášející)

Cíle předmětu

Tento předmět navazuje na povinné předměty v příslušném semestru: Český znakový jazyk III, Jazykové cvičení III a Konverzace III. Důraz se klade na opakování probírání znakové zásoby na základě čtyř témat, porozumění gramatických jevům českého znakového jazyka, především pak na simultánnost a využití prostoru. Výuka se opírá o práci s cvičeními (videozáznamy) v e-learningu (Moodle). Student si procvičuje vizuální orientaci skrze vizuální médium a učí se vyjadřovat v českém znakovém jazyce před kamerou. Čtyřikrát za semestr bude natočen studentův projev v českém znakovém jazyce a následně bude analyzován tak, aby došlo k identifikaci nejčastějších individuálních problémů příslušného studenta.

Výukové metody

e-learning (Moodle) názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

aktivita, splnění úkoly, práce v e-learningu

Výstupy z učení

Student rozumí hlavním myšlenkám, pokud jsou prezentovány srozumitelným, standardním jazykem (v případě uživatelů znakového jazyka to může být regionální varianta jazyka) a týkají se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase, při aktivitách neslyšící, v klubu neslyšící atd. Umí vytvořit jednoduchou souvislou výpověď na daná témata. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a ambice a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.

Osnova

Témata: 1. Vztahy s osobami; 2. Státní svátky, oslavy a významné události; 3. Životní zážitky; 4. Životní prostředí

Literatura**povinná literatura**

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

doporučená literatura

Moravské varianty znaků českého znakového jazyka. [DVD]. Brno : Trojrozměr; 3Dimenze, 2009.

VYSUČEK, Petr. Specifické znaky. Praha, 2009. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta. Vedoucí práce: Alena Macurová.

POTMĚŠIL, Miloň. Slovník vybraných pojmů znakového jazyka pro oblast přírodopis - botanika. [CD]. Praha: Fortuna, 2005.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

VYSUČEK, Petr - MOTEJZÍKOVÁ, Jitka. Specifické znaky. [učební text pro interní potřebu]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova; Pevnost – české centrum znakového jazyka, 2003.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

SERVUSOVÁ, Jana. *Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 77 s. ISBN 9788087218303.

ŠŮCHOVÁ, Lucie a Radka NOVÁKOVÁ. *Slovosled a střídání rolí v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153499.

VYSUČEK, Petr. *Specifické znaky v českém znakovém jazyce*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087218242.

TIKOVSKÁ, Lenka a Naďa DINGOVÁ. *Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Edited by Radka Nováková. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153765.

FF:TCZJ26 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ I

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)
Bc. Jan Fikejs (přednášející)
Bc. Dana Peňázová (přednášející)

Cíle předmětu

Přípravit studenty po kognitivní stránce na příjem zdrojového sdělení, posilnit účelovou produkci českého znakového jazyka a naučit překládat základní větné konstrukce mezi češtinou a českým znakovým jazykem.

Výukové metody

seminář s lektorem, samostatné výstupy v semináři

Metody hodnocení

průběžné hodnocení a závěrečné přezkoušení

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student schopen simultánně překládat jednoduché oznamovací věty a otázky mezi češtinou a českým znakovým jazykem a bude jim rozumět.

Osnova

1. Analýza a interpretace obsahu zdrojového sdělení v témže a jiném jazyce (čj, čzj).
2. Překlady jednoduchých oznamovacích vět a konstrukcí ve směru z češtiny do českého znakového jazyka.
3. Překlady jednoduchých oznamovacích vět a konstrukcí ve směru z českého znakového jazyka do češtiny.
4. Překlady jednoduchých tázacích vět ve směru z češtiny do českého znakového jazyka.
5. Překlady jednoduchých tázacích vět ve směru z českého znakového jazyka do češtiny.
6. Základní principy a strategie tlumočení mezi češtinou a českým znakovým jazykem, (ne)ekvivalence jednotlivých stylů.

Literatura**doporučená literatura**

HUMPLEY J, ALCORN B., So You Want to be an Interpreter? Introduction to sign language interpreting. Seattle, WA: H&H Publishing company.

HUMPHREYS L, The professional Sign Language Interpreter's Handbook: The Complete, Practical For The Interpreting Profession. SLI Media, Idaho.

JANZEN, T. Introduction to the theory and practice of signed language interpreting. I T. Janzen (red.), Topics in signed language interpreting: theory and practice (s. 3-24). Amsterdam: 2005 John Benjamins.

Překlad a tlumočení jako most mezi kulturami. Edited by Petra Vavroušová. Vydání první. V Praze: Univerzita Karlova, 2015. 121 stran. ISBN 9788024629292.

NAPIER, Jemina. *Sign language interpreting : linguistic coping strategies.* Coleford: D. McLean, 2002. xvi, 240. ISBN 0946252378.

FF:TCZJ27 Tlumočnické dovednosti II

2 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Bc. Dana Peňázová (přednášející)

Cíle předmětu

Tento kurz doplňuje praktické kurzy tlumočení o další dovednosti nutné pro dosažení co nejlepšího výkonu. Tento kurz má za cíl seznámit studenty s postupy, které mají tlumočnicka připravit na samotný tlumočnický výkon a také seznámit se specifiky konsekutivního tlumočení.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická cvičení, samostatné výstupy v semináři

Metody hodnocení

závěrečné přezkoušení

Výstupy z učení

Po absolvování kurzu bude student schopen se adekvátně připravit na tlumočnický výkon.

Osnova

Věcná a formální příprava na tlumočení; Jazyková příprava na tlumočení, analýza zdrojového textu/sdělení; Aktivizace slovní zásoby, práce s "odbornými výrazy" v ČZJ; Konsekutivní tlumočení, sebereflexe.

Literatura**doporučená literatura**

HUMPLEY J, ALCORN B., So You Want to be an Interpreter? Introduction to sign language interpreting. Seattle, WA: H&H Publishing company.

JANZEN, T. Introduction to the theory and practice of signed language interpreting. I T. Janzen (red.), Topics in signed language interpreting: theory and practice (s. 3-24). Amsterdam: 2005 John Benjamins.

HUMPHREYS L, The professional Sign Language Interpreter's Handbook: The Complete, Practical For The Interpreting Profession. SLI Media, Idaho.

MÜGLOVÁ, Daniela. *Komunikace, tlumočení, překlad, aneb, Proč spadla Babylonská věž?*. Nitra: Enigma, 2013. 324 s. ISBN 9788081330254.

NAPIER, Jemina, Rachel MCKEE a Della GOSWELL. *Sign language interpreting : theory and practice in Australia and New Zealand*. 2nd edition. Sydney: The Federation Press, 2010. xiv, 239. ISBN 9781862877801.

FF:TCZJ28 **Psychologie a psychohygienu pracovníka v sociálních službách**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)
Bc. Dana Peňázová (přednášející)
Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je seznámit studenty s tím, kdo je problémový klient a jak si správně nastavit hranice práce s klienty. Studenti získají základní informace o syndromu vyhoření a o tom, jak mu účinně předcházet. Dále se seznámí s psychohygienou a základy ochrany zdraví včetně základní sebeobrany. Základní poznatky studenti získají i z oblasti krizové intervence (různých typů krizových situací) a metod sociální práce. Tématem bude i aktivizace klientů, vzdělávání, výchova a pedagogika volného času.

Výukové metody

přednáška

Metody hodnocení

průběžná práce v hodinách, závěrečný test

Výstupy z učení

Po absolvování kurzu budou studenti vědět k jakému týrání a zneužívání osob, kterým jsou poskytovány sociální služby dochází a budou vědět jak zasáhnout a jaká jsou preventivní opatření. Budou znát základní postupy péče o nemocné a základy osobní hygieny.

Osnova

- 1) Problémový klient, práce s hranicemi, syndrom vyhoření, psychohygienu, základy ochrany zdraví.
- 2) Zvládání jednání osoby, které je poskytována sociální služba, jestliže toto jednání ohrožuje její zdraví a život nebo zdraví a život jiných fyzických osob, včetně pravidel šetrné sebeobrany.
- 3) Krizová intervence.
- 4) metody sociální práce.
- 5) Aktivizační, vzdělávací a výchovné techniky, základy pedagogiky volného času.
- 6) Základy péče o nemocné, základy hygieny, úvod do psychosociálních aspektů chronických infekčních onemocnění .
- 7) Prevence týrání a zneužívání osob, kterým jsou poskytovány sociální služby a Základy výuky péče o domácího.

Literatura

FOJTÍK, I. Sebeobrana ženy. Praha: Olympia, 1994. ISBN 80-7033-300-6

BROŽ, Filip a Daniela VODÁČKOVÁ. *Krizová intervence v kazuistikách*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 166 stran. ISBN 9788026208112.

SCHMIDBAUER, Wolfgang. *Syndrom pomocníka*. Translated by Petr Babka. Vyd. 2. Praha: Portál, 2015. 234 s. ISBN 9788026208655.

ŠMÍDOVÁ, Iva a Lenka SLEPIČKOVÁ. *Lékaři a vyhoření: ožehavá každodennost medicíny pohledem sociologie*. In Radek Ptáček; Jiří Raboch; Vladimír Kebza. *Burnout syndrom jako mezioborový jev*. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 97-104, 8 s. Edice celoživotního vzdělávání ČLK. ISBN 978-80-247-5114-6.

MAROON, Istifan. *Syndrom vyhoření u sociálních pracovníků : teorie, praxe, kazuistiky*. Translated by Kateřina Lepičová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 151 s. ISBN 9788026201809.

BAUMAN, Petr, Tomáš ČECH, Michal KAPLÁNEK a Zuzana SVOBODOVÁ. *Volný čas a jeho různá pojetí v minulosti a v současnosti*. In Kaplánek, M. (ed.). *Čas volnosti - čas výchovy. Pedagogické úvahy o volném čase*. 1. vyd. Praha: Portál, 2012. s. 15-56, 42 s. ISBN 978-80-262-0450-3.

VÍT, Michal, Zdenko REGULI a Jitka CHVÁTALOVÁ. *Základy osobní sebeobrany*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5784-5.

ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Krizová intervence pro praxi*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. 195 s. ISBN 9788024726243.

KAŠT, Verena. *Krizy a tvořivý přístup k ní : typy životních krizí, jejich dynamika a možnosti krizové intervence*. Translated by Jana Vašková. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010. 167 s. ISBN 9788073678005.

STOCK, Christian. *Syndrom vyhoření a jak jej zvládnout*. Translated by Natalie Vrajová. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 103 s. ISBN 9788024735535.

BREČKA, Tibor A. *Psychologie katastrof: vybrané kapitoly*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2009. 119 s. ISBN 9788073873301.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Psychologie zdraví*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2009. 279 stran. ISBN 9788073675684.

VODÁČKOVÁ, Daniela. *Krizová intervence*. 2. vyd. Praha: Portál, 2007. 543 s. ISBN 9788073673420.

JANEBOVÁ, Radka a Libor MUSIL. *Mýty o roli sociálních pracovníků a pracovníků. Sociální práce/Sociálna práca*, Brno: ASVSP, 2007, roč. 2007, č. 1, s. 50-61. ISSN 1213-6204.

NÁCHODSKÝ, Zdeněk. *Nebojte se bránit*. Vyd. 1. Praha: Armex, 2006. 336 s. ISBN 8086795438.

BAŠTECKÁ, Bohumila. *Terénní krizová práce : psychosociální intervenční týmy*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2005. 299 s. ISBN 802470708X.

HOŠEK, Václav. *Psychologie odolnosti*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2003. 69 s. ISBN 8071848891.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2002. 231 s. ISBN 8071787116.

NAVRÁTIL, Pavel. *Teorie a metody sociální práce*. 1. vyd. Brno: Marek Zeman, 2001. 168 s. ISBN 8090307000.

NAVRÁTIL, Pavel a Libor MUSIL. *Sociální práce s příslušníky menšinových skupin. Sociální studia*, Fakulta sociálních studií MU Brno, 2000, roč. 2000, č. 5, s. 127-163. ISSN 1212-365X.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Jak zvládat depresi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 1997. 125 s. ISBN 8071693499.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Jak zvládat stres*. Praha: Grada, Avicenum, 1994. 190 s. ISBN 8071691216.

EIS, Zdeněk. *Krise všedního dne*. Vyd. 1. Praha: Grada, 1994. 121 s. ISBN 80-85424-56-8.

MÍČEK, Libor. *Duševní hygiena*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1984. 207 s.

FF:TCZJ31 Jazyková cvičení IV

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Mirka Tylová (přednášející)

Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je osvojení slovní zásoby strukturované do tří témat formou interakce s lektorem (rodilý mluvčí). Přestože je největší důraz kladen na osvojení a fixaci okruhu lexikálních jednotek vymezeného tématy, v semináři je reflektována i gramatika probíraná současně v povinném předmětu Český znakový jazyk IV. Na konci kurzu student disponuje slovní zásobou vymezenou danými třemi tématy. Zvládá pasivně (porozumění) i aktivně (produkce) jak izolované lexikální jednotky, tak fráze, které se vztahují ke konkrétním situacím.

Výukové metody

cvičení vedená v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; názorně-demonstrativní metoda - práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Student má dostačující vyjadřovací prostředky k tomu, aby mohl komunikovat a aby se pomocí své lexikální zásoby vyjadřoval jen s určitou mírou zaváhání. Má k dispozici dostatek opisných jazykových prostředků v rámci známých tematických okruhů.

Osnova

Témata: Lidské tělo - podtémata: orgány lidského těla, činnosti orgánů v lidském těle; Zdraví a nemoc - podtémata: druhy nemocí, prevence zdraví, návštěva u lékaře, povolání zdravotnického personálu, první pomoc, zdravý životní styl; Finance - podtémata: finance a bankovníctví.

Literatura

doporučená literatura

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

TESAŘÍKOVÁ, Daniela. Základy medicínské propedeutiky v českém znakovém jazyce. [hybridní kniha online]. Brno: Masarykova univerzita, 2015. Dostupné z: www2.teiresias.muni.cz/hybridbook/book/teszmp.

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

Nemoci dětského věku. [hybridní kniha online]. Brno: Ústav preventivního lékařství lékařské fakulty Masarykovy univerzity, 2014.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

Ve světě sluchového postižení. Zdravotnictví bez bariér. [DVD]. Praha: Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2007.

GRŮŇ, Lubomír - ČERNÝ, Michal. Malý slovník finanční, bankovní a obchodní. [hybridní kniha online]. Brno: Masarykova univerzita, 2014.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

LANGER, Jiří. *Slovník vybraných pojmů znakového jazyka pro oblast biologie člověka a zdravotvěda*. [Praha]: Fortuna, 2008. 1 CD-ROM + . ISBN 17613866.

Slovník znakového jazyka terminologie z období těhotenství, porodu a péče o novorozence. Praha: Středisko rané péče Tamtam, 2005. 1 CD-ROM.

FF:TCZJ33 Český znakový jazyk IV

2 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D.

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)
Mírka Tylová (přednášející)
Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je seznámit studenty s dalšími gramatickými jevy českého znakového jazyka. Výuka bude strukturována po tématech tak, aby spolu s gramatickými jevy došlo i k procvičení rozšířené slovní zásoby (slovní zásobě je věnován specializovaný seminář Jazyková cvičení IV). Výklad gramatiky je opřen o rozbor videozáznamů s projevy v českém znakovém jazyce.

Výukové metody

cvičení vedená v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; rozbor příkladů; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Na konci kurzu student aktivně ovládá gramatické struktury v ČZJ a související slovní zásobu; rozumí gramatickým pravidlům v konstrukcích, které používá, a dokáže je vysvětlit (česky).

Osnova

témata: 1. Lidské tělo, 2. Zdraví a nemoc, 3. Finance.

Literatura

doporučená literatura

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

TESAŘÍKOVÁ, Daniela. Základy medicínské propedeutiky v českém znakovém jazyce. [hybridní kniha online]. Brno: Masarykova univerzita, 2015. Dostupné z: www2.teiresias.muni.cz/hybridbook/book/teszmp.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

Nemoci dětského věku. [hybridní kniha online]. Brno: Ústav preventivního lékařství lékařské fakulty Masarykovy univerzity, 2014.

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

Ve světě sluchového postižení. Zdravotnictví bez bariér. [DVD]. Praha: Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2007.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

SERVUSOVÁ, Jana. *Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087153079.

ŠŮCHOVÁ, Lucie a Radka NOVÁKOVÁ. *Slovosled a střídání rolí v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153499.

TIKOVSKÁ, Lenka a Naďa DINGOVÁ. *Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Edited by Radka Nováková. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153765.

FF:TCZJ34 Cvičení v českém znakovém jazyce IV

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Mirka Tylová (přednášející)

Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Cíle předmětu

Tento předmět navazuje na povinné předměty v příslušném semestru: Český znakový jazyk IV, Jazykové cvičení IV a Konverzace IV. Důraz se klade na opakování probírání znakové zásoby na základě tří témat, porozumění gramatických jevům českého znakového jazyka, především pak na simultánnost a využití prostoru. Výuka se opírá o práci s cvičeními (videozáznamy) v e-learningu (Moodle). Student si procvičuje vizuální orientaci skrze vizuální médium a učí se vyjadřovat v českém znakovém jazyce před kamerou. Čtyřikrát za semestr bude natočen studentův projev v českém znakovém jazyce a následně bude analyzován tak, aby došlo k identifikaci nejčastějších individuálních problémů příslušného studenta.

Výukové metody

e-learning (Moodle) názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

aktivita, splněné úkoly, práce v e-learningu

Výstupy z učení

Student rozumí hlavním myšlenkám, pokud jsou prezentovány srozumitelným, standardním jazykem (v případě uživatelů znakového jazyka to může být regionální varianta jazyka) a týkají se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase, při aktivitách neslyšící, v klubu neslyšící a témat z oblasti zdravotní péče a financí. Umí vytvořit jednoduchou souvislou výpověď na daná témata. Dokáže vyprávět příběh z oblasti zdraví a nemoci a z oblasti financí.

Osnova

témata: Lidské tělo (orgány lidského těla, činnosti orgánů v lidském těle); Zdraví a nemoc (druhy nemocí, prevence, návštěva u lékaře, povolání zdravotnického personálu, první pomoc, zdravý životní styl); Finance (finance a bankovníctví).

Literatura

doporučená literatura

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. *Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně*. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

Nemoci dětského věku. [hybridní kniha online]. Brno: Ústav preventivního lékařství lékařské fakulty Masarykovy univerzity, 2014.

GRŮŇ, Lubomír - ČERNÝ, Michal. *Malý slovník finanční, bankovní a obchodní*. [hybridní kniha]. Brno: Masarykova univerzita, 2014.

TESAŘÍKOVÁ, Daniela. *Základy medicínské propedeutiky v českém znakovém jazyce*. [hybridní kniha online]. Brno: Masarykova univerzita, 2015. Dostupné z: www2.teiresias.muni.cz/hybridbook/book/teszmpro.

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. *Slovenský posunkový jazyk: specifický vyučovací předmět pro žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

Ve světě sluchového postižení. Zdravotnictví bez bariér. [DVD]. Praha: Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2007.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

SERVUSOVÁ, Jana. *Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087153079.

LANGER, Jiří. *Slovník vybraných pojmů znakového jazyka pro oblast biologie člověka a zdravotvěda*. [Praha]: Fortuna, 2008. 1 CD-ROM +. ISBN 17613866.

ŠŮCHOVÁ, Lucie a Radka NOVÁKOVÁ. *Slovosled a střídání rolí v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153499.

TIKOVSKÁ, Lenka a Naďa DINGOVÁ. *Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Edited by Radka Nováková. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153765.

Slovník znakového jazyka terminologie z období těhotenství, porodu a péče o novorozence. Praha: Středisko rané péče Tamtam, 2005. 1 CD-ROM.

FF:TCZJ35 **Konverzace IV**

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mirka Tylová (přednášející)
Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Cíle předmětu

Konverzace v českém znakovém jazyce bude vedena jak mezi studenty a lektorem (rodilý mluvčí), tak mezi studenty vzájemně. Výuka bude strukturována po tématech tak, aby student využil slovní zásobu a gramatické jevy osvojené v souvisejících povinných předmětech (Jazyková cvičení IV, Český znakový jazyk IV). Důraz bude kladen také na zpětnou vazbu (interakci), tj. na porozumění každodenním výrazům v přímé komunikaci, pochopení otázek a pokynů.

Výukové metody

cvičení vedená v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; rozbor příkladů; názorně-demonstrativní metoda - práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Student se dokáže bez přípravy zapojit do rozhovorů týkajících se známých témat. V rozhovoru na každodenní témata dokáže sledovat zřetelný projev ve znakovém jazyce, který je mu adresován, ačkoli bude občas muset požádat o zopakování určitých znaků/výrazů a frází. Dokáže setrvat v konverzaci, ale občas mu možná bude špatné rozumět, když se bude snažit vyjádřit přesně to, co má na mysli. Dokáže vyjádřit pocity, jako jsou překvapení, štěstí, smutek, zájem a lhostejnost, a na podobné pocity reagovat.

Osnova

Témata: 1. Lidské tělo (orgány lidského těla, činnosti orgánů v lidském těle); 2. Zdraví a nemoc (druhy nemocí, prevence zdraví, návštěva u lékaře, povolání zdravotnického personálu, první pomoc, zdravý životní styl); 3. Finance (finance, bankovníctví).

Literatura

doporučená literatura

TESAŘÍKOVÁ, Daniela. *Základy medicínské propedeutiky v českém znakovém jazyce*. [hybridní kniha online]. Brno: Masarykova univerzita, 2015. Dostupné z: www2.teiresias.muni.cz/hybridbook/book/teszmpo.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

GRŮŇ, Lubomír - ČERNÝ, Michal. *Malý slovník finanční, bankovní a obchodní*. [hybridní kniha]. Brno: Masarykova univerzita, 2014.

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. *Slovenský posunkový jazyk: specifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

Nemoci dětského věku. [hybridní kniha online]. Brno: Ústav preventivního lékařství lékařské fakulty Masarykovy univerzity, 2014.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

Ve světě sluchového postižení. Zdravotnictví bez bariér. [DVD]. Praha: Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2007.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

SERVUSOVÁ, Jana. *Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087153079.

ŠŮCHOVÁ, Lucie a Radka NOVÁKOVÁ. *Slovosled a střídání rolí v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153499.

TIKOVSKÁ, Lenka a Naďa DINGOVÁ. *Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Edited by Radka Nováková. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153765.

FF:TCZJ36 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ II

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)

Bc. Dana Peňázová (přednášející)

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Cíle předmětu

Naučit studenty překládat větné konstrukce, které si osvojily v kurzech TCZJ03 a TZJ04.

Výukové metody

seminář s lektorem, samostatné výstupy v semináři

Metody hodnocení

průběžné hodnocení, závěrečné přezkoušení

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student umět v rámci překladu a tlumočení pracovat s časovým rámcem, strategií střídání rolí a překlady složitějších větných konstrukcí.

Osnova

1. Překlady větných konstrukcí se zohledněním časového rámce mezi češtinou a ČZJ.
2. Strategie překladu opisem ve směru z češtiny do českého znakového jazyka.
3. Využití střídání rolí v překladu z češtiny do českého znakového jazyka.
4. Překlady větných konstrukcí využívající strategii střídání rolí do češtiny.
5. Jednotlivé věty tázacích vět a jejich převod z češtiny do českého znakového jazyka a naopak.
6. Strategie překladu jednoduchých souvětí mezi češtinou a českým znakovým jazykem.

Literatura

doporučená literatura

HUMPHREYS L, The professional Sign Language Interpreter's Handbook: The Complete, Practical For The Interpreting Profession. SLI Media, Idaho. ISBN 0972416129

JANZEN, T. Introduction to the theory and practice of signed language interpreting. I T. Janzen (red.), Topics in signed language interpreting: theory and practice (s. 3-24). Amsterdam: 2005 John Benjamins. ISBN 9789027216830

Překlad a tlumočení jako most mezi kulturami. Edited by Petra Vavroušová. Vydání první. V Praze: Univerzita Karlova, 2015. 121 stran. ISBN 9788024629292.

NAPIER, Jemina, Rachel MCKEE a Della GOSWELL. *Sign language interpreting : theory and practice in Australia and New Zealand*. 2nd edition. Sydney: The Federation Press, 2010. xiv, 239. ISBN 9781862877801.

FF:TCZJ38 Tlumočnické dovednosti III

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)
Bc. Dana Peňázová (přednášející)
Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je naučit studenty efektivně tlumočit v týmu.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická cvičení, seminář s lektorem, samostatné a skupinové výstupy v semináři (projekt)

Metody hodnocení

průběžné hodnocení

Výstupy z učení

Po absolvování kurzu budou studenti znát techniky a pravidla simultánního tlumočení mezi češtinou a českým znakovým jazykem, tlumočit v týmu a podávat efektivní zpětnou vazbu.

Osnova

- 1) Role týmu v tlumočení
- 2) Typy týmového tlumočení
- 3) Role neslyšícího tlumočnicka v týmu
- 4) Pravidla týmového tlumočení
- 5) Podpora v rámci týmu (nápověda, střídání, role jednotlivých tlumočnicků)
- 6) Týmová příprava
- 7) Pravidla provádění zpětné vazby, reflexe a supervize
- 8) Tlumočení v týmu (simultánní tlumočení mezi čj a čzj)

Literatura**doporučená literatura**

Russel, D. (2005). Consecutive and simultaneous interpreting. I T. Janzen (red.), Topics in signed language interpreting: theory and practice (s. 135-164). Amsterdam: John Benjamins.

KOLEKTIV AUTORŮ, Inovativní praktiky v týmovém tlumočení, Praha 2006: ČKTZJ

ČERVINKOVÁ HOUŠKOVÁ, K. Specifika tlumočení pro neslyšící. 1.vyd., Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 987-80-87153-57-4

MÁZEROVÁ, R. Sebereflexe a sebevzdělávání v týmovém tlumočení. 1.vyd., Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 987-80-87153-48-2

BOUNDEAULT, P. (2005). Deaf interpreters. In T. Janzen (Ed.), Topics in Signed Language Interpreting: Theory and practice, (pp. 323-355). Amsterdam

NAPIER, J., Goswell D., & McKee R. Sign Language Interpreting: theory and practice in Australia and New Zealand. Sydney: The Federation Press 2010. (Kap. 1-4 & 6-8; s. 1-60 & 91-180).

PEŠKOVÁ, K. Neslyšící tlumočnick v pracovním týmu. 1.vyd., Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 987-80-87153-21-5

LEDERER, Marianne. Simultaneous interpretation: Units of meaning and other features. In PÖCHHACKER, Franz; SHLESINGER, Miriam. The interpreting studies reader. London:Routledge. 2002. s 131-140.

HOZA, J. Team Interpreting: Defining what we do. Team Interpreting as Collaboration and Interdependence. Alexandria, VA: RID Press, 2010, ISBN 978-0-916883-52-2

FF:TCZJ41 Jazyková cvičení V

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mirka Tylová (přednášející)
Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je osvojení slovní zásoby z oblasti obecné kultury formou interakce s lektorem (rodilý mluvčí). Přestože je největší důraz kladen na osvojení a fixaci okruhu lexikálních jednotek oblasti obecné kultury, v semináři je procvičována a rozvíjena také znalost související gramatiky. Na konci kurzu student disponuje slovní zásobou vymezenou danou oblastí obecné kultury.

Výukové metody

cvičení vedená v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Student má dostačující jazykový repertoár k tomu, aby mohl podat jasný popis, vyjadřovat své názory či vystavět argumentaci bez častého zřejmého hledání znaků/výrazů a umí k tomuto účelu používat některé složitější větné konstrukce. Student má dostačující jazykový repertoár k tomu, aby popsal abstraktní či kulturní témata, jako jsou poezie ve znakovém jazyce nebo filmy.

Osnova

Témata: Sport; Kultura a umění; Náboženství; Masmédia (tisk, televize, internet; svět technologií, počítačů; komunikačně-informační programy; novinky ze světa neslyšících u nás a ve světě); Organizace neslyšící a pro neslyšící; Neslyšící osobnosti; Známé vtipy a humor neslyšící; Národní jídla a jejich recepty.

Literatura**doporučená literatura**

Co všechno nevíme a měli bychom vědět o českém znakovém jazyce, komunitě českých Neslyšících a její kultuře. [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2014.

Významné osobnosti ve světě neslyšících: Diář pro školní rok 2009/2010. [CD]. Praha: Jazykové centrum Ulita, 2009.

LANGER, Jiří. Slovník vybraných pojmů znakového jazyka pro oblast tělesné výchovy a sportu. [CD]. Praha: Fortuna, 2006.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

DVOŘÁKOVÁ, Zdeňka. Kultura Neslyšících a její zprostředkování žákům se sluchovým postižením na základní škole [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/zj5j3/Ukazka_vytvoreneho_ucebniho_materialu_-_Kultura_Neslysicich_a_jejich_zprostredkovani

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

Tiché rozhovory II : nahlédněte do pestrého světa lidí se sluchovým postižením. Edited by Lucie Křestanová. Praha: Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s., 2015. 143 stran. ISBN 9788086792354.

Tiché rozhovory : nahlédněte do pestrého světa lidí se sluchovým postižením. Edited by Lucie Křestanová - Jitka Motejková. Praha: Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2012. 181 s. ISBN 9788086792262.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

PTÁČEK, Alan. *Humor neslyšících*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153062.

NOVÁKOVÁ, Radka. *Kultura neslyšících*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153086.

KOSINOVÁ, Barbora. *Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina - kultura neslyšících*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087153949.

LANGER, Jiří. *Slovník vybraných pojmů znakového jazyka pro oblast gastronomie a příprava pokrmů*. [Praha]: Fortuna, 2008. 1 CD-ROM +. ISBN 17613873.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky : jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Translated by Jaroslava Ivanová. 2. české vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. xviii, 267. ISBN 8024414252.

FF:TCZJ43 Cvičení v českém znakovém jazyce V

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mirka Tylová (cvičící)
Mgr. Gabriela Pecová (cvičící)

Cíle předmětu

Předmět navazuje na povinné předměty v příslušném semestru: Jazykové cvičení V a Konverzace V. Důraz se klade na opakování probírání znakové zásoby na základě témat o obecné kultuře, porozumění gramatických jevům českého znakového jazyka, především pak na simultánnost a využití prostoru. Výuka se opírá o práci s cvičeními (videozáznamy) v e-learningu (Moodle). Student si procvičuje vizuální orientaci skrze vizuální médium a učí se vyjadřovat v českém znakovém jazyce před kamerou. Šestkrát za semestr bude natočen studentův projev v českém znakovém jazyce a následně bude analyzován tak, aby došlo k identifikaci nejčastějších individuálních problémů příslušného studenta.

Výukové metody

e-learning (Moodle); názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

aktivita, splnění úkolů, práce v e-learningu

Výstupy z učení

Student dokáže porozumět hlavním myšlenkám složitých výpovědí týkajících témat o obecné kultuře. Umí vytvořit srozumitelné podrobné výpovědi na témata o obecné kultuře a na jinou škálu témat a vysvětlit své názorové stanovisko.

Osnova

témata: Sport; Kultura a umění; Náboženství; Masmédia; Organizace neslyšící a pro neslyšící; Neslyšící osobnosti; Známé vtipy a humor neslyšící; Národní jídla a jejich recepty.

Literatura**doporučená literatura**

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

Čtyřlístek. [DVD]. Brno: Awi Film, 2007.

Awi příběhy. [DVD]. Brno: Awi Film, 2008.

Významné osobnosti ve světě neslyšících: Diář pro školní rok 2009/2010. [CD]. Praha: Jazykové centrum Ulita, 2009.

LANGER, Jiří. Slovník vybraných pojmů znakového jazyka pro oblast tělesné výchovy a sportu. [CD]. Praha: Fortuna, 2006.

Co všechno nevíme a měli bychom vědět o českém znakovém jazyce, komunitě českých Neslyšících a její kultuře. [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2014.

DVOŘÁKOVÁ, Zdeňka. Kultura Neslyšících a její zprostředkování žákům se sluchovým postižením na základní škole [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/zj5j3/Ukazka_vytvoreneho_ucebniho_materialu_-_Kultura_Neslysicich_a_jejz_zprostre

Exponát roku 1827. [DVD]. Brno: Awi Film, 2008.

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info

Tiché rozhovory II : nahlédněte do pestrého světa lidí se sluchovým postižením. Edited by Lucie Křestanová. Praha: Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s., 2015. 143 stran. ISBN 9788086792354.

Tiché rozhovory : nahlédněte do pestrého světa lidí se sluchovým postižením. Edited by Lucie Křestanová - Jitka Motejková. Praha: Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2012. 181 s. ISBN 9788086792262.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk.* Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

PTÁČEK, Alan. *Humor neslyšících.* Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153062.

NOVÁKOVÁ, Radka. *Kultura neslyšících.* Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153086.

KOSINOVÁ, Barbora. *Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina - kultura neslyšících.* 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087153949.

LANGER, Jiří. *Slovník vybraných pojmů znakového jazyka pro oblast gastronomie a příprava pokrmů.* [Praha]: Fortuna, 2008. 1 CD-ROM +. ISBN 17613873.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky : jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Translated by Jaroslava Ivanová. 2. české vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. xviii, 267. ISBN 8024414252.

FF:TCZJ44 Konverzace V

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Mirka Tylová (přednášející)

Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Cíle předmětu

Konverzace v českém znakovém jazyce bude vedena jak mezi studenty a lektorem (rodilý mluvčí), tak mezi studenty vzájemně. Výuka bude strukturována po tématech tak, aby student využil slovní zásobu a gramatické jevy osvojené v souvisejících povinných předmětech (Jazyková cvičení V, Český znakový jazyk V). Důraz bude kladen také na zpětnou vazbu (interakci), tj. na porozumění každodenním výrazům v přímé komunikaci, pochopení otázky a pokynů.

Výukové metody

Cvičení vedená v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; rozbor příkladů; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem.

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Student se dokáže jako aktivní účastník zapojit do delších rozhovorů týkajících se většiny všeobecných témat. Dokáže udržet kontakt s rodilými uživateli znakového jazyka. Dokáže vyjádřit různou míru emocí a zdůraznit, v čem jsou pro něj události a zážitky z osobního hlediska důležité.

Osnova

Témata: Sport; Kultura a umění; Náboženství; Masmédia; Organizace neslyšící a pro neslyšící; Neslyšící osobnosti; Známé vtipy a humor neslyšící; Národní jídla a jejich recepty.

Literatura**doporučená literatura**

Awí příběhy. [DVD]. Brno: Awí Film, 2008.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

DVOŘÁKOVÁ, Zdeňka. Kultura Neslyšících a její zprostředkování žákům se sluchovým postižením na základní škole [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/zj5j3/Ukazka_vytvoreneho_ucebniho_materialu_-_Kultura_Neslysicich_a_její_zprostre

Významné osobnosti ve světě neslyšících: Diář pro školní rok 2009/2010. [CD]. Praha: Jazykové centrum Ulita, 2009.

Co všechno nevíme a měli bychom vědět o českém znakovém jazyce, komunitě českých Neslyšících a její kultuře. [DVD]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova, 2014.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

Exponát roku 1827. [DVD]. Brno: Awí Film, 2008.

Tiché rozhovory II : nahlédněte do pestrého světa lidí se sluchovým postižením. Edited by Lucie Křestánová. Praha: Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s., 2015. 143 stran. ISBN 9788086792354.

Tiché rozhovory : nahlédněte do pestrého světa lidí se sluchovým postižením. Edited by Lucie Křestánová - Jitka Motejzík. Praha: Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2012. 181 s. ISBN 9788086792262.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk.* Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

PTÁČEK, Alan. *Humor neslyšících.* Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153062.

NOVÁKOVÁ, Radka. *Kultura neslyšících.* Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153086.

KOSINOVÁ, Barbora. *Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina - kultura neslyšících.* 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087153949.

FF:TCZJ45 Odborná praxe 2

7 kreditů, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Bc. Dana Peňázová (přednášející)

Cíle předmětu

- praktické využití získaných znalostí z dříve absolvovaných kurzů (ověření a uplatnění znalostí),
- vytvoření si základních představ o zařazení konkrétního zařízení do systému vzdělávací a sociální politiky,
- vytvoření si základních představ o celkovém systému a chodu
- zařízení, jeho cílech, službách, aktivitách a klientech,
- rozvoj kritického myšlení o sociální práci,
- rozvoj vlastní identifikace s profesí,
- reflexe profesních pravidel a postupů v praxi (kodexy, standardy...),
- reflexe osobního/profesionálního rozvoje (hodnoty, postoje, silné, slabé stránky) s akcentem na další vzdělávání, sebevzdělávání,
- zapojení se do pracovního týmu,
- převzetí odpovědnosti za svou vlastní práci,
- time management a psychohygienu v praxi,
- seznámení se s vedením organizace, plánováním.

Cílem praxí je seznámit studenty s různými typy zařízení a tím zkrátit adaptační období po nástupu do zaměstnání a vytvořit předpoklady pro rychlý odborný růst.

Cílem praxí je zahájit přímé tlumočení studentů v reálných situacích.

Výukové metody

pozorování, rozhovor, diskuse, analýza dokumentů

Metody hodnocení

Student po absolvování praxe předloží deník praxe (záznamy o průběhu odborné praxe), který minimálně obsahuje:

- 1) Potvrzení od pracovníka zařízení o počtu dní a hodin odborné praxe.
- 2) Stručnou charakteristiku a zaměření zařízení.
- 3) Zprávu o průběhu praxe (2 strany - píše student). Zpráva obsahuje popis činností, které student na praxi konal, průběh a závěry (přínos, zkušenosti do budoucna apod.).
- 4) Hodnocení studenta odpovědným pracovníkem zařízení.

Student po absolvování praxe předloží tlumočnický deník (záznamy o typu a rozsahu tlumočení/překlady), který minimálně obsahuje:

- 1) Potvrzení o nasleších (potvrzuje tlumočnický či pořadatel akce).
- 2) Potvrzení o přímém tlumočení (potvrzuje neslyšící klient, pořadatel akce nebo vysílající organizace).

Student povinně absolvuje úvodní a závěrečné setkání. Každý student má přiděleného konzultanta. Průběžných individuálních konzultací může, ale nemusí využít. Student však musí absolvovat minimálně jednu individuální konzultaci nad tlumočnickým deníkem (Konzultant je připraven zodpovědět dotazy související s tlumočnickou praxí, profesí a tlumočnickými dilematy).

Na hodnocení studenta mohou mít vliv i náhodné hospitační návštěvy.

Výstupy z učení

- rozvoj kritického myšlení o sociální práci,
- rozvoj vlastní identifikace s profesí,
- reflexe profesních pravidel a postupů v praxi (kodexy, standardy...),
- reflexe osobního/profesionálního rozvoje (hodnoty, postoje, silné, slabé stránky) s akcentem na další vzdělávání, sebevzdělávání,
- zapojení se do pracovního týmu,
- převzetí odpovědnosti za svou vlastní práci,
- time management a psychohygienu v praxi

Osnova

1) Úvodní informativní setkání - studentům jsou podány veškeré informace k celému průběhu odborné praxe i k závěrečnému setkání.

2) Plnění cílů praxe v závislosti na konkrétním zařízení.

3) Plnění tlumočnické praxe v rozsahu 150 hod.

50 hod. náslechu tlumočení a 100 hod. přímého tlumočení.

Přímé tlumočení je rozděleno následovně:

35% tlumočení ve školství (35 hod.) Za tlumočení ve školství se považuje tlumočení na úrovni MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ. Tlumočení může probíhat jak v inkluzi tak na speciální škole.

30 % komunitní tlumočení (30 hod.) Za komunitní tlumočení se pro tyto účely považuje tlumočení pro soukromou osobu u osobního jednání. Typickými příklady jsou tlumočení u lékaře, u soudu a na úřadě.

35 % nespecifikované tlumočení (35 hod.) Nespecifikované tlumočení si student volí sám. Je výhodou do této kategorie zařadit tlumočení, na které se chce student specializovat ve svém profesním zaměření.

Určitou část přímého tlumočení lze nahradit překladem, maximálně však v rozsahu 25% (25hod.).

4) Závěrečné setkání - studenti si vzájemně, prostřednictvím krátkých příspěvků, představí zařízení, kde absolvovali praxi, stručně popíší svoji činnost a získané zkušenosti. Před závěrečným setkáním (nejpozději 3 dny předem) studenti odevzdají k zhodnocení deník praxe a tlumočnický deník, který jim bude vrácen. Závěrečné setkání bude současně vypsáno jako zápočtový termín.

Literatura

BROŽ, Filip a Daniela VODÁČKOVÁ. *Krizová intervence v kazuistikách*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 166 stran. ISBN 9788026208112.

MAROON, Istifan. *Syndrom vyhoření u sociálních pracovníků : teorie, praxe, kazuistiky*. Translated by Kateřina Lepičová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 151 s. ISBN 9788026201809.

STOCK, Christian. *Syndrom vyhoření a jak jej zvládnout*. Translated by Natalie Vrajová. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 103 s. ISBN 9788024735535.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Psychologie zdraví [2. vyd.]*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2003. 279 s. ISBN 80-7178-744-4.

NAVRÁTIL, Pavel a Libor MUSIL. *Sociální práce s příslušníky menšinových skupin. Sociální studia*, Fakulta sociálních studií MU Brno, 2000, roč. 2000, č. 5, s. 127-163. ISSN 1212-365X.

MÍČEK, Libor. *Duševní hygiena*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1984. 207 s.

FF:TCZJ46 Praktické náležitosti tlumočnické profese

2 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)

Bc. Dana Peňázová (přednášející)

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s praktickými aspekty tlumočnické profese, seznámit je se specifiky tlumočení v různých situacích a poskytnout jim zkušenosti s takovým tlumočením z praxe.

Výukové metody

seminář, práce lektorem, samostatné a skupinové výstupy

Metody hodnocení

závěrečná zkouška

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu získá student přehled o tlumočnických situacích v běžném životě a bude schopen se samostatně připravit práci profesionálního tlumočnicka.

Osnova

- 1) Procesy a metody tlumočení.
- 2) Příprava na tlumočení.
- 3) Vyúčtování tlumočení - objednavatel, klient.
- 4) Tlumočení ve vzdělávání.
- 5) Tlumočení ve zdravotnictví.
- 6) Tlumočení u soudů.
- 7) Tlumočení na policii.
- 8) Tlumočení u psychologa, na psychiatrii.
- 9) Tlumočení pro specifické skupiny osob.

Literatura**doporučená literatura**

STRNADOVÁ, Věra. *Specifické neverbální projevy neslyšících lidí*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 79 s. ISBN 9788087218280.

neurčeno

HUMPLEY J, ALCORN B., So You Want to be an Interpreter? Introduction to sign language interpreting. Seattle, WA: H&H Publishing company. ISBN 0964036770

JANZEN, T. Introduction to the theory and practice of signed language interpreting. I T. Janzen (red.), Topics in signed language interpreting: theory and practice. Amsterdam: 2005 John Benjamins.

KRONUSOVÁ, Martina. *Možnosti poskytování tlumočnických služeb pro neslyšící*. Vyd. 1. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 101 s. ISBN 9788087153154.

RICHTEROVÁ, Klára. *Představy neslyšících o tlumočnických službách*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 103 s. ISBN 9788087218037.

HUDÁKOVÁ, Andrea. *Sociolingvistické kapitoly pro tlumočníky pro neslyšící*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 93 s. ISBN 9788087218174.

DINGOVÁ, Naďa a Ema KONDYSKOVÁ. *Soudní tlumočení pro neslyšící*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 77 s. ISBN 9788087153956.

ČERVINKOVÁ HOUŠKOVÁ, Kateřina. *Specifika tlumočení pro neslyšící. 2.*, opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 85 s. ISBN 9788087218334.

HORÁKOVÁ, Radka, Naďa DINGOVÁ a Jitka ZAHUMENSKÁ. *Specifika tlumočení ve vzdělávání. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 157 s. 1. vydání. ISBN 978-80-87153-56-7.*

ŠEBKOVÁ, Helena. *Úvod do tlumočnické profese a vzdělávací systémy tlumočnicků v ČR a v zahraničí. 2.*, opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 109 s. ISBN 9788087218020.

HEJKRLÍK, Milan. *Základní orientace tlumočnicka v ekonomické oblasti. 2.*, opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 101 s. ISBN 9788087218198.

FF:TCZJ47 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ III

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)

Bc. Dana Peňázová (přednášející)

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je naučit studenty překládat souvislé projevy mezi češtinou a českým znakovým jazykem s využitím specifických postupů.

Výukové metody

teoretická příprava, seminář s lektorem, samostatné a skupinové výstupy v semináři (projekt)

Metody hodnocení

průběžné hodnocení, závěrečné přezkoušení

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student umět tlumočit v odpovídajícím jazykovém stylu, a bude v tlumočení umět užívat princip spirály model téma réma.

Osnova

- 1) (Ne)ekvivalence jazykových stylů mezi češtinou a českým znakovým jazykem a strategie překladu mezi nimi.
- 2) Princip spirály.
- 3) Model "téma, réma".

Literatura

doporučená literatura

HUMPHREYS L, The professional Sign Language Interpreter's Handbook: The Complete, Practical For The Interpreting Profession. SLI Media, Idaho. ISBN 0972416129

KELLET BIDOLI, C.J. Spoken-language and signed language interpretation: Are they really so different? In: Garzone, G., Viezzi, M. (eds.) Interpreting in the 21 st Century (Challenges and Opportunities). John Benjamins Publishing, Amsterdam/Philadelphia: 2

HUMPLEY J, ALCORN B., So You Want to be an Interpreter? Introduction to sign language interpreting. Seattle, WA: H&H Publishing company. ISBN 0964036770

PÖCHHACKER, Franz. *Introducing interpreting studies*. Second edition. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2016. xi, 267. ISBN 9780415742719.

Překlad a tlumočení jako most mezi kulturami. Edited by Petra Vavroušová. Vydání první. V Praze: Univerzita Karlova, 2015. 121 stran. ISBN 9788024629292.

NAPIER, Jemina, Rachel MCKEE a Della GOSWELL. *Sign language interpreting : theory and practice in Australia and New Zealand*. 2nd edition. Sydney: The Federation Press, 2010. xiv, 239. ISBN 9781862877801.

SERVUSOVÁ, Jana. *Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk. 2.*, opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 77 s. ISBN 9788087218303.

FF:TCZJ52 Jazyková cvičení VI

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Mirka Tylová (přednášející)

Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je osvojení slovní zásoby z oblasti obecné kultury formou interakce s lektorem (rodilý mluvčí). Přestože je největší důraz kladen na osvojení a fixaci okruhu lexikálních jednotek vymezeného tématy, v semináři je procvičována a rozvíjena také znalost související gramatiky. Na konci kurzu student disponuje slovní zásobou vymezenou danými třemi tématy.

Výukové metody

cvičení vedená v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Student má dostačující jazykový repertoár k tomu, aby mohl podat jasný popis, vyjadřovat své názory či vystavět argumentaci bez častého zřejmého hledání znaků/výrazů, a umí k tomuto účelu používat některé složitější větné konstrukce.

Osnova

Témata: 1. Vzdělávací systém - podtémata: vzdělávací systém v naší zemi, vzdělávací systém u neslyšících osob, školní prostředí; 2. Politický systém - podtémata: politický systém u nás, politický systém v zahraničí, práva neslyšící; 3. Sociálně-právní oblast - podtémata: sociální oblast, kompenzační pomůcky, právní oblast.

Literatura**doporučená literatura**

Zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob. [hybridní kniha online]. In: 384/2008. Dostupné také z: www2.teiresias.muni.cz/hybridbook/book/zakon-155.

PEŠKOVÁ, Kateřina a kol. Český znakový jazyk pro pedagogy českých neslyšících I., II., III. [DVD]. Praha: Jazykové centrum Ulita, 2011.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

KOMORNÁ, Marie. Systém vzdělávání osob se sluchovým postižením v ČR a specifika vzdělávacích metod při výuce. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

KOTULÁN, J. Školní výuka, zdravotní výchova. [hybridní kniha online]. Brno: Masarykova univerzita, 2015.

Kurz komunikace se sluchově postiženými. [hybridní kniha online]. Brno: Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky, Masarykova univerzita, 2010. Dostupné z: www2.teiresias.muni.cz/hybridbook/book/tkurzd.

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

KAŠPAR, Zdeněk. *Technické kompenzační pomůcky pro osoby se sluchovým postižením*. Vyd. 1. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 102 s. ISBN 9788087153628.

HORÁKOVÁ, Radka. *Znaková zásoba terminologických pojmů z oboru speciální pedagogika*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, 2005. 1 CD-ROM.

FF:TCZJ53 Cvičení v českém znakovém jazyce VI

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)
PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mírka Tylová (přednášející)

Cíle předmětu

Tento předmět navazuje na povinné předměty v příslušném semestru: Jazykové cvičení VI a Konverzace VI. Důraz se klade na opakování probírání znakové zásoby na základě tří témat, porozumění gramatických jevům českého znakového jazyka, především pak na simultánnost a využití prostoru. Výuka se opírá o práci s cvičeními (videozáznamy) v e-learningu (Moodle). Student si procvičuje vizuální orientaci skrze vizuální médium a učí se vyjadřovat v českém znakovém jazyce před kamerou. Šestkrát za semestr bude natočen studentův projev v českém znakovém jazyce a následně bude analyzován tak, aby došlo k identifikaci nejčastějších individuálních problémů příslušného studenta.

Výukové metody

e-learning (Moodle); názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

aktivita, splněné úkoly, práce v e-learningu

Výstupy z učení

Student dokáže porozumět hlavním myšlenkám složitých výpovědí týkajících se jak konkrétních, tak abstraktních témat. Dokáže se účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že může vést běžný rozhovor s rodilými/zkušenými uživateli znakového jazyka. Umí vytvořit srozumitelné podrobné výpovědi na danou škálu témat a vysvětlit své názorové stanovisko týkající se aktuálního problému s uvedením výhod a nevýhod různých možností.

Osnova

Témata: 1. Vzdělávací systém (vzdělávací systém v naší zemi, vzdělávací systém u neslyšících osob, školní prostředí); 2. Politický systém (politický systém u nás, politický systém v zahraničí, práva neslyšící); 3. Sociálně-právní oblast (sociální oblast, kompenzační pomůcky, právní oblast).

Literatura**doporučená literatura**

Kurz komunikace se sluchově postiženými. [hybridní kniha online]. Brno: Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky, Masarykova univerzita, 2010. Dostupné z: www2.teiresias.muni.cz/hybridbook/book/tkurzd.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

Zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob. [hybridní kniha online]. In: 384/2008. Dostupné také z: www2.teiresias.muni.cz/hybridbook/book/zakon-155.

KAŠPAR, Zdeněk. Technické kompenzační pomůcky pro osoby se sluchovým postižením. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

PEŠKOVÁ, Kateřina a kol. Český znakový jazyk pro pedagogy českých neslyšících I., II., III. [DVD]. Praha: Jazykové centrum Ulita, 2011.

KOTULÁN, J. Školní výuka, zdravotní výchova. [hybridní kniha]. Brno: Masarykova univerzita, 2015.

KOMORNÁ, Marie. *Systém vzdělávání osob se sluchovým postižením v ČR a specifika vzdělávacích metod při výuce*. 2. opravené. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

HORÁKOVÁ, Radka. *Znaková zásoba terminologických pojmů z oboru speciální pedagogika*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, 2005. 1 CD-ROM.

FF:TCZJ54 Konverzace VI

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)
Mirka Tylová (přednášející)
Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Cíle předmětu

Konverzace v českém znakovém jazyce bude vedena jak mezi studenty a lektorem (rodilý mluvčí), tak mezi studenty vzájemně. Výuka bude strukturována po tématech tak, aby student využil slovní zásobu a gramatické jevy osvojené v souvisejících povinných předmětech (Jazyková cvičení V, Český znakový jazyk V). Důraz bude kladen také na zpětnou vazbu (interakci), tj. na porozumění každodenním výrazům v přímé komunikaci, pochopení otázek a pokynů.

Výukové metody

cvičení vedená v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; rozbor příkladů; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Student dokáže se jako aktivní účastník zapojit do delších rozhovorů týkajících se většiny všeobecných témat. Dokáže udržet kontakt s rodilými uživateli znakového jazyka. Dokáže vyjádřit různou míru emocí a zdůraznit, v čem jsou pro něj události a zážitky z osobního hlediska důležité.

Osnova

Témata: Vzdělávací systém (vzdělávací systém v naší zemi, vzdělávací systém u neslyšících osob, školní prostředí); Politický systém (politický systém u nás, politický systém v zahraničí, práva neslyšící); Sociálně-právní oblast (sociální oblast, kompenzační pomůcky, právní oblast).

Literatura**doporučená literatura**

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

Kurz komunikace se sluchově postiženými. [hybridní kniha online]. Brno: Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky, Masarykova univerzita, 2010. Dostupné z: www2.teiresias.muni.cz/hybridbook/book/tkurzd.

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online. [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

Zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob. [hybridní kniha online]. In: 384/2008. Dostupné také z: www2.teiresias.muni.cz/hybridbook/book/zakon-155.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

KOTULÁN, J. Školní výuka, zdravotní výchova. [hybridní kniha online]. Brno: Masarykova univerzita, 2015.

PEŠKOVÁ, Kateřina a kol. Český znakový jazyk pro pedagogy českých neslyšících I., II., III. [DVD]. Praha: Jazykové centrum Ulita, 2011.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

KOMORNÁ, Marie. *Systém vzdělávání osob se sluchovým postižením v ČR a specifika vzdělávacích metod při výuce*. 2. opravené. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

FF:TCZJ55 Odborná praxe 3

7 kreditů, ukončení z, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)

Bc. Dana Peňázová (přednášející)

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Cíle předmětu

Praktické využití získaných znalostí z dříve absolvovaných kurzů (ověření a uplatnění znalostí),
vytvoření si základních představ o zařazení konkrétního zařízení do systému vzdělávací a sociální politiky,
vytvoření si základních představ o celkovém systému a chodu zařízení, jeho cílech, službách, aktivitách a klientech,
rozvoj kritického myšlení o sociální práci,
rozvoj vlastní identifikace s profesí,
reflexe profesních pravidel a postupů v praxi (kodexy, standardy...),
reflexe osobního/profesionálního rozvoje (hodnoty, postoje, silné, slabé stránky) s akcentem na další vzdělávání, sebevzdělávání, zapojení se do pracovního týmu,
převzetí odpovědnosti za svou vlastní práci,
time management a psychohygiena v praxi,
seznámení se s vedením organizace, plánováním.

Výukové metody

pozorování, rozhovor, diskuse, analýza dokumentů

Metody hodnocení

Student po absolvování praxe předloží tlumočnický deník (záznamy o typu a rozsahu tlumočení/překlady), který minimálně obsahuje: potvrzení o přímém tlumočení (potvrzuje neslyšící klient, pořadatel akce, nebo vysílající organizace)

Student povinně absolvuje úvodní a závěrečné setkání. Každý student má přiděleného konzultanta. Průběžných individuálních konzultací může, ale nemusí využít. Student však musí absolvovat minimálně jednu individuální konzultaci nad tlumočnickým deníkem (Konzultant je připraven zodpovědět dotazy související s tlumočnickou praxí, profesí a tlumočnickými dilematy).

Na hodnocení studenta mohou mít vliv i náhodné hospitační návštěvy.

Výstupy z učení

- rozvoj kritického myšlení o sociální práci,
- rozvoj vlastní identifikace s profesí,
- reflexe profesních pravidel a postupů v praxi (kodexy, standardy...),
- reflexe osobního/profesionálního rozvoje (hodnoty, postoje, silné, slabé stránky) s akcentem na další vzdělávání, sebevzdělávání,
- zapojení se do pracovního týmu,
- převzetí odpovědnosti za svou vlastní práci,
- time management a psychohygiena v praxi,

Osnova

Úvodní informativní setkání - studentům jsou podány veškeré informace k celému průběhu odborné praxe i k závěrečnému setkání. Plnění cílů praxe v závislosti na konkrétním zařízení. Plnění tlumočnické praxe v rozsahu 200hod.

200hod. přímého tlumočení je rozděleno následovně: 35% tlumočení ve školství (70hod.) Za tlumočení ve školství se považuje tlumočení na úrovni MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ. Tlumočení může probíhat jak v inkluzi tak na speciální škole.

30 % komunitní tlumočení (60hod.) Za komunitní tlumočení se pro tyto účely považuje tlumočení pro soukromou osobu u osobního jednání. Typickými příklady jsou tlumočení u lékaře, u soudu a na úřadě.

35 % nespecifikované tlumočení (70hod.) Nespecifikované tlumočení si student volí sám. Je výhodou do této kategorie zařadit tlumočení, na které se chce student specializovat ve svém profesním zaměření.

Určitou část přímého tlumočení lze nahradit překladem, maximálně však v rozsahu 25% (50hod.).

4) Závěrečné setkání - studenti si vzájemně, prostřednictvím krátkých příspěvků, představí zařízení, kde absolvovali praxi, stručně popíší svoji činnost a získané zkušenosti. Před závěrečným setkáním (nejpozději 3 dny předem) studenti odevzdají k zhodnocení deník praxe a tlumočnický deník, který jim bude vrácen. Závěrečné setkání bude současně vypsáno jako zápočtový termín.

Literatura

OPATŘILOVÁ, Dagmar. *Edukace osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami*. 2. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 186 s. ISBN 978-80-210-6221-4.

ČERNÁ, Marie. *Česká psychopedie : speciální pedagogika osob s mentálním postižením*. Vydání druhé. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. 222 stran. ISBN 9788024630717.

KRAHULCOVÁ, Beáta. *Komunikační systémy sluchově postižených*. 1. vyd. Praha: Beakra, 2014. 375 s. ISBN 9788090386327.

HÁJKOVÁ, Eva. *Rétorika pro pedagogy : základy řečových technik, verbální a neverbální komunikace, jaké jazykové prostředky zvolit, jak zvládnout interpretaci textu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 208 s. ISBN 9788024719900.

ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie osobnosti : obor v pohybu*. 6., rev. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2010. 208 s. ISBN 9788024731339.

JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese*. 1. vyd. PRAHA: Triton, 2003. 223 s. ISBN 80-7254-329-6. <http://www.triton-books.cz/> <http://www.obchod.studovna.cz/>

FF:TCZJ56 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ IV

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Bc. Dana Peňázová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je připravit studenty na tlumočení ve vzdělávání.

Výukové metody

samostatná práce, praktická cvičení, seminář s lektorem, samostatné a skupinové výstupy v semináři (projekt)

Metody hodnocení

závěrečné přezkoušení

Výstupy z učení

Po absolvování kurzu budou studenti znát specifika tlumočení na v primárním, sekundárním i terciálním vzdělávání.

Osnova

1) Specifika tlumočení na základních školách.

2) Specifika tlumočení na středních školách.

3) Specifika tlumočení na vysokých školách v jednotlivých oblastech (jazyková výuka, humanitní předměty, technické předměty).

Literatura**doporučená literatura**

KELLET BIDOLI, C.J. Spoken-language and signed language interpretation: Are they really so different? In: Garzone, G., Viezzi, M. (eds.) *Interpreting in the 21 st Century (Challenges and Opportunities)*. John Benjamins Publishing, Amsterdam/Philadelphia: 2

HUMPHREYS L, *The professional Sign Language Interpreter's Handbook: The Complete, Practical For The Interpreting Profession*. SLI Media, Idaho. ISBN 0972416129

ČERVINKOVÁ HOUŠKOVÁ, Kateřina. *Specifika tlumočení pro neslyšící*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 85 s. ISBN 9788087218334.

HORÁKOVÁ, Radka, Naďa DINGOVÁ a Jitka ZAHUMENSKÁ. *Specifika tlumočení ve vzdělávání*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 157 s. 1. vydání. ISBN 978-80-87153-56-7.

KOMORNÁ, Marie. *Systém vzdělávání osob se sluchovým postižením v ČR a specifika vzdělávacích metod při výuce*. 2. opravené. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.

FF:TCZJ57 **Konverzace III**

2 kredity, ukončení z, garant předmětu PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský

Vyučující

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský (přednášející)

Mirka Tylová (přednášející)

Mgr. Gabriela Pecová (přednášející)

Cíle předmětu

Konverzace v českém znakovém jazyce bude vedena jak mezi studenty a lektorem (rodilý mluvčí), tak mezi studenty vzájemně. Výuka bude strukturována po tématech tak, aby student využil slovní zásobu a gramatické jevy osvojené v souvisejících povinných předmětech (Jazyková cvičení III, Český znakový jazyk III). Důraz bude kladen také na zpětnou vazbu (interakci), tj. na porozumění každodenním výrazům v přímé komunikaci, pochopení otázky a pokynů.

Výukové metody

Cvičení vedená v českém znakovém jazyce; práce s lektorem v hodině; rozbor příkladů; názorně-demonstrativní metoda – práce s obrazem a videem.

Metody hodnocení

docházka, aktivita, práce v hodině

Výstupy z učení

Student dokáže se bez přípravy zapojit do rozhovorů týkajících se známých témat. V rozhovoru na každodenní témata dokáže sledovat zřetelný projev ve znakovém jazyce, který je mu adresován, ačkoli bude občas muset požádat o zopakování určitých znaků/výrazů a frází. Dokáže setrvat v konverzaci, ale občas mu možná bude špatně rozumět, když se bude snažit vyjádřit přesně to, co má na mysli. Dokáže vyjádřit pocity, jako jsou překvapení, štěstí, smutek, zájem a lhostejnost, a na podobné pocity reagovat.

Osnova

Témata: Vztahy s osobami; Státní svátky, oslavy a významné události; Životní zážitky; Životní prostředí.

Literatura

doporučená literatura

DOMANCOVÁ, Iris - VOJTECHOVSKÝ, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím - jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016.

Dictio: Vícejazyčný výkladový slovník online [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2018. Dostupné z: www.dictio.info.

VYSUČEK, Petr. Specifické znaky. Praha, 2009. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta. Vedoucí práce: Alena Macurová.

LEESON, Lorraine - van den BOGAERDE, Beppie - RATHMANN, Christian - HAUG, Tobias. Znakové jazyky a Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Deskriptory pro společné referenční úrovně. Rada Evropy, 2016. Dostupné z: www.ecml.at/Portals/1/ECML.Public

Moravské varianty znaků českého znakového jazyka. [DVD]. Brno : Trojrozměr; 3Dimenze, 2009.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Rada Evropy, 2001.

VYSUČEK, Petr - MOTEJZÍKOVÁ, Jitka. Specifické znaky. [učební text pro interní potřebu]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlova; Pevnost – české centrum znakového jazyka, 2003.

MACUROVÁ, Alena. *Multimediální cvičebnice pro kurz český znakový jazyk*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a teorie komunikace, 2011. 1 CD-ROM.

SERVUSOVÁ, Jana. *Kontrastivní lingvistika - český jazyk x český znakový jazyk*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087153079.

ŠŮCHOVÁ, Lucie a Radka NOVÁKOVÁ. *Slovosled a střídání rolí v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153499.

VYSUČEK, Petr. *Specifické znaky v českém znakovém jazyce*. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 61 s. ISBN 9788087218242.

TIKOVSKÁ, Lenka a Naďa DINGOVÁ. *Vizualizace prostoru a klasifikátory v českém znakovém jazyce - praktická cvičení*. Edited by Radka Nováková. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 1 DVD-vide. ISBN 9788087153765.

FF:TCZJ60 Sociálně-právní minimum pracovníka v sociálních službách

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)

Bc. Dana Peňázová (přednášející)

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je seznámit studenty se systémem sociálních služeb podle zákona 108/2006 Sb. a dalšími legislativními předpisy v této oblasti. Dalším cílem je seznámit studenty se standardy kvality v sociálních službách a k čemu mohou prakticky sloužit. Velká pozornost bude věnována etickému ukotvení profese a etickým kodexům a tomu, jak předcházet závislosti klienta na sociální službě.

Výukové metody

přednáška

Metody hodnocení

průběžná práce v hodinách

Výstupy z učení

Studenti po absolvování kurzu budou mít představu o individuálním plánování a individuálním přizpůsobení služeb. Studenti budou mít přehled o jednotlivých druzích postižení a o metodách práce s lidmi s postižením. Základní poznatky načerpají i z oblasti psychologie a patopsychologie. Studenti budou mít základní znalosti komunikace s klientem a ovládat hlavní principy vedení rozhovoru.

Osnova

- 1) Sociálně-právní minimum.
- 2) Úvod do problematiky kvality v sociálních službách, standardy kvality sociálních služeb.
- 3) Etika výkonu činnosti pracovníka v sociálních službách, lidská práva a lidská důstojnost.
- 4) Základy prevence vzniku závislosti osob na sociální službě.
- 5) Úvod do problematiky zdravotního postižení.
- 6) Úvod do psychologie, psychopatologie, somatologie.
- 7) Základy komunikace, rozvoj komunikačních dovedností, asertivita, metody alternativní komunikace.

Literatura

ČERNÁ, Marie. *Česká psychopedie : speciální pedagogika osob s mentálním postižením*. Vydání druhé. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. 222 stran. ISBN 9788024630717.

KRAHULCOVÁ, Beáta. *Komunikační systémy sluchově postižených*. 1. vyd. Praha: Beakra, 2014. 375 s. ISBN 9788090386327.

OPATŘILOVÁ, Dagmar. *Edukace osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 186 s. ISBN 978-80-210-6221-4.

BAZALOVÁ, Barbora. *Poruchy autistického spektra v kontextu české psychopedie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 279 s. ISBN 978-80-210-5930-6.

HORÁKOVÁ, Radka. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

FIALOVÁ, Ilona, Dagmar OPATŘILOVÁ a Lucie PROCHÁZKOVÁ. *Somatopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. 222 s. Učební texty. ISBN 978-80-7315-233-8.

HÁJKOVÁ, Eva. *Rétorika pro pedagogy : základy řečových technik, verbální a neverbální komunikace, jaké jazykové prostředky zvolit, jak zvládnout interpretaci textu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 208 s. ISBN 9788024719900.

ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie osobnosti : obor v pohybu*. 6., rev. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2010. 208 s. ISBN 9788024731339.

KRAUS, Jiří. *Rétorika a řečová kultura*. Vyd. 2., dopl. Praha: Karolinum, 2010. 190 s. ISBN 9788024618296.

ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena. *Rétorika: Vážnost mluveného slova*. 2. aktualizované. Praha: Grada Publishing a. s., 2010. 231 s. Psyché. ISBN 978-80-247-3031-8.

HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. Vyd. 4., V Portálu 1. Praha: Portál, 2010. 797 s. ISBN 9788073676865.

ŠPAČKOVÁ, Alena. *Moderní rétorika : jak mluvit k druhým lidem, aby nám naslouchali a rozuměli*. 3., dopl. vyd. Praha: Grada, 2009. 141 s. ISBN 9788024729657.

RÖDEROVÁ, Petra, Zita NOVÁKOVÁ a Lea KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 124 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-159-1.

- PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2004. 472 s. ISBN 9788020014993.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Základy psychologie*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2004. 356 s. ISBN 9788024608419.
- JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese*. 1. vyd. PRAHA: Triton, 2003. 223 s. ISBN 80-7254-329-6. <http://www.triton-books.cz/> <http://www.obchod.studovna.cz/>
- ATKINSON, Rita L. *Psychologie*. Translated by Erik Herman - Miroslav Petržela - Dagmar Brejlová. 2., aktualiz. vyd., v Portá. Praha: Portál, 2003. xxiii, 751. ISBN 8071786403.
- HENRIKSEN, Jan-Olav a Arne Johan VETLESEN. *Blízké a vzdálené : etické teorie a principy práce s lidmi*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 2000. 215 s. ISBN 8085834855.
- KOPŘIVA, Karel. *Lidský vztah jako součást profese : psychoterapeutické kapitoly pro sociální, pedagogické a zdravotnické profese*. 4. vyd. Praha: Portál, 2000. 147 s. ISBN 807178429X.
- KRČMOVÁ, Marie. *Jazyk v komunikaci*. In *Argumentace a umění komunikovat*. Brno: PedF MU, 1999. s. 221-230, 9 s. none. ISBN 80-210-2186-1.
- KRČMOVÁ, Marie. *Jazyk v komunikaci*. In *Argumentace a umění komunikovat*. Brno: PedF MU, 1999. s. 221-230, 9 s. none. ISBN 80-210-2186-1.
- KŘÍSTEK, Michal. *Specifické rysy lexika*. Jelínek, M. Švandová, B., aj. In *Argumentace a umění komunikovat*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999. s. 269-277. ISBN 80-210-2186-1.
- ČECHOVÁ, Marie. *Čeština - řeč a jazyk*. Praha: ISV nakladatelství, 1996. 380 s. ISBN 80-85866-12-9.
- LANGER, Antonín. *Úspěch veřejné promluvy : kapitoly z rétoriky*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 1993. 103 s. ISBN 807168063X.

FF:TCZJ61 Odborná praxe 1

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Vyučující

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS. (přednášející)
Bc. Dana Peňázová (přednášející)
Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Cíle předmětu

- praktické využití získaných znalostí z dříve absolvovaných kurzů (ověření a uplatnění znalostí),
 - vytvoření si základních představ o zařazení konkrétního zařízení do systému vzdělávací a sociální politiky, - vytvoření si základních představ o celkovém systému a chodu - zařízení, jeho cílech, službách, aktivitách a klientech,
 - seznámení se s vedením organizace, plánováním.
- Cílem praxí je seznámit studenty s různými typy zařízení a tím zkrátit adaptační období po nástupu do zaměstnání a vytvořit předpoklady pro rychlý odborný růst.

Výukové metody

pozorování, rozhovor, diskuse, analýza dokumentů

Metody hodnocení

Student po absolvování praxe předloží deník praxe (záznamy o průběhu odborné praxe), který minimálně obsahuje:

- 1) Potvrzení od pracovníka zařízení o počtu dní a hodin odborné praxe.
- 2) Stručnou charakteristiku a zaměření zařízení.
- 3) Zprávu o průběhu praxe (2 strany - píše student). Zpráva obsahuje popis činností, které student na praxi konal, průběh a závěry (přínos, zkušenosti do budoucna apod.).
- 4) Hodnocení studenta odpovědným pracovníkem zařízení.

Student povinně absolvuje úvodní a závěrečné setkání. Každý student má přiděleného konzultanta. Průběžných individuálních konzultací může, ale nemusí využít. Na hodnocení studenta mohou mít vliv i náhodné hospitační návštěvy.

Výstupy z učení

- rozvoj kritického myšlení o sociální práci,
- rozvoj vlastní identifikace s profesí,
- reflexe profesních pravidel a postupů v praxi (kodexy, standardy...),
- reflexe osobního/profesionálního rozvoje (hodnoty, postoje, silné, slabé stránky) s akcentem na další vzdělávání, sebevzdělávání,
- zapojení se do pracovního týmu,
- převzetí odpovědnosti za svou vlastní práci,
- time management a psychohygiena v praxi,

Osnova

- 1) Úvodní informativní setkání - studentům jsou podány veškeré informace k celému průběhu odborné praxe i k závěrečnému setkání.
- 2) Plnění cílů praxe v závislosti na konkrétním zařízení.
- 3) Závěrečné setkání - studenti si vzájemně, prostřednictvím krátkých příspěvků, představí zařízení, kde absolvovali praxi, stručně popíší svoji činnost a získané zkušenosti. Před závěrečným setkáním (nejpozději 3 dny předem) studenti odevzdají k zhodnocení deník praxe, který jim bude vrácen.

Literatura

BROŽ, Filip a Daniela VODÁČKOVÁ. *Krizová intervence v kazuistikách*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 166 stran. ISBN 9788026208112.

FIALOVÁ, Ilona, Dagmar OPATŘILOVÁ a Lucie PROCHÁZKOVÁ. *Somatopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. 222 s. Učební texty. ISBN 978-80-7315-233-8.

MAROON, Istifan. *Syndrom vyhoření u sociálních pracovníků : teorie, praxe, kazuistiky*. Translated by Kateřina Lepičová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 151 s. ISBN 9788026201809.

ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie osobnosti : obor v pohybu*. 6., rev. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2010. 208 s. ISBN 9788024731339.

JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese*. 1. vyd. PRAHA: Triton, 2003. 223 s. ISBN 80-7254-329-6. <http://www.triton-books.cz/> <http://www.obchod.studovna.cz/>

HENRIKSEN, Jan-Olav a Arne Johan VETLESEN. *Blízké a vzdálené : etické teorie a principy práce s lidmi*. Translated by Miluše Juříčková. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 2000. 215 s. ISBN 8085834855.

NAVRÁTIL, Pavel a Libor MUSIL. *Sociální práce s příslušníky menšinových skupin. Sociální studia*, Fakulta sociálních studií MU Brno, 2000, roč. 2000, č. 5, s. 127-163. ISSN 1212-365X.

KRČMOVÁ, Marie. *Jazyk v komunikaci*. In *Argumentace a umění komunikovat*. Brno: PedF MU, 1999. s. 221-230, 9 s. none. ISBN 80-210-2186-1.

KRČMOVÁ, Marie. *Výslovnost ve veřejném projevu*. In *Argumentace a umění komunikovat*. Brno: PedF MU, 1999. s. 297-312, 16 s. není. ISBN 80-210-2186-1.

ČECHOVÁ, Marie. *Čeština - řeč a jazyk*. Praha: ISV nakladatelství, 1996. 380 s. ISBN 80-85866-12-9.

2.3 Ostatní povinné a povinně-volitelné předměty

FF:TCZJ09 Notace znakových jazyků

3 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Hana Strachonová, Ph.D.

Vyučující

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem kurzu je představit nejpoužívanější způsoby zápisu znakového jazyka (notační systémy) v kontextu historického vývoje a jejich vzniku, seznámit studenty s jejich pravidly a naučit číst jednoduché zápisy zapsané pomocí těchto notačních systémů.

Výukové metody

semináře a e-learning

Metody hodnocení

zápočet je udělen na základě výsledků závěrečného testu

Výstupy z učení

Na konci tohoto kurzu bude student znát historické souvislosti, které ovlivnily jednotlivé způsoby zachycení znakového jazyka. Dále bude znát základní charakteristiku Stokoeho notačního systému, Hamburského notačního systému, SignWritingu a základní principy zápisu znaků prostřednictvím těchto notačních systémů a zápisy dokáže rozklíčovat.

Osnova

- 1) Historie a vývoj zachycení znakových jazyků.
- 2) Parametry znaku.
- 3) Glosy.
- 4) Mimografie
- 5) Stokoeho notační systém.
- 6) Hamburský notační systém.
- 7) SignWriting.
- 8) Notační systém Berkley

Literatura**doporučená literatura**

BÉBIAN, Roch-Abroise Auguste. *Mimographie*. 1825

PARKHUST, Stephen, Dianne. *A Cross-Linguistic Guide to SignWriting*. Stephen Parkhust 2008

VÁCLAVÍKOVÁ, Jitka. *SignWriting*. Filozofická fakulta UK, 2012

HANKE, Thomas. *HamNoSys - Representing Sign Language Data in Language Resources and Language Processing Contexts*. University of Hamburg. [https://www.sign-lang.uni-hamburg.de/dgs-korpus/files/inhalt_pdf/HankeLRECSLP]

Schmaling, C. a T. Hanke, *HamNoSys 4.0*. In: T. Hanke (ed.), *Interface definitions*. ViSiCAST Deliverable D5-1. 2001 [<http://www.sign-lang.uni-hamburg.de/projekte/HamNoSys/HNS4.0/englisch/HNS4.pdf>]

Sign language : an international handbook. Edited by Roland Pfau - Markus Steinbach - Bencie Woll. Berlin: De Gruyter Mouton, 2012. xii, 1126. ISBN 9783110204216.

OKROUHLÍKOVÁ, Lenka. *Notace - zápis českého znakového jazyka*. Vyd. 1. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 133 s. ISBN 9788087153932.

WÖHRMANN, Stefan. *Handbuch zur GebärdenSchrift : Lehrbuch*. Hamburg: Verlag Birgit Jacobsen, 2005. 232 s. ISBN 3980900428.

Directions in sign language acquisition. Edited by Gary Morgan - B. Woll. Philadelphia: John Benjamins Pub. Co., 2002. xix, 339 p. ISBN 1588112357.

FF:TCZJ19 Úvod do syntaxe

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Úvodní kurz, který představuje základy syntaktické analýzy přirozeného jazyka.

Výukové metody

přednáška

Metody hodnocení

Písemná zkouška skládající se z 6 otázek zaměřených na základní pojmy disciplíny.

Výstupy z učení

Student rozumí základním termínům moderní syntaktické analýzy.

Osnova

Vlastní kurz: úvod do technik a cílů syntaktické analýzy přirozeného jazyka; gramatičnost a ngramatičnost, závislostní a složková syntax, morfosyntaktické rysy, vztah slovníku a gramatiky, syntaktická struktura vět přirozeného jazyka.

Literatura

ŠMILAUER, Vladimír. *Novočeská skladba [Šmilauer, 1966]*. Vyd. 2. V Praze: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. 573 s.

FROMKIN, Victoria a Robert RODMAN. *An introduction to language [Fromkin, 1998]*. 6th ed. Fort Worth: Harcourt Brace College Publishers, 1998. xvii, 566. ISBN 0-03-018682-X.

FF:TCZJ20 SignWriting

3 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Hana Strachonová, Ph.D.

Vyučující

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Cíle předmětu

Naučit studenty základy transkripce českého znakového jazyka prostřednictvím fonetického notačního systému SignWriting, včetně nemanuální složky znaku.

Výukové metody

Semináře a e-learning

Metody hodnocení

Zápočet je udělen na základě výsledků seminární práce a závěrečného testu na konci semestru.

Výstupy z učení

Na konci tohoto kurzu bude student schopen zapsat souvislý projev ve znakovém jazyce pomocí SignWritingu a to jak na úrovni manuální tak i na úrovni nemanuální složky znaků. Samozřejmě, že student bude schopen také libovolný psaný text ve znakovém jazyce (zapsaný SignWritingem) reprodukovat.

Osnova

- 1) Historie a vývoj notačních systémů.
- 2) Možnosti využití SignWritingu.
- 3) Komponenty znaku a jejich reprezentace.
- 4) Tvary rukou a jejich orientace.
- 5) Kontaktní symboly, přímý pohyb.
- 6) Zakřivený a kruhový pohyb.
- 7) Rotace a dynamika.
- 8) Nemanuální složka a orální komponenty znaku.
- 9) Související software.

Literatura**doporučená literatura**

PARKHUST, Steve, Dianne. SignWriting. The SignWriting Press 2007, ISBN: 978-0-914336-67-9

THIESEN, Stuart M. A Grammar of SignWriting. University of North Dakota, 2011

WÖHRMANN, Stefan. *Handbuch zur Gebärdenschrift : Lehrbuch*. Hamburg: Verlag Birgit Jacobsen, 2005. 232 s. ISBN 3980900428.

neurčeno

PADĚLKOVÁ, Jana, Využití SignWritingu ve výuce znakového jazyka. Pedagogická fakulta MU, 2012

PARKHUST, Steve, Dianne. A Cross-Linguistic Guide to SignWriting. Stephen Parkhust 2008

VÁCLAVÍKOVÁ, Jitka. SignWriting. Filozofická fakulta UK, 2012

OKROUHLÍKOVÁ, Lenka. Notace - zápis českého znakového jazyka. Pedagogická fakulta UK, 2012

FF:TCZJ21 Logika a přirozený jazyk

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Hana Strachonová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Tento kurs je úvodem do logiky z perspektivy přirozeného jazyka. Spíše než na deduktivní aparát je pozornost věnována formalizaci různých konstrukcí z přirozeného jazyka. Kurs pokrývá výrokovou a predikátovou logiku.

Výukové metody

Přednáška, diskuse v semináři, domácí úkoly

Metody hodnocení

pisemná zkouška

Výstupy z učení

Student rozpozná logické vztahy ve větách z přirozeného jazyka.

Osnova

Okruhy: úvod do technik a cílů formální logiky; logika pravdivostních funkcí a kvantifikátorů; pojmy vyplývání, pravdivost, deduktivní platnost a formální dedukce; aplikace logiky a její vztah k lingvistice (schopnost verifikace deduktivně platného argumentu, přepis vět přirozeného jazyka do logického kalkulu, ...). Vedlejší cíle: vybraná témata z analytické filozofie (význam, analytičnost výroku, ...) a formální syntaxe.

Literatura**doporučená literatura**

TARSKI, Alfred. *Úvod do logiky a metodologie deduktivních věd [Tarski, 1966] : Introduction to logic and to the methodology of deductive sciences (Orig.)*. Translated by Pavel Materna. Vyd. 1. Praha: Academia, 1966. 245 s.

Gamut, L. T. F. Logic, language and meaning 1, 2. Introduction to logic (1), Intensional logic and logical grammar (2). Chicago : University of Chicago Press, 1991.

Montague, R. The proper treatment of quantification in ordinary English. In Hintikka, J., Moravcsik, J. and Suppes, P. (eds) *Approaches to natural language*. Dordrecht : Reidel, 1973.

FF:TCZJ29 Přístupy k jazyku

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Aleš Bičan, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Aleš Bičan, Ph.D. (přednášející), PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D. (zástupce)

Cíle předmětu

Kurz určený primárně pro 1. ročník studia obecné jazykovědy uvádí do problematiky jazykovědy jako exaktního vědeckého oboru, ukazuje jeho metody práce a připomíná adekvátnost metod vzhledem k jednotlivým jazykovým rovinám.

Výukové metody

teoretická výuka

Metody hodnocení

Písemná zkouška.

Výstupy z učení

Student chápe jazykovědu jako exaktní vědecký obor.

Osnova

1) Pojem vědy a zvláštnosti vědy o jazyce. Bytí jazyka a jazyková podmíněnost člověka. 2) Vědecký zákon a zákony v jazykovědě (v protikladu k zákonům o jazyce i k normám v jazyce). 3) Model a výklad. Dedukce a indukce. Věda empirická a apriorní. 4) Axiomatická výstavba vědy. Hjelmslevův empirický princip. 5) Obecná povaha znaku a zvláštnosti znaku jazykového. 6) Jazyk a skutečnost. Individuálnost a jedinečnost jazyka. 7) Roviny popisu jazyka. Rozklad jazykového znaku do posloupnosti funkcí a forem.

Literatura

Bibliografické odkazy se uvádějí průběžně.

HJELMSLEV, Louis. *La catégorie des cas : étude de grammaire générale*. Edited by Eli Fischer-Jorgensen. 2., verbess. und mit den Kor. München: Wilhelm Fink Verlag, 1972. xii, 77 s.

HJELMSLEV, Louis. *O základech teorie jazyka*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1972. 154 s.

HJELMSLEV, Louis. *O základech teorie jazyka : Omkring sprogteoriens grundlaeggelse (Orig.)*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1972. 154 s.

HJELMSLEV, Louis. *Jazyk*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1971. 145 s.

HJELMSLEV, Louis. *Jazyk [Hjelmslev, 1971] : Sproget : en introduktion (Orig.)*. Translated by Miloš Dokulil. 1. vyd. Praha: Academia, 1971. 145 s.

HJELMSLEV, Louis. *Language :an introduction*. Madison: University of Wisconsin Press, 1970. xiii, 144. ISBN 0-299-05640-6.

HJELMSLEV, Louis. *Die Sprache : eine Einführung : Sproget : et introduktion (Orig.)*. Translated by Otmar Werner. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1968. 183 s., [1.

HJELMSLEV, Louis. *Prolegomena to a theory of language : Omkring sprogteoriens grundlaeggelse (Orig.)*. Baltimore: Waverly Press, 1953. 92 p. ; 26.

HJELMSLEV, Louis. *Omkring sprogteoriens grundlaeggelse*. Kobenhavn: Ejnar Munksgaard, 1943. 112 s.

FF:TCZJ30 Sémantika znakových jazyků

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Kurz se skládá z analýz dílčích jevů v českém znakovém jazyce z pohledu formální lingvistiky, především sémantiky: reduplikace, kvantifikace, distributivita, anafora.

Výukové metody

Výuka kombinuje přednášky a semináře. Studenti dostávají zadanou četbu z hodiny na hodinu, s jejíž zvládnutím výklad počítá.

Metody hodnocení

Předmět je ukončen ústní zkouškou. Zároveň je zohledňována aktivita v hodině (tj. zvládnutí průběžně zadávané četby a schopnost se o ní na hodině bavit).

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen interpretovat určitou morfologickou a syntaktickou strukturu ve znakovém jazyce aparátem formální lingvistiky.

Osnova

1. Plurálová reduplikace v mluvených jazycích (Balusu, R. (2006). Distributive reduplication in Telugu. In Proceedings of NELS, Vol. 36, No. 1, p. 39.)
2. Experimentální metody v sémantice: Truth judgement task (Cable, S. (2013). Distributive Numerals and Distance Distributivity in Tlingit (and Beyond). Lingbuzz, dostupné na <http://ling.auf.net/lingbuzz/repo/semanticsArchive/article>
3. Distributivní reduplikace ve znakových jazycích (Kimmelman, V. (2015). Quantifiers in RSL: distributivity and compositionality. In P. Arkadiev, I. Kapitonov, Y. Lander, E. Rakhilina, & S. Tatevosov (Eds.), Donum semanticum: Opera linguistica et logica in honorem Barbarae Partee a discipulis amicisque Rossicis oblata (pp. 121-134). Moscow: LRC Publishers. Dostupné na <https://dare.uva.nl/search?identifier=3ac47dfc-d925-4d8b-9151-c7bb1f2d04af>)
4. Ikonická sémantika pro znakové jazyky (Schlenker, P. (2015). Visible Meaning: Sign Language and the Foundations of Semantics. Lingbuzz. Dostupné na <http://ling.auf.net/lingbuzz/002447>).

5. Pluralizace ve znakových jazycích (Steinbach, M. Plurality (2012). Sign Language: An International Handbook. Edited by Roland Pfau - Markus Steinbach - Bencie Woll. Berlin: De Gruyter Mouton.
6. Plurálová reduplikace ve znakových jazycích (Schlenker, P. a J- Lamberton (2017). Iconic Plurality. Linbuzz. Dostupné na <https://ling.auf.net/lingbuzz/003306>).
7. Distributivní reduplikace v českém znakovém jazyce (literatura bude upřesněna).

Literatura

povinná literatura

Sign language : an international handbook. Edited by Roland Pfau - Markus Steinbach - Bencie Woll. Berlin: De Gruyter Mouton, 2012. xii, 1126. ISBN 9783110204216.

doporučená literatura

KOENEMAN, Olaf a Hedzer Hugo ZEIJLSTRA. *Introducing syntax*. First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. x, 301. ISBN 9781107096745.

The Oxford handbook of linguistic analysis. Edited by Bernd Heine - Heiko Narrog. Second edition. Oxford: Oxford University Press, 2015. xxxi, 1180. ISBN 9780199677078.

FÁBREGAS, Antonio a Sergio SCALISE. *Morphology : from data to theories*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012. xii, 209. ISBN 9780748643141.

SANDLER, Wendy a Diane C. LILLO-MARTIN. *Sign language and linguistic universals*. First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2006. xx, 547. ISBN 9780521483957.

FF:TCZJ39 Jazyk a společnost

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Aleš Bičan, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Aleš Bičan, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Kurz seznamuje se základními problémy, které se týkají vztahu jazyka a společnosti a tyto vztahy ilustruje na konkrétních příkladech ze světových jazyků a společenstev.

Výukové metody

přednáška

Metody hodnocení

Písemná zkouška skládající se z 4-5 otázek zaměřených na základní pojmy disciplíny. Četba několika českých psaných textů.

Výstupy z učení

Student získá znalost základní sociolingvistické terminologie a bude ji umět aplikovat na reálné situace.

Osnova

1. Jazyk a společnost, sociolingvistiky jako jazykovědný obor
2. Co je jazyk? Jazyk vs. dialekt. Typy jazyků ze sociolingvistického hlediska
3. Regionální a sociální stratifikace jazyka: dialekty, sociolekty (slangy, argoty)
4. Znalost více jazyků: bilingvismus a diglosie, výpůjčky, přepínání kódů
5. Jazykový posun, zánik, obnova a vznik jazyků
6. Jazyky v kontaktu: pidžiny a kreolštiny
7. Jazyk a kultura, Sapir-Whorfova hypotéza. Language and gender. Sexismus a jazykové tabu
8. Zásahy do jazyka: jazykové plánování a standardizace jazyka

Literatura

HUBÁČEK, Jaroslav. *O českých slanzích [Hubáček, 1981]*. Ostrava: Profil, 1981.

MÜLLEROVÁ, Olga, Jana HOFFMANNOVÁ a Eva SCHNEIDEROVÁ. *Mluvená čeština v autentických textech*. Vyd. 1. Jinočany: H & H, 1992. 236 s. ISBN 80-85467-96-8.

Reader of Czech Sociolinguistics. Academia 1986.

ŠVEJČER, Aleksandr Davidovič a Leonid Borisovič NIKOL'SKIJ. *Úvod do sociolingvistiky : Vveděniye v sociolingvistiku (Orig.)*. Translated by Jiří Kraus. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1983. 241 s.

SGALL, Petr a Jiří HRONEK. *Čeština bez příkras*. Vyd. 1. Praha: H & H, 1992. 181 s. ISBN 80-85467-29-1.

SGALL, Petr. *Variation in language : code switching in Czech as a challenge for sociolinguistics*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 1992. xii, 368 s. ISBN 90-272-1548-0.

WARDHAUGH, Ronald. *An introduction to sociolinguistics*. 4th ed. Malden: Blackwell, 2002. vi, 408. ISBN 0631225404.

FF:TCZJ40 Slovo

5 kreditů, ukončení k, garant předmětu PhDr. Aleš Bičan, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Aleš Bičan, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Kurz se věnuje slovu jakožto základní jazykové jednotce. Přes slova je vedena většina lingvistických popisů, ale slova jsou také to první, co se v jazyce naučíme, a to, co i běžný uživatel jazyka ví, že jazyky odlišuje. Přesto ale neexistuje jediná a jednotná definice slova a jeho lingvistická analýza. Pozornost se bude soustředit na fonologické, morfologické, sémantické a syntaktické vlastnosti slova.

Výukové metody

seminář, diskuze, četba, domácí úkoly

Metody hodnocení

ústní zkouška (diskuze) nebo závěrečný projekt (seminární práce / esej)

Výstupy z učení

V kurzu se student seznámí s různými pohledy na slovo a bude schopen kriticky zhodnotit jejich klady a zápory.

Osnova

Slovo a jeho definice
Morfologie x syntax
Fonologie slova: fonologické slovo vs. gramatické slovo, problém klitik
Morfologie slova: problém tzv. cranberry morfémů
Slovotvorba
Sémantika slova: problém synonymie a polysémie slov
Syntax slova: slovo jako minimální jednotka syntaxe?

Literatura**doporučená literatura**

Taylor, J. R. 2015. The Oxford Handbook of the Word, Oxford University Press.

Dixon, R. M. W. - Aikhenvald, A. Y. 2002. Word: A Cross-Linguistic Typology. Cambridge University Press.

FF:TCZJ49 Filozofie jazyka

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Student zná základní pojmy a postavy z dějin filozofie jazyka (od Gottloba Fregy až po současnou postanalytickou tradici); chápe základní teoretické koncepce, které filozofie jazyka nabízí pro porozumění fenoménu významu v přirozeném jazyce.

Výukové metody

teoretická příprava

Metody hodnocení

Písemná zkouška skládající se z 5 otázek zaměřených na základní pojmy disciplíny.

Výstupy z učení

Student umí aktivně užít argumentaci pro jednotlivé základní školy filozofie jazyka (jazyk jako fenomén externí mysli, jazyk jako interní fenomén mysli, jazyk jako sociální objekt).

Osnova

- význam, pravda, kompozicionalita, realismus, holismus, privátní jazyk, reference, internalismus, externalismus, filozofie mysli.

Literatura**doporučená literatura**

PEREGRIN, Jaroslav. *Kapitoly z analytické filosofie*. Vyd. 1. Praha: Filosofia, 2005. 319 s. ISBN 8070072075.

Blackburn, Simon (1984): *Spreading the Word. Groundings in the Philosophy of Language*. Oxford: Oxford University Press.

PEREGRIN, Jaroslav. *Význam a struktura*. 1. vyd. Praha: Oikymenh, 1999. 292 s. ISBN 80-86005-93-3.

Valenta, Lubomír (2003): *Problémy analytické filozofie*. Historický úvod. Olomouc: Nakladatelství Olomouc.

PEREGRIN, Jaroslav. *Logika ve filosofii, filosofie v logice : historický úvod do analytické filosofie : Úvod do analytické filosofie (Variant.)*. Praha: Herman a synové, 1992. 124 s.

KOLÁŘ, Petr. *Argumenty filosofické logiky*. Vyd. 1. Praha: Filosofia, 1999. 327 s. ISBN 80-7007-121-4.

Analytická filosofie.. Edited by Jiří Fiala. 1. vyd. Plzeň: O.P.S. Michal V. Hanzelín, 2002. xxvi, 300. ISBN 8023895184.

Analytická filosofie.. Edited by Jiří Fiala. 1. vyd. Praha: O.P.S. Michal V. Hanzelín, 2000. 283 s. ISBN 8023885197.

FF:TCZJ50 **Lexikografický seminář**

3 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Hana Strachoňová, Ph.D. (přednášející)
Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Cíle předmětu

Studenti se seznámí s prací lexikografa.

Výukové metody

výklad teorie, samostatná práce se slovníkem Dictio a literaturou, diskuze, reflexe, skupinová práce

Metody hodnocení

aktivita při hodině, domácí úkoly, závěrečný projekt (slovníkové heslo)

Výstupy z učení

Na konci kurzu budou studenti schopni použít nabyté znalosti k vytvoření podkladů pro nový slovníkový vstup v českém znakovém jazyce pro databázi Dictio.

Osnova

1. Úvod: Lexikografie, typologie slovníků, slovníky češtiny a českého znakového jazyka; 2. Slovník Dictio: uživatelský pohled (překladový a výkladový režim, vyhledávání, struktura hesla); 3. Slovník Dictio: pohled editora (metodika tvorby hesla - záhlaví, gramatický popis, stylistický popis, výklad významu, významové vztahy, příklady, překlady); 4. Vlastní práce se slovníkem: diskuze nad existujícími hesly, kritická reflexe; editace hesel a tvorba vlastního hesla.

Literatura

doporučená literatura

Lexicology : critical concepts in linguistics. Volume VI, Formal approaches to the lexicon / edited by Patrick Hanks. London : Routledge, 2008.

Lexicology : critical concepts in linguistics. Volume II, Lexical semantics and structures / edited by Patrick Hanks. London : Routledge, 2008.

Dictio. Vícejazyčný výkladový slovník online. Dostupný na www.dictio.info

Kapitoly z koncepce akademického slovníku současné češtiny. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., 2016. 239 stran. ISBN 9788086496894.

The Oxford handbook of the word. Edited by John R. Taylor. First edition. Oxford: Oxford University Press, 2015. xviii, 864. ISBN 9780199641604.

OKROUHLÍKOVÁ, Lenka. *Rysy přirozených jazyků : český znakový jazyk jako přirozený jazyk ; Lexikografie : slovníky českého znakového jazyka*. Vyd. 1. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 206 s. ISBN 9788087153475.

The Oxford guide to practical lexicography. Edited by B. T. S. Atkins - Michael Rundell. New York: Oxford University Press, 2008. xii, 540 p. ISBN 0199277702.

LANDAU, Sidney I. *Dictionaries : the art and craft of lexicography*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. xvi, 477. ISBN 9780521785129.

Manuál lexikografie. Edited by František Čermák - Renata Blatná. Vyd. 1. Jinočany: H & H, 1995. 283 s. ISBN 8085787237.

Manual of lexicography. Edited by Ladislav Zgusta - C. Černý. Praha: Academia, 1971. 360 p. ISBN 9783111349183.

FF:TCZJ51 **Negace**

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Na konci tohoto kurzu bude student schopen rozumět jak formálně logickému vymezení negace, tak i jeho aplikaci na data z přirozeného jazyka. Bude rozumět rozdílným způsobům, které přirozené jazyky používají k vyjádření logické negace, od tzv. negativně shodových jazyků (např. slovanské a do jisté míry i románské jazyky) až po jazyky s tzv. dvojí negací (prototypicky germánské jazyky).

Výukové metody

teoretická příprava

Metody hodnocení

Písemná zkouška skládající se z 5 otázek zaměřených na základní pojmy disciplíny.

Výstupy z učení

Student bude aktivně umět používat aparát formální jazykovědy na okruhy problémů jakými jsou negativní shoda, negativně polaritní výrazy, interpretace neurčitých jmených frází v dosahu negace apod.

Osnova

Okruhy: forma a interpretace negace, logika, rozhraní syntaxe a sémantiky, propoziční negace, neurčité fráze, negativně polaritní výrazy, negativní shoda.

Literatura**doporučená literatura**

Henriëtte de Swart: *Expression and interpretation of negation*. V tisku. 2007.

HORN, Laurence R. *A natural history of negation*. Stanford: CSLI Publications, 2001. xlvii, 637. ISBN 1575863367.

PROGOVAC, Ljiljana. *Negative and positive polarity : a binding approach*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994. xii, 168. ISBN 0521444802.

FF:TCZJ59 Approaches to Morphosyntax

5 kreditů, ukončení z, garant předmětu Mgr. Pavel Caha, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Pavel Caha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

The goal is to become familiar with the analytical tools used in two current theories of morphology. One theory we will look at is Distributed Morphology, the other is Nanosyntax. Both of them are syntactically oriented theories of morphology, and both are in their own way trying to explain the general rules of interaction between morphemes (ordering, allomorphy) as well as relations between form and meaning (agglutination, fusion, etc). In the course, we will focus on empirical data, and we will learn how to make best sense of such data using these theories.

Výukové metody

Lecture, discussion

Metody hodnocení

There will be a (single choice) test at the end of the course.

Výstupy z učení

At the end of the course, the student is able to:

- analyse the distribution of markers in paradigms;
- generate simple paradigms using rules of exponence and their interaction;
- decompose categories of person, number and case into features;
- understand the Subset and the Superset Principle, and use them in order to model the interaction of exponents;
- analyse the structure of words using head movement and phrasal movement;
- navigate in the landscape of current theoretical frameworks;

Osnova

case morphology; morphological structure and syntactic structure; phrasal spell out; competition; allomorphy;

Literatura

Harley, Noyer: State-of-the art article: Distributed Morphology.

Starke (2011): Linguistic variation reduces to the size of lexically stored trees.

Caha (2016): Some notes on Insertion in DM and Nanosyntax.

Caha (2013): Explaining the structure of case paradigms. *Natural Language and Linguistic Theory*.

Halle, Marantz (1993): Distributed Morphology.

FF:TCZJ62 Surdopedie - základy oboru

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu prof. PhDr. Marie Vítková, CSc.

Vyučující

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se základní klasifikací sluchových vad a s tím souvisejícími možnostmi komunikace sluchově postižených a možnostmi vzdělávání v ČR.

Výukové metody

seminář

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek).

Výstupy z učení

Student se bude po absolvování orientovat v oboru surdopedie; bude umět definovat osobu se sluchovým postižením; osvojí si základní znalosti v oblasti možností komunikace sluchově postižených; bude schopen vyjmenovat základní kompenzační pomůcky pro sluchově postižené a bude znát systém péče o sluchově postižené v ČR, včetně systému vzdělávání sluchově postižených.

Osnova

Klasifikace sluchových vad, historický vývoj péče o sluchově postižené, anatomie a fyziologie sluchového ústrojí, etiologie sluchových vad, důsledky sluchové vady a psychologické zvláštnosti sluchově postižených, jazykové kompetence sluchově postižených, komunikační formy, logopedická péče u sluchově postižených, sluchová protetika a kompenzační pomůcky, reedukace sluchu a řeči u dětí a dospělých s vadami sluchu, včasná intervence u sluchově postižených, komplexní péče o sluchově postižené, systém vzdělávání u sluchově postižených, integrace a možnosti socializace sluchově postižených, profesní uplatnění, tlumočení sluchově postiženým, sluchová vada a přidružené postižení, hluchoslepota.

Literatura**povinná literatura**

KRAHULCOVÁ, Beáta. *Komunikační systémy sluchově postižených*. 1. vyd. Praha: Beakra, 2014. 375 s. ISBN 9788090386327.

HORÁKOVÁ, Radka. *Sluchové postižení : úvod do surdopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 159 s. ISBN 9788026200840.

BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona, Radka HORÁKOVÁ a Jiřina KLENKOVÁ. *Logopedie & surdopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 2007. 118 stran. ISBN 9788073151362.

doporučená literatura

JUNGWIRTHOVÁ, Iva. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran. ISBN 9788026209447.

FF:TCZJ63 Specializace - Surdopedie I

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu prof. PhDr. Marie Vítková, CSc.

Vyučující

Bc. Jan Fikejs (přednášející)
PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (cvičící)

Cíle předmětu

Cílem předmětu představit specifika péče o osoby se sluchovým postižením, možnosti diagnostiky sluchových vad, typické odchylky vývoje řeči, problémy při čtení, možnosti komunikace a systém vzdělávání neslyšících a nedoslýchavých a osob s duálním postižením.

Výukové metody

Semináře. Student v průběhu semestru absolvuje průběžné testování (online) a zpracuje seminární práci. Téma a forma budou upřesněny vyučujícím: studium odborného textu, myšlenková mapa, případová studie. Informace budou aktualizovány v Interaktivních osnovách v Informačním systému MU.

Metody hodnocení

Závěrečný písemný test.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student umět definovat specifika péče o osoby se sluchovým postižením od narození do konce života. Orientovat se v možnostech diagnostiky sluchových vad; umět vyjmenovat typické odchylky ve vývoji řeči u dětí se sluchovým postižením; umět odůvodnit potíže při čtení s porozuměním u osob s prelingvální sluchovou vadou a znát zvláštnosti jejich písemného projevu; orientovat se v možnostech kompenzace sluchových vad a vyjmenovat kompenzační pomůcky využívané osobami se sluchovým postižením. Student bude schopen charakterizovat možnosti a průběh včasné intervence jedinců se sluchovým postižením; umět popsat strukturu komplexní péče; systém vzdělávání; možnosti profesního uplatnění; dále bude znát s jednotlivé vizuálněmotorické komunikační systémy; znát možnosti tlumočení z/do znakového jazyka a umět popsat způsob péče možnosti komunikace u osob s duálním smyslovým postižením.

Osnova

- Obor, cíl, metody, mezioborové vztahy, předmět zájmu oboru surdopedie.
- Význam sluchu, stavba ucha, etiologie sluchového postižení, faktory negativně ovlivňující vývoj sluchového analyzátoru, klasifikace sluchových vad, metody vyšetření sluchu, screeningová vyšetření, osobnost jedince se sluchovým postižením.
- Ontogeneze řeči, stádia vývoje řeči u jedinců se sluchovým postižením, úroveň řeči po stránce obsahové, artikulační a gramatické, charakteristika hlasového projevu u jedinců se sluchovým postižením.
- Charakteristika a význam mezilidské komunikace, komunikační formy osob se sluchovým postižením – přehled a popis, vizuálně motorické komunikační systémy – český znakový jazyk, znakovaná čeština.

- Individuální sluchová protetika, přístroje pro individuální logopedickou péči, kompenzační pomůcky a jejich význam, kochleární implantát, metodika práce se sluchadly a kochleárním implantátem.
- Průkopníci vzdělávání neslyšících (ob. 16. – 17. století), rozvoj institucí, ústavů a škol pro sluchově postižené, historický vývoj koncepcí vyučování, milánský kongres, péče o jedince se sluchovým postižením v českých zemích.

Literatura**povinná literatura**

KRAHULCOVÁ, Beáta. *Komunikační systémy sluchově postižených*. 1. vyd. Praha: Beakra, 2014. 375 s. ISBN 9788090386327.

HORÁKOVÁ, Radka. *Sluchové postižení : úvod do surdopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 159 s. ISBN 9788026200840.

BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona, Radka HORÁKOVÁ a Jiřina KLENKOVÁ. *Logopedie & surdopedie : texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 2007. 118 stran. ISBN 9788073151362.

neurčeno

Jungwirthová, I. (2015) Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ. Vydání první. Praha: Portál.

FF:TCZJ64 Specializace - Surdopedie II

8 kreditů, ukončení zk, garant předmětu prof. PhDr. Marie Vítková, CSc.

Vyučující

Bc. Jan Fikejs (přednášející)

Mgr. Marína Štibrányiová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohloubení znalostí získané v předmětu Specializace - surdopedie I.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek) a ústní zkouška.

Výstupy z učení

Po absolvování tohoto předmětu se bude student umět orientovat v dalších oblastech oboru surdopedie a naváže s nimi na již získané znalosti a dovednosti v semináři Specializace Surdopedie 1. Student bude schopen charakterizovat možnosti a průběh včasné intervence u sluchově postižených; bude umět popsat strukturu komplexní péče o sluchově postižené; systém vzdělávání u sluchově postižených; možnosti profesního uplatnění; dále bude seznámen s jednotlivými vizuálněmotorickými komunikačními systémy; bude znát možnosti tlumočení sluchově postiženým a bude umět popsat způsob péče o možnosti komunikace u osob s duálním smyslovým postižením.

Osnova

Včasná intervence u sluchově postižených,
komplexní péče o sluchově postižené,
systém vzdělávání u sluchově postižených,
integrace profesní uplatnění,
vizuálněmotorické komunikační systémy,
tlumočení sluchově postiženým,
sluchová vada a přidružené postižení,
hluchoslepota.

Literatura**povinná literatura**

JUNGWIRTHOVÁ, Iva. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran. ISBN 9788026209447.

KRAHULCOVÁ, Beáta. *Komunikační systémy sluchově postižených*. 1. vyd. Praha: Beakra, 2014. 375 s. ISBN 9788090386327.

doporučená literatura

HORÁKOVÁ, Radka. *Sluchové postižení : úvod do surdopedie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. 159 s. ISBN 9788026200840.

3 Personální zabezpečení

Kapitola zahrnuje akademické pracovníky MU podílejících se na garanci nebo výuce povinných a povinně volitelných předmětů ve studijním programu.

U všech akademických pracovníků jsou uvedeny údaje o zkušenostech s vedením kvalifikačních prací na MU od roku 2000 a to ve formě počet aktuálně vedených prací/celkový počet vedených a úspěšně obhájených prací.

U garantů předmětů profilujícího základu (P) a garantů základních teoretických předmětů profilujícího základu (Z) jsou v souladu s nařízením vlády (č. 274/2016 Sb.) o Standardech pro akreditaci ve VŠ automaticky kontrolovány následující náležitosti:

- Personální list: kontrola zjišťuje, zda je vyplněný personální list.
- Kvalifikace: Garanti (P) předmětů u magisterských programů musí mít minimálně vysokoškolské doktorské vzdělání. Garanti (Z) předmětů v bakalářských programech musí mít minimálně vysokoškolské doktorské vzdělání.
- Habilitace: Garanti (Z) předmětů u magisterských programů musí být habilitováni.
- Podíl na výuce: Garanti (Z) předmětů v bakalářských a magisterských programech se musí podílet na výuce.

3.1 Garanti profilujících předmětů

Mgr. Pavel Caha, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu – Z

FF: TCZJ58 Introduction to Czech Syntax (přednášející, garant)

FF: TCZJ59 Approaches to Morphosyntax (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 0 / 13

Diplomové práce: 2 / 3

Disertační práce: 2 / 2

doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu – Z

Habilitace: (2015) Obecná jazykověda (Masarykova univerzita)

FF: TCZJ19 Úvod do syntaxe (přednášející, garant)

FF: TCZJ21 Logika a přirozený jazyk (přednášející, garant)

FF: TCZJ48 Formální sémantika (přednášející, garant)

FF: TCZJ49 Filozofie jazyka (přednášející, garant)

FF: TCZJ51 Negace (přednášející, garant)

FF: TCZJ65 Seminář k bakalářské práci (přednášející)

FF: TCZJ66 Bakalářská diplomová práce (přednášející)

Bakalářské práce: 1 / 14

Diplomové práce: 3 / 14

Disertační práce: 1 / 3

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.

Garant profilujícího předmětu – P

FF: TCZJ06 Teorie komunikace a základy translologie (přednášející, garant)

FF: TCZJ17 Tlumočnické dovednosti I (přednášející, garant)

FF: TCZJ26 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ I (přednášející, garant)

FF: TCZJ27 Tlumočnické dovednosti II (přednášející, garant)

FF: TCZJ28 Psychologie a psychohygiena pracovníka v sociálních službách (přednášející, garant)

FF: TCZJ36 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ II (přednášející, garant)

FF: TCZJ38 Tlumočnické dovednosti III (přednášející, garant)

FF: TCZJ45 Odborná praxe 2 (přednášející, garant)

FF: TCZJ46 Praktické náležitosti tlumočnické profese (přednášející, garant)

FF: TCZJ47 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ III (přednášející, garant)

FF: TCZJ55 Odborná praxe 3 (přednášející, garant)

FF: TCZJ56 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ IV (přednášející, garant)

FF: TCZJ60 Sociálně-právní minimum pracovníka v sociálních službách (přednášející, garant)

FF: TCZJ61 Odborná praxe 1 (přednášející, garant)

FF: TCZJ65 Seminář k bakalářské práci (přednášející)

FF: TCZJ66 Bakalářská diplomová práce (přednášející)

Bakalářské práce: 0 / 0

Diplomové práce: 0 / 0

Disertační práce: 0 / 0

Mgr. Hana Strachonová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu – P, Z

FF: TCZJ02 Český znakový jazyk I (přednášející, garant)

FF: TCZJ09 Notace znakových jazyků (garant)

FF: TCZJ11 Fonetika a fonologie znakových jazyků (přednášející, garant)

FF: TCZJ12 Český znakový jazyk II (přednášející, garant)

FF: TCZJ20 SignWriting (garant)

FF: TCZJ21 Logika a přirozený jazyk (přednášející)

FF: TCZJ23 Morfologie znakových jazyků (přednášející, garant)

FF: TCZJ24 Český znakový jazyk III (přednášející, garant)

FF: TCZJ30 Sémantika znakových jazyků (přednášející, garant)

FF: TCZJ32 Syntax znakových jazyků (přednášející, garant)

FF: TCZJ33 Český znakový jazyk IV (přednášející, garant)

FF: TCZJ42 Lexikologie a lexikografie znakových jazyků (přednášející, garant)
FF: TCZJ50 Lexikografický seminář (přednášející, garant)
FF: TCZJ65 Seminář k bakalářské práci (přednášející, garant)
FF: TCZJ66 Bakalářská diplomová práce (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 1 / 1
Diplomové práce: 0 / 0
Disertační práce: 0 / 0

PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu – Z
FF: TCZJ07 Úvod do studia jazyka (přednášející, garant)
FF: TCZJ08 Obecná fonologie (přednášející, garant)
FF: TCZJ18 Morfonologie a obecná morfologie (přednášející, garant)
FF: TCZJ65 Seminář k bakalářské práci (přednášející)
FF: TCZJ66 Bakalářská diplomová práce (přednášející)

Bakalářské práce: 1 / 16
Diplomové práce: 1 / 14
Disertační práce: 2 / 2

3.2 Vyučující a cvičící

PhDr. Aleš Bičan, Ph.D.

FF: TCZJ29 Přístupy k jazyku (přednášející, garant)
FF: TCZJ39 Jazyk a společnost (přednášející, garant)
FF: TCZJ40 Slovo (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 0 / 7
Diplomové práce: 2 / 5
Disertační práce: 1 / 1

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

FF: TCZJ63 Specializace - Surdopedie I (cvičící)

Bakalářské práce: 23 / 121
Diplomové práce: 11 / 64
Disertační práce: 0 / 0

Bc. Jan Fikejs

FF: TCZJ06 Teorie komunikace a základy translatologie (přednášející)
FF: TCZJ09 Notace znakových jazyků (přednášející)
FF: TCZJ17 Tlumočnické dovednosti I (přednášející)
FF: TCZJ20 SignWriting (přednášející)
FF: TCZJ26 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ I (přednášející)
FF: TCZJ27 Tlumočnické dovednosti II (přednášející)
FF: TCZJ28 Psychologie a psychohygiena pracovníka v sociálních službách (přednášející)
FF: TCZJ36 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ II (přednášející)
FF: TCZJ38 Tlumočnické dovednosti III (přednášející)
FF: TCZJ45 Odborná praxe 2 (přednášející)
FF: TCZJ46 Praktické náležitosti tlumočnické profese (přednášející)
FF: TCZJ47 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ III (přednášející)
FF: TCZJ50 Lexikografický seminář (přednášející)
FF: TCZJ55 Odborná praxe 3 (přednášející)
FF: TCZJ56 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ IV (přednášející)
FF: TCZJ60 Sociálně-právní minimum pracovníka v sociálních službách (přednášející)
FF: TCZJ61 Odborná praxe 1 (přednášející)
FF: TCZJ62 Surdopedie - základy oboru (přednášející)
FF: TCZJ63 Specializace - Surdopedie I (přednášející)
FF: TCZJ64 Specializace - Surdopedie II (přednášející)
FF: TCZJ65 Seminář k bakalářské práci (přednášející)
FF: TCZJ66 Bakalářská diplomová práce (přednášející)

Bakalářské práce: 0 / 0
Diplomové práce: 0 / 0
Disertační práce: 0 / 0

Bc. Dana Peňázová

V personálním listu nevyplněno: seznam publikací, výběr publikací.

FF: TCZJ06 Teorie komunikace a základy translatologie (přednášející)
 FF: TCZJ17 Tlumočnické dovednosti I (přednášející)
 FF: TCZJ26 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ I (přednášející)
 FF: TCZJ27 Tlumočnické dovednosti II (přednášející)
 FF: TCZJ28 Psychologie a psychohygiena pracovníka v sociálních službách (přednášející)
 FF: TCZJ36 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ II (přednášející)
 FF: TCZJ38 Tlumočnické dovednosti III (přednášející)
 FF: TCZJ45 Odborná praxe 2 (přednášející)
 FF: TCZJ46 Praktické náležitosti tlumočnické profese (přednášející)
 FF: TCZJ47 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ III (přednášející)
 FF: TCZJ55 Odborná praxe 3 (přednášející)
 FF: TCZJ56 Tlumočení mezi češtinou a ČZJ IV (přednášející)
 FF: TCZJ60 Sociálně-právní minimum pracovníka v sociálních službách (přednášející)
 FF: TCZJ61 Odborná praxe 1 (přednášející)
 FF: TCZJ65 Seminář k bakalářské práci (přednášející)
 FF: TCZJ66 Bakalářská diplomová práce (přednášející)

Bakalářské práce: 0 / 0
 Diplomové práce: 0 / 0
 Disertační práce: 0 / 0

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D.

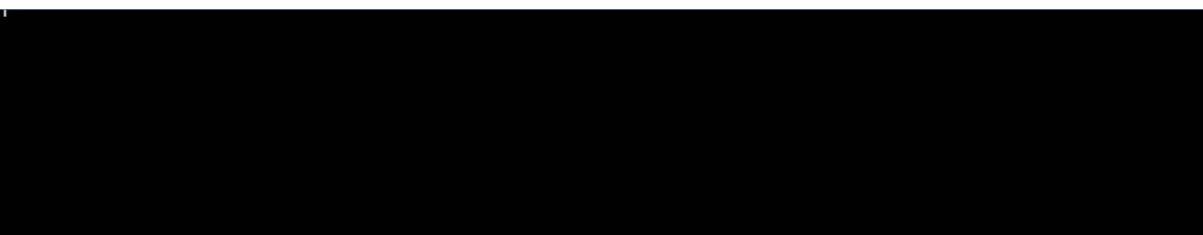
FF: TCZJ62 Surdopedie - základy oboru (přednášející)
 FF: TCZJ63 Specializace - Surdopedie I (přednášející)

Bakalářské práce: 16 / 68
 Diplomové práce: 4 / 35
 Disertační práce: 0 / 0

prof. PhDr. Marie Vítková, CSc.

FF: TCZJ62 Surdopedie - základy oboru (garant)
 FF: TCZJ63 Specializace - Surdopedie I (garant)
 FF: TCZJ64 Specializace - Surdopedie II (garant)

Bakalářské práce: 8 / 147
 Diplomové práce: 7 / 292
 Disertační práce: 4 / 34

3.3 Struktura pedagogických pracovníků dle věku**3.4 Počet zahraničních pedagogických pracovníků**

	Počet
Celkový počet pedagogických pracovníků	11
Z toho ze Slovenské republiky	0
Z toho z ostatních zemí	0
Celkový počet pracovníků ze zahraničí	0

3.5 Publikační činnost

V kapitole je autorem vybráno jeho až pět nejvýznamnějších publikací za posledních pět let.

Mgr. Pavel Caha, Ph.D.**Suppletion and morpheme order : Are words special?**

CAHA, Pavel. Suppletion and morpheme order : Are words special? Journal of linguistics, London: Cambridge University Press, 2017, roč. 53, č. 4, s. 865-896. ISSN 0022-2267. doi:10.1017/S0022226717000196.

Vowel length as evidence for a distinction between free and bound prefixes in Czech

CAHA, Pavel a Markéta ZIKOVÁ. Vowel length as evidence for a distinction between free and bound prefixes in Czech. *Acta Linguistica Hungarica*, Budapest: Akadémiai Kiadó, 2016, roč. 63, č. 3, s. 331-377. ISSN 1216-8076. doi:10.1556/064.2016.63.3.3.

How (not) to derive a *ABA: the case of Blansitt's generalisation

CAHA, Pavel. How (not) to derive a *ABA: the case of Blansitt's generalisation. *Glossa : a journal of general linguistics*, 2017, roč. 2, č. 1, s. 84-115. ISSN 2397-1835. doi:10.5334/gjgl.348.

Czech numerals and No Bundling

CAHA, Pavel. Czech numerals and No Bundling. In Shlonsky, Ur. *Beyond Functional Sequence*. New York: Oxford University Press, 2015. s. 173-196, 24 s. The cartography of syntactic structures ; volume 10. ISBN 978-0-19-021058-8.

doc. PhDr. Mojmír Dočekal, Ph.D.**Experimental evidence for neg-raising in Slavic**

DOČEKAL, Mojmír a Jakub DOTLAČIL. Experimental evidence for neg-raising in Slavic. *Linguistica*, Ljubljana: Univerza Edvarda Kardelja, 2016, roč. 56, č. 1, s. 93-109. ISSN 0024-3922.

Mgr. Ivana Kupčíková, DiS.**Plural marking in Czech Sign Language**

STRACHOŇOVÁ, Hana, Pavel CAHA, Ivana KUPČÍKOVÁ a Mirka TYLOVÁ. Plural marking in Czech Sign Language. In *II Meeting on Morphosyntax of Portuguese Sign Language and other sign languages*, 08-09/02/2018, Porto. 2018.

Semantics of distributivity in Czech Sign Language

STRACHOŇOVÁ, Hana, Mojmír DOČEKAL, Ivana KUPČÍKOVÁ a Mirka TYLOVÁ. Semantics of distributivity in Czech Sign Language. In *II Meeting on Morphosyntax of Portuguese Sign Language and other sign languages*, 08-09/02/2018, Porto. 2018.

Mgr. Hana Strachonová, Ph.D.**Semantics of distributivity in Czech Sign Language**

STRACHOŇOVÁ, Hana, Mojmír DOČEKAL, Ivana KUPČÍKOVÁ a Mirka TYLOVÁ. Semantics of distributivity in Czech Sign Language. In *II Meeting on Morphosyntax of Portuguese Sign Language and other sign languages*, 08-09/02/2018, Porto. 2018.

Nový encyklopedický slovník češtiny

KARLÍK, Petr, Marek NEKULA, Jana PLESKALOVÁ, Jarmila BACHMANNOVÁ, Jan BALHAR, Aleš BIČAN, Lenka BIČANOVÁ, Jana BÍLKOVÁ, Petr BISKUP, Ondřej BLÁHA, Izabela BLASZCZYK, Václav BLÁŽEK, Michaela BOHÁČOVÁ, Ondřej BOJAR, Tomáš BORIL, Máša BOŘKOVCOVÁ, Ivana BOZDĚCHOVÁ, Pavel CAHA, Václav CVRČEK, Radek ČECH, Marie ČECHOVÁ, František ČERMÁK, David S. DANAHER, František DANEŠ, Jaroslav DAVID, Mojmír DOČEKAL, Jakub DOTLAČIL, Vít DOVALIL, Věra DVOŘÁK, Eva ECKERTOVÁ, Viktor ELŠÍK, Joseph Embley EMONDS, Adolf ERHART, Francois ESVAN, Dan FALTÝNEK, Masako FIDLER, Fidlerová Alena ANDRLOVÁ, Zbyněk FIŠER, Eva FLANDERKOVÁ, Mirjam FRIED, Markus GIGER, Miroslav GREPL, Jan HAJIČ, Eva HAJIČOVÁ, Ernst HANSACK, Björn HANSEN, Radoslav HARMAN, Milan HARVALÍK, Martin HAVLÍK, Eva HAVLOVÁ, Milada HIRSCHOVÁ, Zdeňka HLADKÁ, Jana HOFFMANNOVÁ, Jiří HOMOLÁČ, Milada HOMOLKOVÁ, Jan HRIC, Jaroslav HUBÁČEK, Jan CHLOUPEK, Leonid IOMDIN, Pavel IRCING, Laura A. JANDA, Ilona JANYŠKOVÁ, Tomáš JELÍNEK, Milan JELÍNEK, Lucie JÍLKOVÁ, Filip JURČÍČEK, Michal JURKA, Petr KADERKA, ml. Petr KARLÍK, Helena KARLÍKOVÁ, Stanislava KLOFEROVÁ, Martina KLOUDOVÁ, Miloslava KNAPPOVÁ, Robert KOLÁR, Ivana KOLÁŘOVÁ, Marie KOPŘIVOVÁ, Jan KOŘENSKÝ, Pavel KOSEK, Peter KOSTA, Michaela KOŠČOVÁ, Jiří KOTEN, Ondřej KOUPIL, Michal KOVÁŘ, Michala KRÁLÍKOVÁ, Marie KRAPPMANN, Jiří KRAUS, Marie KRČMOVÁ, Susan KRESIN, Michal KŘEN, Michal KRÍSTEK, Pavel KUBANÍK, Miroslav KUBÁT, Tomáš KUBÍK, Vladislav KUBOŇ, Ivona KUČEROVÁ, Natalia LEVSHINA, Alena MACUROVÁ, Ján MAČUTEK, Jaroslav Artur MALICKI, Petr MAREŠ, Olga MARTINCOVÁ, Jindřich MATOUŠEK, Medová Lucie TARALDSEN, Barbara MERTINS, Roland MEYER, Krzysztof Marek MIGDALSKI, Eva MINÁŘOVÁ, Kamila MRÁZKOVÁ, Iveta MRÁZOVÁ, Richard MÜLLER, Mira NÁBĚLKOVÁ, Olga NAVRÁTILOVÁ, Iva NEBESKÁ, Anna NE-DOLUZHKO, Jiří NEKVAPIL, Zuzana NEVĚŘILOVÁ, Stefan Michael NEWERKLA, Mark NEWSON, Pavel NOVÁK, Renata NOVOTNÁ, Norbert Georg NÜBLER, Radek OCELÁK, Karel OLIVA, Ivo OSOLSOBĚ, Klára OSOLSOBĚ, Ludmila PACNEROVÁ, Karel PALA, Zdena PALKOVÁ, Jarmila PANEVOVÁ, Pavel PECINA, Jaroslav PEREGRIN, Anna Maria PERISSUTTI, Ondřej PEŠEK, Vladimír PETKEVIČ, Petr PLECHÁČ, Jan RADIMSKÝ, Paul Richard RASTALL, Alexandr ROSEN, Zdenka RUSÍNOVÁ, Římalová Lucie SAICOVÁ, Tamah SHERMAN, Tobias SCHEER, Boris SKÁLKA, Radek SKARNITZL, Marián SLOBODA, Olga STEHLÍKOVÁ, Hana STRACHOŇOVÁ, Jana STRAKOVÁ, Roman SUKAČ, Zbyněk SVITÁK, Aleš SVOBODA, Ondřej ŠEFČÍK, Radek ŠÍMÍK, Milena ŠÍPKOVÁ, Škrabalová Hana GRUET, Dušan ŠLOSAR, Rudolf ŠRÁMEK, Jan ŠTĚPÁN, František ŠTÍCHA, Michaela TABAKOVIČOVÁ, Knut Tarald TARALDSEN, Jiří TRÁVNÍČEK, Vladimír TRPKA, Jana Marie TUŠKOVÁ, Ludmila UHLÍŘOVÁ, Lenka ULÍČNÁ, Oldřich ULÍČNÝ, Jana VALDROVÁ, Irena VAŇKOVÁ, Ivo VASILJEV, Radoslav VEČERKA, Jarmil VEPŘEK, Ljuba VESELINOVA, Ludmila VESELOVSKÁ, Kateřina VESELOVSKÁ, Jan VOLÍN, Tatána VYKYPĚLOVÁ, Roland Anton WAGNER, James WILSON, Uliana YAZHINOVA, Daniel ZEMAN, Jiří ZEMAN, Šárka ZIKÁNOVÁ, Markéta ZIKOVÁ, Petr ZIMA, Ilse ZIMMERMANN, Zdeněk ŽABOKRTSKÝ, Stanislav ŽAŽA, Gabriel ALTMANN, Jan ANDRES a van der Johan AUWERA. *Nový encyklopedický slovník češtiny*. První vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2016. 2150 s. ISBN 978-80-7422-480-5.

The Meaning of Free Choice Indefinites: Insight from Czech and Negation

STRACHOŇOVÁ, Hana. The Meaning of Free Choice Indefinites: Insight from Czech and Negation. In *Seminar on Negation*; Institut für Germanistik, Universität Wien. 2015.

Don't Scope Your Universal Quantifier over Negation!

DOČEKAL, Mojmír a Hana STRACHOŇOVÁ. Don't Scope Your Universal Quantifier over Negation! In Chapman, Cassandra; Kit, Olena; Kučerová, Ivona. Annual Workshop on Formal Approaches to Slavic Linguistics. The Mc Master Meeting 2013. Ann Arbor: Michigan Slavic Publications, 2014. s. 67-88, 22 s. ISBN 978-0-936534-10-7.

Freedom to choose alternatives

DOČEKAL, Mojmír a Hana STRACHOŇOVÁ. Freedom to choose alternatives. In Zybatow, G.; Biskup, P.; Guhl, M.; Hurtig, C.; Mueller-Reichau, O.; Yastrebova, M.. Slavic grammar from a formal perspective. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2014. s. 131-146, 16 s. ISBN 978-3-631-66246-5.

PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D.

The problem of Proto-Balto-Slavic 'aspirates' revisited

ŠEFČÍK, Ondřej. The problem of Proto-Balto-Slavic 'aspirates' revisited. Slovo a slovesnost, AV ČR, Ústav pro jazyk český, 2016, roč. 77, č. 4, s. 300-315. ISSN 0037-7031.

The fourth makes it whole? The reduced lengthened ablaut grade in Old Indo-Aryan

ŠEFČÍK, Ondřej. The fourth makes it whole? The reduced lengthened ablaut grade in Old Indo-Aryan. Indogermanische Forschungen : Zeitschrift für Indogermanistik und allgemeine Sprachwissenschaft, Berlin: Walter De Gruyter, 2014, roč. 119, č. 1, s. 397-418. ISSN 0019-7262. doi:10.1515/if-2014-0020.

Notes on the function of the Indo-European velar series

ŠEFČÍK, Ondřej. Notes on the function of the Indo-European velar series. In Simmelkjaer Sandgaard Hansen, Bjarne; Nielsen Whitehead, Benedicte; Olander, Thomas; Olsen, Birgit Anette. Etymology and the European Lexicon. Wiesbaden: Reichert Verlag, 2017. s. 401-414, 14 s. ISBN 978-3-95490-202-6.

PhDr. Aleš Bičan, Ph.D.

Kvantitativní fonotaktická analýza názvů českých obcí a jejich částí

BIČAN, Aleš. Kvantitativní fonotaktická analýza názvů českých obcí a jejich částí. Slovo a slovesnost, Praha: ÚJČ AV ČR, 2015, roč. 76, č. 4, s. 243-264. ISSN 0037-7031.

Kvantitativní analýza slabiky v českém lexikonu

BIČAN, Aleš. Kvantitativní analýza slabiky v českém lexikonu. Linguistica Brunensia, Brno: Masarykova univerzita, 2015, roč. 63, č. 2, s. 87-107. ISSN 1803-7410.

Nástin typologie fonologických změn na úrovni slova

BIČANOVÁ, Lenka a Aleš BIČAN. Nástin typologie fonologických změn na úrovni slova. Linguistica Brunensia, Brno: Masarykova univerzita, 2015, roč. 63, č. 2, s. 7-25. ISSN 1803-7410.

Nuclearity of /r/ and /l/ in Czech

BIČAN, Aleš. Nuclearity of /r/ and /l/ in Czech. In Witkós, Jacek - Jaworski, Sylwester. New Insights into Slavic Linguistics. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2014. s. 21-33. ISBN 978-3-631-64731-8.

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Reflexe speciálních vzdělávacích potřeb v edukačním procesu

KOPEČNÝ, Petr, Ilona BYTEŠNÍKOVÁ, Karel ČERVENKA, Lenka DOLEŽALOVÁ, Ilona FIALOVÁ, Radka HORÁKOVÁ, Barbora CHLEBORADOVÁ, Petr KACHLÍK, Jana MAGEROVÁ, Ivana MÁROVÁ, Dagmar OPATŘILOVÁ, Petra RÖDEROVÁ, Evžen ŘEHULKA, Věra VOJTOVÁ a Dana ZÁMEČNÍKOVÁ. Reflexe speciálních vzdělávacích potřeb v edukačním procesu. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2018. 150 s. ISBN 978-80-210-9206-8.

Vzdělávání a podpora dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí

HORÁKOVÁ, Radka, Marie VÍTKOVÁ, Miroslava BARTOŇOVÁ, Jana BLÁHOVÁ, Bronislava BUBENÍČKOVÁ, Ilona BYTEŠNÍKOVÁ, Daniela ĎÁSKOVÁ, Lenka DOLEŽALOVÁ, Ilona FIALOVÁ, Soňa CHALOUPKOVÁ, Nora JÁGEROVÁ, Petr KOPEČNÝ, Barbora KULIHOVÁ, Ivana MÁROVÁ, Eva MATĚJÍČKOVÁ, Dagmar OPATŘILOVÁ, Jarmila PIPEKOVÁ, Pavla PITNEROVÁ, Petra RÖDEROVÁ, Jana SEDLÁČKOVÁ, Milada TAICHOVÁ, Veronika UHROVÁ, Jan VIKTORIN, Jan VROŽINA, Dana ZÁMEČNÍKOVÁ a Barbora CHLEBORADOVÁ. Vzdělávání a podpora dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí. první. Brno: MU, 2017. 311 s. ISBN 978-80-210-8915-0.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivního vzdělávání

BOČKOVÁ, Barbora, Marie VÍTKOVÁ, Monika AUGUSTINOVÁ, Miroslava BARTOŇOVÁ, Dana BUČKOVÁ, Ilona BYTEŠNÍKOVÁ, Adéla ĎÁSKOVÁ, Lenka DOLEŽALOVÁ, Ilona FIALOVÁ, Helena GAJDOŠÍKOVÁ, Radka HORÁKOVÁ, Miroslava HYNŠTOVÁ, Soňa CHALOUPKOVÁ, Tinatin CHITORELIDZE, Barbora ILGNEROVÁ, Godwin Jude Uchenna IROKABA, Petr KOPEČNÝ, Eva MINÁŘOVÁ, Dana NOVÁ, Dagmar OPATŘILOVÁ, Zuzana PAŽITNÁ, Jarmila PIPEKOVÁ, Pavla PITNEROVÁ, Petra RÖDEROVÁ, Kateřina ŠIMČÍKOVÁ, Kristina ŠIMEČKOVÁ, Petra ŠEVČÍKOVÁ, Veronika UHROVÁ, Jan VIKTORIN a Dana ZÁMEČNÍKOVÁ. Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivního vzdělávání. 1. vyd. Brno: MU, 2016. 384 s. ISBN 978-80-210-8508-4.

Speciální andragogika. Texty k distančnímu vzdělávání

PROCHÁZKOVÁ, Lucie, Kateřina SAYOUD SOLÁROVÁ, Marie VÍTKOVÁ, Martin VRUBEL, Petr KOPEČNÝ, Lenka DOLEŽALOVÁ a Miroslava BARTOŇOVÁ. Speciální andragogika. Texty k distančnímu vzdělávání. 1. vyd. Brno: Paido, 2014. ISBN 978-80-7315-254-3.

Strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. Texty k distančnímu vzdělávání

VÍTKOVÁ, Marie, Dagmar PŘINOSILOVÁ, Lenka GAJZLEROVÁ, Jiřina KLENKOVÁ, Petr KOPEČNÝ, Lenka DOLEŽALOVÁ, Miroslava BARTOŇOVÁ, Petra RÖDEROVÁ, Ilona FIALOVÁ a Barbora BAZALOVÁ. Strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. Texty k distančnímu vzdělávání. první. Brno: Paido, 2014.

Bc. Jan Fikejs**Publikování dokumentů ve znakovém jazyce v Norsku a v Česku**

SKLENÁK, Tomáš, Jan FIKEJS a Alexandr ZVONEK. Publikování dokumentů ve znakovém jazyce v Norsku a v Česku. In Hutýrová M., Růžičková V. Koheze speciální pedagogiky. IV. Olomoucké speciálněpedagogické dny. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. s. 246-253. ISBN 978-80-244-5256-2.

Bc. Dana Peňázová

Nemá publikační činnost v posledních 5 letech nebo publikace nevybrány v IS MU.

PhDr. Pavla Pitnerová, Ph.D.**Role Rámcových vzdělávacích programů v rozvoji digitální gramotnosti u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

PITNEROVÁ, Pavla. Role Rámcových vzdělávacích programů v rozvoji digitální gramotnosti u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Media4u Magazine, Jan Chromý, 2016, roč. 13., 3/2016, s. 1-5. ISSN 1214-9187.

Proces hledání zaměstnání osobami se sluchovým postižením

PITNEROVÁ, Pavla a Martina SOLDÁNOVÁ. Proces hledání zaměstnání osobami se sluchovým postižením. Speciální pedagog : časopis pre speciálnopedagogickú teóriu a prax, Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2015, roč. 4, č. 2, s. 40-51. ISSN 1338-6670.

Možnosti podpory žáka se sluchovým postižením v podmínkách běžné základní školy

PITNEROVÁ, Pavla. Možnosti podpory žáka se sluchovým postižením v podmínkách běžné základní školy. In HUTYROVÁ, M., SOURALOVÁ, E., CHRASTINA, J., MOUDRÁ, L. Interdisciplinární pohledy na jinakost. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. s. 247-253, 7 s. ISBN 978-80-244-4483-3.

Role komunikace v procesu integrace žáka se sluchovým postižením

PITNEROVÁ, Pavla. Role komunikace v procesu integrace žáka se sluchovým postižením. 1. vydání. Brno: MSD s.r.o., 2014. 171 s. ISBN 978-80-210-7596-2.

prof. PhDr. Marie Vítková, CSc.**Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma**

BARTOŇOVÁ, Miroslava a Marie VÍTKOVÁ. Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma. 2. upravené vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 270 s. ISBN 978-80-210-8140-6.

SLOVNÍK ROKU 2016

VÍTKOVÁ, Marie. SLOVNÍK ROKU 2016. : Jednota tlumočnicků a překladatelů (JTP), 2016.

Inclusion in Education for Students with Special Educational Needs from the Perspective of Research

BARTOŇOVÁ, Miroslava, Marie VÍTKOVÁ a Martin VRUBEL. Inclusion in Education for Students with Special Educational Needs from the Perspective of Research. Petr Kovařík. 1st Edition. Brno: Masaryk University, 2014. 161 s. ISBN 978-80-210-7152-0.

Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení

PIPEKOVÁ, Jarmila, Marie VÍTKOVÁ, Miroslava BARTOŇOVÁ, Barbora BAZALOVÁ, Lenka DŽAMBIKOVÁ, Hana OŠLEJŠKOVÁ, Karel PANČOCHA, Lenka SLEPIČKOVÁ, Evžen ŘEHULKA, Ivo ŠLAPÁK a Helena VAĐUROVÁ. Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení. první. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 322 s. ISBN 978-80-210-7581-8.

Strategies in the Education of Students with Severe Disabilities Extending Into Young Adulthood

VÍTKOVÁ, Marie a Petr KOPEČNÝ. Strategies in the Education of Students with Severe Disabilities Extending Into Young Adulthood. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 192 s. ISBN 978-80-210-7194-0.